

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerknim, razmnožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni »Dobrodoša«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni »Slovenija« pod
Vojskim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvobodje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 600 ltr - Leto XLI. št. 87 (12.119)

Trst, petek, 26. aprila 1987

OSREDNJA KNJIZNICA
S.VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1 P.F. 132
66001 KOPER

7096 AA

60100200

Ob spomenikih in grobiščih nedolžnih žrtev nacifašističnega t

Demokratska Italija je včeraj svečano proslavila 40-letnico splošne ljudske vstaje in osvoboditve

Poleg slavospevov o prehojeni poti tudi trezne presoje

RIM — Italija je vsaj za en dan obnovila enotnost tako v velikih mestih kot na podeželju ob včerajšnjem praznovanju 25. aprila, dneva splošne ljudske vstaje v Italiji. Vseposod so bile spominske svečanosti, komemoracije ob spomenikih, na grobiščih, kjer je toliko nedolžnih žrtev izgubilo življenje, da bi po dvajsetletnem fašističnem nasilju in nacistični okupaciji Italija ponovno zaživela v svobodi in demokraciji. Svečanosti so se udeležile najvišje osebnosti države, partizanske organizacije, preživeli borci in svojci padlih, mladina pa je imela ponovno priložnost, da se približe seznanj z odporniškim gibanjem. Ta svetla stran italijanske zgodovine običajno prestopi solski prag prav v dneh pred praznovanjem 25. aprila.

Predsednik republike Sandro Pertini, čigar ime so na raznih komemoracijah širom po Italiji povzdignili v živi simbol odporniškega gibanja, je položil venec na grob neznanega vojaka. Kasneje se je v Ardeatinskih jamah poklonil spominu na žrtve nacističnega terorja. Craxi se je udeležil manifestacije v Milanu, kjer je

med drugim prisostvoval slovesnosti ob odkritju spomenika finančnim stražnikom, ki so sodelovali v odporniškem gibanju. In prav v lombardskem glavnem mestu je podpredsednik poslanske zbornice Aniasi presenetljivo predlagal enotnost vseh treh partizanskih združenj: ANPI, FIAP in FVL, ker so po njegovem padli »od hladne vojne narekovani razlogi« za delitev teh partizanskih združenj. Potreba po enotnosti, po premostitvi zaprek, po enotnem nastopu za napredek in demokracijo, je prišla z marsikaterega odra, kot se je z marsikaterega odra čutilo, da so na pragu upravne volitve. V

skoraj splošnem slavospevu 40-letne demokracije pa je marsikdo trezno presodil, da se ne smemo skrivati pred priložnostnimi frazami in gojiti prazno samoljubje, saj se je treba za demokracijo boriti iz dneva v dan, ideali, za katere so tisoči izgubili življenje niso še uresničeni, na delu so še vedno sile, ki jim je demokracija tuja. To je v Milanu podčrtala predsednica parlamentarne komisije »P2« Anselmijeva, ki je med drugim navedla, da je treba odporništvu slaviti vsak dan z bojem za vsakodnevno svobodo, proti mafiji, terorizmu, čr-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

V naših krajih številne proslave ob 40. obletnici osvoboditve

NA 4. IN 8. STRANI

Ob 1. maju sindikate teži neenotnost

RIM — CGIL - CISL - UIL bodo tudi letos ločeno praznovala delavski praznik, 1. maj. To pa bi bilo lahko tudi zadnjič, saj bodo letos kongresi vseh treh sindikalnih organizacij, ki imajo kot glavno temo dnevnega reda prav delavsko in sindikalno enotnost. Prihodnji 1. maj bo torej izrsten pokazatelj, za preverjanje ne samo želja sindikalnega vodstva temveč tudi delavstva na prvomajskih shodih in manifestacijah. Vsekakor pa po večmesečnih polemikah lahko opazimo v glasilih vseh treh sindikalnih organizacij, da jim neenotnost hudo teži in da so pripravljene na konstruktiven dialog.

To so jasno povedali včeraj tako Lama kot Carniti in Benvenuto. Želja po enotnosti je torej splošna kljub še vedno tlečim polemikam o referendumu. Po upravnih volitvah in razpletu v zvezi z referendumom pa bo mogoč nadaljnji dialog. V njem pa ne bo sodeloval generalni tajnik CGIL, saj je Lama včeraj nepreklicno potrdil svoj odstop tudi v primeru, da bi ga na kongresu ponovno izvolili.

De Mitove izjave niso pogodu drugim strankam vladne koalicije

RIM — Nedavni govor tajnika KD De Mite v Bariju ob zaključku praznika prijateljstva je še vedno v ospredju polemike med vladnimi strankami. Včeraj so se oglasili vsi zavezni ki demokristjanov od socialistov do liberalcev, od socialdemokratov do republikancev.

Tajnik PSDI Longo meni, da politične polemike, sumničenja na račun tega ali onega zaveznika prav gotovo ne prispevajo k trdnosti vladne koalicije, temveč so vzrok njene šibkosti in zmanjšanja ugleda koalicije.

Namesnik tajnika PSI Martelli pa je v svojem govoru v Arezzu dejal,

da mora biti poglavitni cilj sedanje vladne koalicije posodobiti državo, dežele, občine, obnoviti in utrditi republikansko demokracijo, zagotoviti gospodarski razvoj, boriti se za družbeno enakopravnost in pravico. Za to pa nihče ne potrebuje De Mitovih izpadov in polemik, temveč morajo vsi

sprejeti nekatera bistvena načela političnih odnosov. Politični položaj trenutno je različen od takrat, ko je kršćanska demokracija imela nesporni primat.

De Miti niso ostali dolžni niti liberalci niti republikanci. Zanon očitno De Miti, da stalno vztraja pri potrebi po trdnosti znotraj petstranske koalicije, istočasno pa skuša na vsak način zaostri notranja nasprotja. Če beremo De Mitove govore, pravi Zanon, bi skoraj rekli, da mora pet vladnih strank sodelovati samo za to, da bi se lahko bolj kregale. Zanon nadalje očitno De Miti, da vidi italijansko politiko kot bojno polje, po katerem se gibata demokristjanski in komunistični bojni stroj. Manjše stranke pa bi morale paziti samo, da se ne znajdejo v kolesju teh dveh velikanov.

S svoje strani pa komunistično glasilo »Unità« zelo umirjeno ugotavlja, da so časi zreli za demokratično spremembo v vodstvu države, saj je prava demokracija prav v tem, da pride do zamenjave v vodstvu države, do alternativ.

KONČANO ZASEDANJE V BANDUNGU

BANDUNG — Načela in priporočila prve konference 29. azijskih in afriških držav leta 1954 v Bandungu so tudi danes enako pomembni kot pred tremi desetletji, še posebej vprašanja in problemi gospodarskega in kulturnega sodelovanja, ter vprašanja ki zadevajo krepitev mednarodnega sodelovanja. To je zapisano v včeraj sprejeti deklaraciji ob koncu dvodnevnega zasedanja delegacij držav in osvobodilnih gibanj z obeh celin ob 30-letnici zgodovinske konference v indonezijskem mestu Bandungu.

Deklaracija nadalje poudarja, da je svet danes obremenjen s številnimi nevarnostmi, nasiljem in povečano negotovostjo. Različna stališča velikih sil povečujejo nevarnost jedrske vojne, oboroževalna tekma pa povzroča ogromno zaskrbljenost mednarodne skupnosti, ki je dolžna, da se s se večjo odgovornostjo sooči z vprašanjem miru in varnosti človeštva.

Dokument opozarja, da so gospodarski odnosi v svetu zašli v krizo in poziva razvite države, naj čimprej za-

čeno pogovore za zagotovitev nove enakopravnejše strukture v mednarodnih denarnih razmerah, trgovini in industriji. Deklaracija posebej poudarja, da bandunška načela in dokumenti gibanja neuvršenih pomenijo temelj za ustanovitev nove mednarodne gospodarske ureditve. Afriške in azijske države so tudi tokrat podčrtale svojo privrženost ciljem in načelom listine OZN in poudarile, da je svetovna organizacija nenadomestljiv dejavnik pri reševanju najbolj zapletenih svetovnih vprašanj.

Novinarji ne odstopajo

RIM — Včeraj je bila v Rimu skupščina sindikalnih predstavnikov italijanskih časopisov ter radijskih in televizijskih dnevnikov. Uvodoma je predsednica vsedržavnega sindikata novinarjev Miriam Mafai poudarila enotnost in strnjeno novinarjev v boju za obnovitev delovne pogodbe, nakar je tajnik FNSI Borsi orisal potek pogovorov na ministrstvu za delo. Redakcijski odbori so ocenili posredovalne predloge podtajnika Borrusa o glavnih normativnih točkah, kar zadeva posredovalni predlog o finančnem delu pogajanj, ki ga bo minister za delo De Michelis danes dal predstavnikom novinarjev in založnikom pa je konferenca sindikalnih predstavnikov časnikarjev podčrtala odločenost in pripravljenost kategorije, da nadaljuje že napovedane stavkovne akcije, seveda v primeru, da bi bilo posredovanje ministra za delo nezadovoljivo.

Sindikalni predstavniki novinarjev so tudi potrdili, da je zahtevna platforma, ki so jo odobrili že pred časom, nezamenljiv instrument za ovrednotenje profesionalnosti in ugleda novinarjev. Zato so tudi naložili članom delegacije, ki se pogaja z založniki, da jo podprejo z vso potrebno odločnostjo.

ITALIJANSKI PLAY-OFF

Simac v finalu

Znan je že prvi finalist italijanskega košarkarskega play-offa. Milanski Simac je namreč tudi v drugem srečanju odpravil Berloni (sicer z eno samo točko razlike).

Na drugega polfinalista pa bo treba počakati do nedelje (ali pa bo morda znan že prej). Tekma med Scavolinijem in Indesitom se je sicer ob koncu regularnega dela končala z zmago igralcev iz Pesara (v prvi tekmi je zmagal Indesit), samo 50 sekund pred krajem pa je prišlo do splošnega pretepa, katerega je vnel igralec Scavolinija Silvester, tako da je posegla policija in se je srečanje nadaljevalo šele po nekaj minutah. Zaradi silovitega udara v brado pa je moral Oscar ostati na klopi. Možno je torej, da disciplinska komisija za zeleno mizo prisodi zmago Indesitu.

NA 10. STRANI

»Kamnita hiša« v Ljubljani

LJUBLJANA — »Kras je naša skupna dediščina in nanjo smo lahko vsi ponosni. Še posebej pa smo ponosni, da smo v Ljubljani spoznali predstavnike mesta in se z njimi pogovarjali o sodelovanju v prihodnje.« je dejal včeraj popoldne v slovenskem etnografskem muzeju v Ljubljani predsednik Tržaške pokrajine Giovanni Marchio in v prisotnosti sodelavcev, predsednice skupščine mesta Ljubljane Tine Tomlje in drugih gostov odprl razstavo »Kamnita hiša«.

O pomenu in vrednotah kraške kamnite hiše sta spregovorila dr. Boris Kuhar, ravnatelj omenjenega muzeja in arhitekt Bušan Blaganje, predsednik Društva arhitektov Ljubljane. Dr. Kuhar je pristavil, da je razstava »Kamnita hiša« lahko opomin in izziv širši javnosti za zaščito arhitekturne dediščine, medtem ko je arhitekt Blaganje dodal, da pomuja razstava hkrati vabilo k pozornejšemu opazovanju lepote Krasa. Prevzeti od teh bomo nemara ohranili še kakšno kraško hišo več.

Lepote starih kraških domov ne poznamo dovolj. Z ob časa jih je ponekod že pošteno

načel in brezbriznost, ki povzroča marsikje veliko kulturno škodo. Zato je razstava »Kamnita hiša« toliko bolj pomembna, razkriva namreč del vse premalo znanega arhitekturnega bogastva sveta. Tudi hiše odsevaajo življenje ljudi in pričajo o trdoživosti, prilagodljivosti tistih, ki so živeli na Krasu in gradili svoje domove iz kamna. Sledi stare kmečke bivalne civilizacije so še danes vidne pri mnogih domovih na Krasu. Pa tudi tem grozi, da bo želja po novem zbrisala staro.

Na razstavi »Kamnita hiša« je predstavljeno gradivo, ki je letos januarja vzbudilo veliko zanimanje v Trstu. Razstava, na kateri so izjemne fotografije Neve Gasparo, številni načrti in makete, je organizirala Tržaška pokrajina. Idejni pobudnik zanjo pa je bil znani beneški arhitekt Luciano Semerani. Pri razstavi v Ljubljani sodelujeta še Zveza društev arhitektov Slovenije in Društvo arhitektov Ljubljana, v slovenskem etnografskem muzeju pa bo odprta do konca maja.

DARINKA KLANDNIK

Voditelji vzhodnoevropskih držav Danes bodo podpisali nov varšavski dogovor

MOSKVA — Danes bodo v poljskem glavnem mestu podpisali nov »varšavski dogovor« držav članic vzhodnoevropske vojaške zveze. Nov sporazum bo po vestih iz Moskve trajal kar 20 let. Sovjetski zvezi je torej uspelo z gospodarskimi koncesijami premostiti romunske pomisleke in ugovore o predolgem roku trajanja. Bukarešta je namreč kot znak razpoložljivosti do Zahoda predlagala, da bi novi sporazum trajal le 5 let.

Sovjetski predlog o 20-letnem trajanju zgovorno dokazuje prepričanje vzhodnega vojaškega zavezništva, da se ne bodo izboljšali odnosi z NATO, kar bi omogočilo premostitev obeh blokov. Varšavski pakt je namreč nastal pred 30 leti kot odgovor vzhodnoevropskih socialističnih držav, ker je Zvezna republika Nemčija postala polnopravni član NATO, a se je obenem z enajstim členom obvezal, da bo vojaško zvezo razpustil, če bi v Evropi uresničili nov kolektivni varnostni sistem. V bistvu je Vzhod predlagal istočasno razpustitev obeh vo-

jaških zavezništvev, varšavskega in atlantskega.

Bržkone bo tudi nov »varšavski dogovor« vseboval ta pomembni člen. Vsekakor pa lahko pričakujemo tudi spremembe predvsem glede prožnosti in hitrejšega odločanja. Vojaška strategija in tehnologija sta namreč tako napredovali, da so dosedanja posvetovalni mehanizmi prepočasni in okorni. Več o novem sporazumu pa bodo sporočili šele po njegovem podpisu.

Zahodni opazovalci obenem predvidevajo, da bodo z varšavske tribune prišli tudi precej jasni namigi za premostitev dosedanje medblokovske napetosti. Komaj zaključen prvi krog ženevskih razorožitvenih pogajanj, predlog sovjetskega partijskega voditelja Gorbačova o zamrzitvi evroizstrelkov in druga medblokovska dogovarjanja bodo gotovo predmet poglobljene razprave voditeljev držav in partij vzhodne vojaške zveze, da bo nedvomno jasnejša bodoča vzhodna medblokovska politika.

Blizu Rima aretiran vodja rdečih brigad

RIM — V okviru širše protiteroristične akcije so karabinjerji rimske legije ujeli in zaprli štiri rdeče brigadiste, med temi tudi Vittoria Antoninija, ki velja za vodjo t.i. rimske kolone in ki je bil že obsojen zaradi sodelovanja pri ugrabitvi ameriškega generala Doziera, sicer pa obtožen dolge vrste zločinov. Karabinjerji so ga zasačili v podstrešnem stanovanju v kraju San Vito Romano blizu Palestre, se pravi nekaj desetih kilometrov jugovzhodno od Rima. V mansardo so po daljšem zasledovanju vdrli že v torek, vest o aretacijah pa so objavili šele včeraj, da ne bi oškodovali poteka celotne operacije.

Vittorio Antonini z bojnim imenom »Alvaro« je star 29 let in doma iz Rima, protiteroristični oddelki policije pa so ga zaman zasledovali najmanj pet let. V rdečih brigadah je napravil hitro »kariero«, k čemur je prispevala tudi aretacija večjega števila teroristov leta 1980 v Rimu. Tedaj se je

nenadno povzpel v vodstvo rimske kolone in kmalu potem postal član vsedržavnega strateškega vodstva. Obtožen je dolge vrste zločinov, med drugim uboja policijskega agenta in komisarja, sodelovanja pri raznih atentatih in krajah. Kot že rečeno, je bil na procesu zaradi ugrabitve ameriškega generala Jamesa Doziera obsojen na 26 let zapora. Kaže, da so mu karabinjerji prišli na sled tudi s pomočjo informacij nekaterih skesanih teroristov. Potem ko so ga že prijeli, so agentje skriti v njegovem stanovanju pričakali še 24-letno študentko Antonello Venturo in 27-letnega nezaposlenega Pietra Varroneja, v Rimu pa so našli še lastnika stanovanja, 29-letnega bolničarja Gustava Salvatija. Mansarda v San Vito Romanu je bila prava teroristična baza. V njej so našli več ročnih bomb in pištol, predvsem pa arhiv, v katerem je kopica dokumentov, ki jih policijski izvedenci zdaj temeljito proučujejo.

V ŽARIŠČIH NAPETOSTI

Piše Pavel Stranj

40 let krhkega miru

Medtem ko mi praznujemo 40. obletnico konca vojne in relativnega miru, je prav, da se vsaj za hip ozremo nazaj in okrog sebe — po svetu. Žarišča napetosti stalno tlijo, tu so navedena le najbolj znana,

glede na državo, ki je bila v središču dogajanja. Na zemljevidu so pobarvane s črno barvo vse države, ki se jih je v teh štiridesetih letih dotaknila vojna vihra.

1. 44-45 — Grčija	34. 56 — Madžarska	67. 69 — S. Irska
2. 45 — Alžirija	35. 56 — Egipt	68. 70-75 — Kampučija
3. 45-49 — Indonezija	36. 56-59 — Kuba	69. 70-85 — Filipini
4. 45-48 — Španija	37. 57-58 — Maroko	70. 70 — Gvineja
5. 46-54 — Indokina	38. 58 — Libanon	71. 70-71 — Jordanija
6. 46-49 — Grčija	39. 59 — Malawi	72. 71 — Pakistan
7. 46-47 — Indija	40. 59 — Tibet	73. 72 — Burundi
8. 46-54 — Filipini	41. 60 — Zaire	74. 72 — Jemen
9. 46-49 — Kitajska	42. 61-75 — Angola	75. 73 — Izrael
10. 46 — Iran	43. 61-62 — Nepal	76. 75-85 — Libanon
11. 47 — Paragvaj	44. 61 — Kuba	77. 75 — Timor
12. 47-48 — Madagaskar	45. 61 — Tunizija	78. 75 — Kurdistan
13. 47-49 — Indija	46. 61 — Eritreja	79. 75-85 — Namibija
14. 48 — Jemen	47. 61-64 — Kurdistan	80. 75-85 — Zah. Sahara
15. 48 — Kostarika	48. 61 — Indija - Goa	81. 76-78 — Laos
16. 48 — Burma	49. 62 — N. Gvineja	82. 77-85 — Kampučija
17. 48-58 — Kolumbija	50. 62-70 — Jemen	83. 77-85 — Nikaragva
18. 48-49 — Izrael	51. 62 — Indija - Kitajska	84. 77-79 — Kurdistan
19. 48-59 — Malezija	52. 62 — Brunei	85. 78-85 — Afganistan
20. 49 — Bolivija	53. 63-75 — Malezija	86. 78-79 — Uganda
21. 50-53 — Koreja	54. 63-80 — Ogaden	87. 79 — Iran
22. 51-52 — Egipt	55. 63-64 — Ciper	88. 79 — Ekv. Gvineja
23. 52-54 — Tunizija	56. 63-67 — Kenija	89. 79 — S. Arabija
24. 52-56 — Kenija	57. 64-74 — Mozambik	90. 79-80 — Sirija
25. 52-56 — Maroko	58. 65 — Kašmir	91. 79-85 — Vietnam - Kit.
26. 54 — Gvatemala	59. 65 — S. Domingo	92. 80-85 — Iran - Irak
27. 54-62 — Alžirija	60. 65-70 — Kurdistan	93. 81 — Gambija
28. 55-58 — Kitajska	61. 65-72 — Sudan	94. 81 — Uganda
29. 55 — Kostarika	62. 67 — Bolivija	95. 82-85 — Peru
30. 55-59 — Ciper	63. 67 — Izrael	96. 82-85 — Sudan
31. 55-63 — Kamerun	64. 67-70 — Biafra	97. 85 — Eritreja
32. 55-75 — Vietnam	65. 67-80 — Zimbabve	98. 82 — Falkland
33. 55-76 — Oman	66. 68-84 — Čad	99. 83 — Grenada
		100. 84-85 — J. Afrika

Bejrut včeraj spet prizorišče bojev med kristjani in muslimani

BEJRUT — Namestnika ameriškega državnega tajnika Richarda Murphyja, ki je dopotoval včeraj v Libanon, je dočakala prav bitka med kristjanskimi in muslimanskimi oboroženimi silami. Spopadi so se začeli še v teku noči in so se nadaljevali tudi v teku včerajšnjega dne, sovpadajo pa z vestjo, da so v sredo zvečer v Damasku dosegli sporazum med sirskim podpredsednikom Halimom Kadamom ter poglavitnimi voditelji libanonskih muslimanov. Po tem sporazumu je predsednik libanonske vlade Karame, ki je odstopil pred nekaj dnevi, izjavil, da umika svoj odstop in da bo sklical vlado, ki naj izdela »varnostni načrt«, s katerim bi preprečili nadaljnje spopade. Srditi spopadi, ki so sledili sporazumu dokazujejo, da Karamejeva naloga ne bo lahka.

Na sliki (telefoto AP): tank na ulicih Bejruta med včerajšnjo bitko med kristjani in muslimani.

● 40-letnica osvoboditve

NADALJEVANJE S 1. STRANI

nemu prevratništvu in skriti oblasti tajne prostozidarske lože »P2«.

Predsednica poslanske zbornice Jotijeva pa je v Sieni načela še bolj kočljivo vprašanje italijanske demokracije, in sicer: moralno vprašanje, ki je bistvenega pomena za usodo demokracije.

O težavah italijanske stvarnosti je spregovoril tudi obrambni minister Spadolini, ki se je zavzel, da bi 40 let po osvoboditvi morali napeti vse sile in ne glede na napore ponovno vzpostaviti tisto idealno ozračje, v katerem so se rojevale demokratične institucije. Spregovoril je tudi o krizi strank, o vse globljem prepadu, ki loči politiko od družbenih sil, o »značeni« sliklj političnega razreda in o moralnem vprašanju, ki je postalo glavno vprašanje demokracije in družbe.

Marsikje pa so prišle na dan tudi težave, ki jih preživlja italijansko gospodarstvo. Delavski razred mora še vedno budno paziti na svoje priporočne pravice. Ob 40-letnici svobode je treba še postriti budnost, saj bi marsikdo hotel z geslom o višjih ci-

ljih in enotnosti izničiti dosedanje uspehe.

Vsekakor pa so se vsi strinjali, da predstavlja 25. april pravo prelomnico v novejši italijanski zgodovini, neke vrste drugi prepoved, v katerem so ljudske množice rešile čast države, opravile s fašizmom in Italiji vrnilo v svetu izgubljeni ugled. Prav zato so marsikje še bolj glasno odjeknili protesti preživelih udeležencev tistega upora, ki se zgražajo nad nesprejemljivim filmskim in televizijskim prikazovanjem dvajsetletne fašistične vladavine in zadnjih dni pred osvoboditvijo. Še včeraj na novo napisana sramotilna fašistična gesla po raznih krajih Italije so obenem zgovoren dokaz, da je bilo storjenega vse premalo, da nove generacije ne vedo, kaj je bil fašizem, koliko gorja je povzročil tako Italiji kot tudi Evropi. Zgovorne so bile torej besede ministra Granellija, ki je poudaril, da se je treba z vsimi silami upreti poskusom, da bi zaradi časovne odmaknjenosti in v imenu lažne sprave pozabili na tiste dni in v skupni koš spravili žrtve in krivnike.

Soglasje v pogovorih med Jugoslavijo in EGS

V Parizu sestaneke sveta za interakcijo

PARIZ — V Parizu se je včeraj začel tridnevni sestanek sveta za interakcijo, v katerem je trideset nekdanjih predsednikov vlad iz številnih držav. Jugoslovanski predstavnik v tem telesu Mitja Ribičič se tudi udeležuje srečanja. (dd)

BRUSELJ — Med dvodnevni pogovori delegacij Jugoslavije in EGS so, kot je povedal član ZIS dr. Ljubomir Baban, dosegli soglasje v večini vprašanj, treba pa bo seveda dogovore tudi uresničiti. Pogovarjali so se predvsem o nadaljnjem sodelovanju Jugoslavije in Evropske skupnosti.

V Bruslju so podprli sedanjo smer reševanja jugoslovanskih gospodarskih težav, pogovorili pa so se tudi o zaskrbljenosti Jugoslovancev zaradi posledic, ki jih utegneta prinesiti vstopa Španije in Portugalske v EGS, ker imata omenjeni državi na nekaterih področjih enako proizvodnjo, bosta pa kot članici imeli prednost pred Jugoslavijo. Glede tega so predstavniki EGS jugoslovansko delegacijo potolažili, da je strah odveč, saj se tržišče za jugoslovanske izdelke celo povečuje in se izkušnje ob sprejemu Grčije ne bodo več ponovile.

Jugoslovanska stran je zahtevala tudi večjo prožnost pri uporabi zaščitnih klavzul v medsebojni menja-

vi, dogovorili pa so se tudi, da bodo pritožbam, zaradi katerih naj bi uvedli protidumpinške ukrepe najprej sledila posvetovalna prizadetih in šele nato drugi koraki. Slišati je bilo tudi obljube, češ da bodo preučili problem bojkota jugoslovanskih luk Reke in Kopra. Komisar Chewsson je obljubil podporo tudi v pogajanjih glede novega finančnega protokola, ki je za Jugoslavijo še posebno pomemben. Vsi ti dogovori so po Babanovem mnenju soliden temelj za bližnji sestanek na ministrski ravni, izrazil pa je tudi zadovoljstvo zaradi soglasja evropske komisije glede sklica posebne konference o možnostih skupnih proizvodnih vlaganj v Jugoslavijo, ki naj bi povečala izvoz in s tem tudi devizni priliv. Takšno konferenco naj bi sklicali konec leta v Jugoslaviji, že prihodnji teden pa se bosta sestali delovni skupini. Sredi junija se bosta v Luksemburgu sestala zunanji minister deseterice ter jugoslovanski sekretar za zunanje zadeve Raif Dizdarevič. (dd)

Dovolj bencina v bližajoči se turistični sezoni

BEOGRAD — Na jugoslovanskih bencinskih servisih bo v glavni turistični sezoni dovolj goriva. Domače rafinerije so to nalogo prevzele na včerajšnjem sestanku v zvezni skupščini. Edino gorivo za reaktivna letala bodo morali uvoziti.

Ob napovedih, da bo letos prišlo v Jugoslavijo za 20 odstotkov več tujih turistov kot lani, ni edini problem gorivo. Cariniki na mejnih prehodih prostih dni v glavni sezoni ne bodo poznali.

Številne svečanosti ob 25. aprilu pred spomeniki v vsej naši deželi

VIDEM — Lepo sončno vreme je na včerajšnji dan osvoboditve Italije omogočilo, da so številne slovesnosti v vsej deželi Furlaniji-Juljski krajini potekale v najlepšem redu.

Proslav je bilo več, tako v Vidmu, Trstu, Gorici in Pordenonu. V videmski pokrajini sta bili posebno pomembni proslava v vasi blizu Vidma Cussignaccu in pa na Malgah di Porzus.

V Cussignaccu so položili vence na ploščo, ki spominja na partizanskega komandirja Maria Foschianija. Slovesnosti je prisostvoval tudi predsednik pokrajinske ANPI Raimondi. Mladinska organizacija KD pa je včeraj priredila pohod na Malge di Porzus, kjer so se spomnili na padle brigad Osoppo, Bolla in Deneia.

Pomembna proslava je bila tudi v Pordenonu in sicer na Trgu Enea Ellero Dei Mille. Po polaganju venec je imel slavnostni govor poslanec Mario Bettoli.

Kot smo že zapisali so se uradno spomnili dneva osvoboditve Italije tudi v Trstu in Gorici, o tem piše na straneh kronike.

Slavnostno vzdušje na spominskih

svečanostih se je potem spremenilo v bolj izletniško željo, saj so številni občani šli na sprehode ali krajshe izlete. Pisanje o tem ne sodi sicer v članek o spominskih svečanostih, vendar je svoboda tudi to, da lahko mirno uživamo lep sončni dan, da gremo na izlete in v naravo brez strahu. Temni dnevi nacifaističnega jarma so večkrat zameglili

še tako lepo sonce in še tako bujno zeleno naravo. Sprehod je bil hajka z vsemi smrtnimi nevarnostmi. Številne je pred soncem »zavaroval« zapor.

Z nekaterih »izletov« v taborišča si niso več vrnili. Skratka, tudi sprehod v naravi ali sedanje v prijetni restavraciji dišita po svobodi, ki na žalost človeku ni v naprej dana.

Predstavitve raziskave o varstvu tržaškega in goriškega Krasa

BOLJUNEC — V gledališču France Prešeren v Boljuncu bodo danes ob 16. uri predstavili naravoslovno raziskavo o tržaškem in goriškem Krasu, ki jo je pripravila deželna uprava v sodelovanju z biološkim oddelkom tržaške univerze. To je pobuda, ki sodi v okvir naporov za boljšo zaščito narave v vseh njenih aspektih.

Spored današnje predstavitve obsega uvodna poročila podpredsednika deželne vlade in odbornika za proračun Zanfagninija, rektorja tržaške univerze Paola Fusarolija in podpredsednika odbora za zaščito okolja in teritorialno načrtovanje SR Slovenije Tomaža Vuge. Sledila bodo strokovna poročila izvedencev Roberta Barocchija, Livia Poldinija, Fabia Fortija, Fabia Perca, Alberta Hofmanna in svetovalca pri ravnateljstvu Inštituta za zaščito naravnega in kulturnega bogastva SR Slovenije Staneta Peterlina.

Osnovna šola iz Moene na obisku v devinsko-nabrežinski občini

Uprava devinsko-nabrežinske občine je prejšnji ponedeljek sprejela na županstvu učence petih razredov osnovne šole »Emilio Chicchetti« iz Moene (Trento), ki so v tem tednu gostje osnovne šole »Giovanni Pascoli« iz Ribiškega naselja v občini Devin-Nabrežina. Namen kulturne izmenjave obeh šol je medsebojno spoznavanje občinskih stvarnosti, v katerih

šoli delujeta.

V ta namen so učitelji osnovne šole v Ribiškem naselju skupno z občino Devin-Nabrežina sestavili izredno zanimiv program obiskov in ogledov v občini in izven nje. Devinsko nabrežinska občina je poleg tega dala na razpolago občinska šolabusa, refekcijo in družbeni center v Sesljanu za razne dejavnosti.

Sejem cvetja v portoroški marini

PORTOROŽ — Portoroško hortikulturno društvo bo tudi letos med 1. in 3. majem pripravilo tradicionalni 16. po vrsti sejem cvetja v veliki hali haliangerju portoroške marine. Šlo bo za kakih 1.600 kv. metrov razstavne površine, kjer bodo tudi letos razstavili in prodajali najrazličnejše cvetje, sadike rož, lončnice, grmovnice, okrasna in sadna drevja, sadike vrtnin itd.

Sodelovali bodo tudi lončarji, svečarji, medicarji, izdelovalci suhe robe, vrtnih garnitur, orodja, seveda tudi gostinčji in drugi, ki sodijo na ta, zdaj že uveljavljen in dobro obiskan sejem.

Letos organizatorji pričakujejo podoben obisk, sejem pa bo vse tri dni odprt od 8. do 18. ure.

B. Š.

Vsdržavni kongres združenj krvodajalcev

LIGNANO — V Lignanu se danes začne dvodnevni vsdržavni kongres Združenj italijanskih krvodajalcev FIDAS. Uvodno poročilo o prostovoljnem delu krvodajalcev pri transfuzijski službi bo imel predsednik združenja Sergio Rosa. Kongresa se bodo poleg deželnega odbornika za zdravstvo Renzullija udeležili predstavniki deželnih in pokrajinskih oblasti, zdravniki transfuzijskih centrov v Furlaniji-Juljski krajini in predsedniki Krajevnih zdravstvenih enot. Prisotne bodo tudi delegacije krvodajalcev iz Jugoslavije in Avstrije.

Slovesnosti ob 40-letnici ustanovitve prve vlade

AJDOVŠČINA — Predstavniki Občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij so v torek predstavili novinarjem poveljni družbenogospodarski in ostali razvoj občine, pred bližnjimi slovesnostmi ob 40-letnici ustanovitve prve slovenske narodne vlade. Ta je bila ustanovljena 5. maja leta 1945, ob koncu zmagovitega narodnoosvobodilnega boja proti okupatorjem, in je bila vlada vseh delov slovenskega ljudstva; tudi tistih rojakov, ki sedaj sodijo pod Italijo oziroma Avstrijo.

Novinarjem so posredovali podatke in primerjave, ki kažejo, da se je občina gospodarsko precej razvila in da tudi v sedanjih zapletenih gospodarskih razmerah napreduje hitreje kot to velja poprečno za Slovenijo in tudi hitreje kot pa sosednje občine na Goriškem. Tovarne več denarja izločajo za nove naložbe in financiranje projektov za nadaljnji gospodarski napredek, posojila, tudi tista tujim upnikom, pa redno vračajo. V tem poročilu naj navedemo, da je bilo ob osvoboditvi v vsej občini le okoli 300 delavcev oziroma zaposlenih, sedaj pa jih je približno 8 tisoč. Samo v tekstilni tovarni sedaj izdelajo še enkrat več blaga kot pa so ga pred desetimi leti, in to ob 300 manj zaposlenih delavcih. Župan Grozdan Šinigoj je dejal, ko je razmišljal o prihodnjem razvoju občine, da so še zmeraj zelo dejal, »da je mladini treba zagotoviti delo in srečo.« V občini sicer ni večje brezposelnosti, toda treba bo usposabljanje strokovno zelo usposobljene delavce, ker tudi v Vipavski dolini v proizvodnjo uvajajo računalnike in tudi robote (na primer v tovarni pohištva LIPA).

Letošnje slovesnosti v počastitev prve vlade bodo torej, kljub raznim težavam v slovenskem gospodarstvu, slovesne. Osrednji dogodek bo skupna slavnostna seja Občinske skupščine Ajdovščina in Izvršnega sveta (vlade) Slovenije, v nedeljo, 5. maja, ob 10. uri v kinodvorani, v kateri je bila vlada ustanovljena. Uprizorili bodo kulturni program, ki naj bi predstavil vzdušje in podrobnosti ob ustanovitvi vlade 5. maja leta 1945, slavnostni govornik pa bo predsednik Izvršnega sveta Slovenije Dušan Šinigoj. Na seji bodo podelili tudi tradicionalne nagrade »5. maja«, domicil Komandi goriškega vojnega področja ter izročili prapor Narodni zaščiti Primorske. Udeleženci bodo zatem obiskali tekstilno tovarno, kjer so izvedli prenovno in modernizacijo tehnologije in ki bo na slavnostni dan odprta za občane. Delavce tekstilne tovarne bo pozdravil predsednik vlade Dušan Šinigoj.

V Ajdovščini pripravljajo še razne druge slovesnosti. Tako bodo v Pilonovi galeriji odprli razstavo dokumentov o prvi slovenski vladi, ki jo pravilja kustosinja Goriškega muzeja Slavica Plahuta. V torek so novinarje obvestili, da bo na razstavi tudi več doslej neznanih dokumentov o prvi vladi Slovenije. V jubilejnih dneh pa bo v Športnem in rekreacijskem centru Police tudi razstava o dosežkih gospodarstva in obrti v občini Ajdovščina po osvoboditvi.

MARJAN DROBEŽ

Po krajših bojih v okolici mesta

Pred štiridesetimi leti partizani osvobodili Koper

Partizani v osvobojenem Koperu

KOPER — Po krajših bojih v okolici mesta so partizani 4. bataljona 18. brigade, 2. brigade KNOJ in Komande mesta Koper 30. aprila osvobodili Koper. Vdrli so tudi v zloglasne zapore, izpustili politične jetnike ter ujeli in razorožili 12 fašistov.

Osvoboditev Kopra, največjega fašističnega oporišča v Slovenski Istri, v katerem so se nad 20 let šopirile najbolj zagrizene fašistične škvadre, je pomenila velik uspeh narodnoosvobodilnega boja na tem področju. Koprška, pretežno italijanska malome-

ščanska družba, je že pred prvo svetovno vojno, še bolj pa po njej čutila, da jo resno ogroža revolucionarno gibanje malih slovenskih kmetov in kolonov in je seveda iskala oporo in se solidarizirala z italijanskim irendentizmom. Ker se je fašistična organizacija pod krinko zaščite italijanstva poistovetila z zaščitnikom razrednih koristi vodilnih slojev, si je seveda pridobila precejšnjo podporo koprškega malomeščanstva. Narodnoosvobodilno gibanje se je začelo tu organizirano uveljavljati leta 1942,

podprli pa so ga predvsem napredni izobraženci, delavci in ribiči. Z osvoboditvijo se je končalo razdobje, ko je bil Koper tujek v istrski narodnosti in socialni sestavi.

Pri osvoboditvi mesta je imel pomembno vlogo tudi nekdanji obveščevalni oficir 4. bataljona 18. bazoviške brigade Ivan Dodič. Zdaj živi v Koprju in nam je rade volje povedal nekaj besed o dogodkih pred štiridesetimi leti:

»S pooblastilom štaba korpusa sem se tridesetega aprila odpeljal kolesom v Koper. Naš terenski obveščevalec Albert Lonzar mi je omogočil stike s tedanjim koprskim županom, ki je tudi pozval na poganja komandanta koprške divizije nemškega poročnika Trosla. Zakaj smo se pravzaprav pogajali, saj bi lahko mesto zavzeli z jurišem? Vzroki so bile trije: osvoboditi mesto brez nepotrebnih žrtvev, preprečiti Nemcem in italijanskim fašistom, da bi umorili politične jetnike ter preprečiti razstrelitev mesta. S Troslom sem se pogajal približno uro. Pristal je na predajo orožja in da ne bo razstrelil miniranih objektov, vendar je zahteval za svojo posadko prost odhod. Okrožni odbor je to ponudbo zavrnil in zahteval brezpogojno vdanje. Kljub vsemu se je stvar dobro končala. Nemška posadka se je umaknila po morju in ni razstrelila miniranih objektov. Še zdaj ni jasno, ali se je Trosel premislil, ali pa je razstrelitev preprečil avstrijski radiotelegrafist Wolfgang Mensa, ki naj bi zatajil ukaz višjega poveljstva.«

L. O.

FRAN MILČINSKI

Butalci

13.

Nič niso pomagali izgovori in si je nesrečni policaj izprosil samo to milost, da mu ne bo treba prej ukleniti Cefizlja, preden ga ne dobi v pest.

Prišel je tretji dan, tedaj so zanesle grozanskega razbojnika Cefizlja muhe zopet v Butale in se je to pot resnično zgodilo, kar se je moralo zgoditi.

Sredi južine je bilo, ko je zaslišal župan strahovito kricanje onkraj potoka. Stopil je iz hiše. Razločil je glas policaja: »Župan, župan, pojdi semkaj! Ujel sem ga, Cefizlja, razbojnika grozanskega!«

Mu je odgovoril župan: »Ko si ga ujel, pripelji ga semkaj!«

Zakliče policaj: »Pripeljal bi ga, pa noče, da bi šel! Ajte na pomoč!«

Je dejal župan: »Ne utegnem, sredi sem južine. Če noče, pa ga pusti, naj pride po južini!« In se je umaknil v hišo in jo zapahnil in zaklenil.

Je zastokal policaj: »Jaz bi ga že davno pustil, pa on ne pusti mene!«

In pravijo, da je policaj iz svojega žepa obljubil Cefizlju tolar, če ga pusti, in ga je Cefizelj milostno pustil in mu naročil, naj tolar nese županu, da ne bo občina čisto suha. Groš za nov šparovec pa je kar iz svojega primaknil Cefizelj, grozanski razbojnik.

SEMENJ V BUTALAH

Tepanjčani so imeli vsako leto o svetem Mihelu semenj, tako je bil imeniten, da so od daleč naokoli nanj prihajali berači in cigani, kupcev pa se je vsakikrat zbralo nič koliko.

Pa so dejali Butalci: »Mi tudi!« In niso odnehali, dokler jim ni gosposka takisto dovolila semnja. In so se zmenili, da mora vsaktera hiša v Butalah kaj prignati na semenj, da se bodo Butale postavile pred svetom bodo prevzetni Tepanjčani ponižani.

Pa se je zgodilo, da je prišel na butalski semenj radoveden Tepanjčan in je baral Butalca: »Oče, koliko pa cenite to svojo kravo?«

Mu odgovori Butalec: »Tole kravo? Ta krava ni na prodaj. Ta krava je le za semenj. Na prodaj imam tisto, ki sem jo pustil doma!«

ZGODBA O VEVERICI

V butalski hosti se je zgodilo še to:

Dva sta cepila drva, pa zagledata veverico, sukala se je drevesu okoli debla in si zvedavo ogledovala onadva. Vrže prvi sekiro od sebe in skoči za veverico na drevo, da jo ujame.

Mu zakliče drugi: »Če jo ujameš, si jo bova spekla za malico!«

Veverici ni bilo kaj za obljubljeni to čast. Ročno je smukala z veje na vejo in se nagajivo ozirala: Kje si, ki me boš ujel? — Pa ko se ji je približala roka in segla po njej, že je bila na koncu veje in se pognala na drugo drevo.

Je zakričal Butalec: »Čak me, tica prebrisana, koj boš moja!«

V skoraj vseh naših vaseh tečejo priprave na 40-letnico osvoboditve Proslava v Nabrežini V Škednju bo drevi okrogla miza o aktualnih vprašanjih sožitja

V devinsko - nabrežinski občini so včeraj proslavili obletnico osvoboditve s svečanostjo, ki je bila na glavnem vaškem trgu v Nabrežini. Na njej sta sodelovala tudi moška zbor Igo Gruden in Fantje izpod Grmade (skupni nastop je vodil Ivo Kralj), ter nabrežinska godba na pihala. Med delegacijami, ki so se udeležile proslave, naj omenimo predstavnike pobratenih občin z Ilirske Bistrice in Buj (predsednika obeh občinskih skupščin sta tudi prinesla pozdrave) ter krajevne skupnosti iz Komna.

Kot je med svojim govorom naglasil devinsko - nabrežinski župan Pavel Fonda, doživljamo danes obletnico osvoboditve kot zmago nad nasiljem, nikakor pa je ne smemo praznovati kot zmago nad ljudmi. Spregovoril je tudi o vprašanju zakonitve pravic slovenske narodnostne skupnosti, istega vprašanja pa so se med drugim dotaknili tudi ostali govorniki. Za podžupanom Vittorinom Caldijem je spregovoril občinski odbornik Brezigar, dejal je, da se po tolikih letih zopet srečujemo z istim sovražnikom, ki poleg dejstva, da podtika bombe na vlake in maže spomenike padlim odreda slovenski narodnostni manjšini to, kar v resnici je. Za njim je nato posegel še Alojz Marković, ki je spregovoril v imenu krajevne sekcije VZPI-ANPI.

V spominskem parku na Colu

V spominskem parku na Colu so se repentabski občani in predstavniki krajevnih organizacij včeraj množično udeležili svečane proslave 40-letnice osvoboditve, ki jo je priredila tamkajšnja občinska uprava. Župan Pavel Colja se je v svojem nagovoru spomnil velikih žrtev našega naroda proti nacifašističnemu okupatorju. V repentabski občini ni bilo družine, ki ni sodelovala v NOB. Od 70 borcev je 19 padlo, 35 so deportirali v Nemčijo, trije pa so končali v Rižarni. Po stritju fašizma se je rodila republika z napredno ustavno listino, katere načela pa se, vsaj kar zadeva pravice naše narodnostne skupnosti, še danes ne izvajajo. Zato je izglasovanje globalnega zaščitnega zakona neodložljiva obveznost italijanske družbe. Treba se bo tudi še naprej vztrajno in enotno boriti za tvorno sožitje, medsebojno spoznavanje in spoštovanje med tu živčima narodom, je zaključil Colja. V kulturnem programu so se lepo izkazali z recitacijami in zborovskim petjem osnovnošolci šole »Alojz Gradnik« na Colu in italijanske osnovne šole. Skupina mladih KD Kraški dom pa je občuteno prebrala nekaj odlomkov pretresljivih pričevanj preživelih iz uničevalnega taborišča v Rižarni. Pred proslavo so občinski svetovalci, šolarji in predstavniki društev in organizacij položili cvetje na grob komandanta bazoviške brigade Nemgarja, k spomeniku NOB v Repnu in k spomeniku na Colu, kjer so bili taborniki na častni straži. B. S.

Po vseh vaseh, po naših društvih in med drugimi organizacijami so v teh dneh v polnem teku priprave za prvomajske prireditve in za praznovanja 40-letnice osvoboditve. Skoraj vsa naša društva bodo v torek priredila tradicionalne kulturne prvomajske predvečere, isti večer pa bodo marsikje zagoreli kresovi na pobudo mladinskih krožkov in skupin. Ena osrednjih prvomajskih prireditev bo v sredo ves dan v Križu v priredbi sekcije VZPI-ANPI in vseh ostalih vaških organizacij. V zgodnjih popoldanskih urah bodo nekdanji borci predali spomenik v varstvo in v oskrbo domačemu mladinskemu krožku, glavni del sporeda pa se bo odvijal na dvorišču Ljudskega doma in na nogometnem igrišču. Gost Križanov bo tržaški partizanski pevski zbor P. Tomažič, med prireditvijo bo VZPI-ANPI podelila priznanja borcev 18. Bazoviške brigade, predsednik le-te pa bo Križanom podelil častni domicil tega slavnega partizanskega odreda.

40-LETNICA OSVOBODITVE V ŠKEDNJU

KD Ivan Grbec priredi ob tej priložnosti danes v društvenih prostorih okroglo mizo o sožitju v naših krajih in v škedenjski skupnosti. Začetek ob 20.30. Sodelujejo Jože Pirjevec, Giorgio Depangher, Stelio Spadaro, Pavel Fonda in Ruggero Paghi. Sodeloval bo tudi pripadnik italijanske skupnosti iz Pirana. Škedenjsko društvo prireja v nedeljo spominsko svečanost v Rižarni. Sprevod bo krenil izpred društvenih prostorov (Ul. Servola 124) ob 11. uri. V Rižarni bo pester kulturni spored z nastopom ženskega zbora, igralca Joška Lukeša, osnovne šole, zbor Tartini iz Pirana ter piranskih recitatorjev.

KAKO BO V ZGONIKU IN V DOLINI

V zgoniški občini bo jutri tradicionalni pohod okoli spomenikov padlim borcev. V nedeljo zjutraj bo otroški pohod, popoldne ob 18. uri pa v zgoniškem kulturno-športnem centru nastop kulturnih delavcev iz Trbovelj. Program prireja KD Rdeča zvezda, v popoldanskih urah pa bo v Zgoniku prispela štafeta bratstva in enotnosti.

Jutri bo v gledališču Prešeren v Boljuncu zborovski večer, na katerem bodo podelili Odličja prijateljsstva.

Na prireditvi sodelujejo zbor šole S. Gregorčič, zbor Pod lipo iz Špetra Slovenov, mešani italijanski zbor iz Umaga ter zbor iz Marzabotta. Osrednja svečanost v dolinski občini pa bo v nedeljo ob 10. uri pred dolinskim spomenikom.

POČASTITEV SOVJETSKIH VOJAKOV

Tržaška sekcija združenja Italija - Sovjetska zveza in VZPI-ANPI prireja jutri ob 10.30 na nekdanjem vojaškem pokopališču v Trstu

Včeraj dopoldne je pokrajinsko vodstvo ANPI-VZPI pripravilo krajšo slovesnost v Rižarni, ko je tja prispela štafeta iz kraja Sesto San Giovanni. Štafeto so organizirale borčevske, kulturne in športne organizacije tega kraja v počastitev 40. obletnice osvoboditve.

Ob tej priliki je pokrajinski predsednik ANPI-VZPI Calabria izročil borčevski organizaciji Sesta San Giovanni plaketo pokrajinske sekcije ANPI-VZPI z dvojezičnim napisom v italijanščini in slovenščini. Calabria je posebnost zlati medaljo izročil tudi predstavnikom športnega društva Geas iz istega kraja za sodelovanje v štafeti. Na svečanosti je Dušan Košuta prisotnim gostom v slovenščini in italijanščini predstavil tu živečo slovensko manjšino.

Po končani slovesnosti so si gostje skupno z gostitelji ogledali Rižarno in z enominutnim molkom počastili spomin vseh žrtev.

(Ul. della Pace) spominsko svečanost v čast padlih sovjetskih partizanov. Med boji za osvoboditev našega mesta proti nacističnim okupatorjem je, kot znano, padlo 29 sovjetskih vojakov.

V nedeljo pa bosta zgoraj omenjeni združenji priredili predvajanje filma »20 dni brez vojne«, v spomin na doprinos SZ v boju proti nacifašizmu. Predvajanje filma bo ob 11. uri v kinodvorani »Ariston«. (Drevored R. Gessi).

PROSLAVA PRI SV. IVANU

Svetoivanski odbor za proslavo 40-letnice osvoboditve sporoča, da bo v nedeljo ob 11. uri pred Narodnim domom (Vrdelska 25) kot že običajno manifestacija v čast padlim. Po manifestaciji bodo polagali vence na ostala obeležja, ki predstavljajo odpornost v tem rajonu. Vence bodo položili na pokopališču na Katinari, v Lonjerju, Podlonjerju in pri spomeniku Almi Vivodi.

Odbor vabi posameznike in organizacije, ki delujejo na območju rajona, da pristopijo k tej iniciativi in da se je polnoštevilno udeležijo.

PROSLAVA SLOVENSKE SKUPNOSTI

Deželno vodstvo SSK prireja proslavo 40-letnice osvoboditve v nedeljo popoldne ob 16. uri v Mavlinjah. Na tej prireditvi se bodo somišljeniki in prijatelji te stranke spomni-

li tudi 10-letnice ustanovitve deželnega vodstva SSK. Govorili bodo Rafko Dolhar, Andrej Bratuž in Bojan Brezigar, sodelovala bosta zbor Fantje izpod Grmade ter nabrežinska godba na pihala.

SPORED PRIREDITEV NA OPČINAH

Jutri bo v krožku Polet (Konkelska ul. 1) šahovski turnir. V ponedeljek, 29., ob obletnici začetka bojev za osvoboditev Opčin bo okrogla miza na temo »Razmišljanje ob 40-letnici osvoboditve«, na kateri bodo sodelovali Oskar Kjuder, Miran Košuta in Jože Pirjevec. Prireditelj je knjižnica »P. Tomažič in tovariši«, začetek ob 20.30 v Prosvetnem domu. V petek, 3. maja, bo v Prosvetnem domu srečanje s predsednikom domicila 18. Bazoviške brigade Ladom Trojarjem in s predsednikom domicila Kosovelove briga-

Štafeta »Bratstva in enotnosti«

Mladinska štafeta »Bratstva in enotnosti« bo danes nadaljevala pot po spominskih obeležjih iz NOB v repentabski občini. Štafeto, kot znano, sestavljajo člani raznih zamejskih mladinskih in športnih organizacij, ki si že od včeraj podajajo štafetno palico iz vasi do vasi. Na Colu jo danes zvečer pričakujejo ob 20. uri, ob 20.15 pa bi morala predvidoma prispeti v Repen. Kmalu za tem (ob 20.30) bo v okviru pobud ob prihodu štafete v repenski telovadnici kulturni večer. Na njem bo nastopil novo ustanovljeni mladinski mešani zbor Primorec - Tabor, ki ga vodi Vilma Padovan, poleg tega pa bo na sporedu še recital mladih iz sezanske občine. Jutri bo štafeta »Bratstva in enotnosti« krenila na pot po vaseh vzhodnega Krasa.

de Mirom Škapinom. Nastopil bo mešani zbor Tabor - Primorec.

V soboto, 4. maja, bo štafetni tek Opčine - Bazovica, na dvorišču Prosvetnega doma pa kotalkarska revija. Zvečer bo osrednja proslava s kulturnim programom, ki ga bo pripravil Drago Gorup.

SVEČANOSTI V BAZOVICI

Jutri ob 11.00 bo na osnovni šoli P. Trubar nastop domačih gojencev šole Glasbene matice. Ponovitev nastopa bo ob 20.30 v Bazoviškem domu. 30. t. m. bo v Bazoviškem domu odprtje likovne razstave učencev osnovne šole P. Trubar. Sledil bo kulturni program pri vaškem spomeniku padlim z nastopom zbora Lipa in osnovnošolskih otrok, nakar bo kresovanje »Pod orehi«. 1. maja bo ob 7. uri budnica z godbo na pihala Parma iz Trebeč in polaganje venca na pokopališču. Na predvečer 1. maja bodo predstavili tudi brošuro o Bazovici, ki jo sestavili domači otroci.

Kaj so in kako delujejo »skupni investicijski skladi«

Razcvet novih oblik vlaganja zasebnih prihrankov

Slovenci smo tradicionalni narod varčevalcev in tudi svetovni val porabništva v zadnjih desetletjih nas ni povsem odvrnil od te naše tradicije. Tudi zadnji občni zbori slovenskih denarnih zavodov v Italiji so to posplošeno ugotovitev potrdili, saj so naše banke in zlasti hranilnice po višale vsote denarja, ki jim ga v obliki prihrankov zaupajo varčevalci. Pa vendar tudi med nas prodira, čeprav z veliko zamudo, zavest o novih možnostih varčevanja oziroma vlaganja prihranjenega denarja, o oblikah, ki nudijo večjo donosnost s trudom privarčevanega denarja. O tem je bilo slišati tudi v razpravah na občnih zbora naših denarnih zavodov, ki morajo nujno upoštevati te nove možnosti in se vključevati vanje, če želijo tudi v prihodnje obdržati svojo klijentelo.

Nove oblike vlaganja privarčevanega denarja pa ne prinašajo samo večji zaslužek vlagateljem, temveč imajo tudi širšo družbeno korist: omogočajo neposreden preliv denarja v proizvodnjo in torej pospešujejo razvoj gospodarstva za razliko od vlaganj v državne vrednostne papirje, ki služijo le za kritje vse večjega državnega primanjkljaja.

Na italijanskem finančnem tržišču so se nove oblike vlaganja prihrankov pojavile sorazmerno pozno in brez ustrezne zakonske ureditve. V zadnjih dveh letih pa se je tudi na njem razbohotil pojav skupnih investicijskih skladov (fondi comuni di investimento), katerih število nenehno narašča in z njim obseg varčevalcev oziroma zaupanih denarnih sredstev. Medtem ko je žalostno propadel švicarski skupni nepremičninski sklad Europrogramme, italijanski skupni premičninski

skladi nadaljujejo svojo ekspanzijo: konec marca so dosegli že 220 tisoč klijentov z več kot petimi tisoči milijard zaupanih sredstev.

Če se ustavimo pri tem podatku, je nujno razločevati med skupnimi skladi premičninske oziroma nepremičninske narave. Čeprav je bil tudi Europrogramme »skupni« sklad, pa ni imel dosti skupnega z njimi. Razlikoval se je po treh temeljnih značilnostih: kot nepremičninski sklad je vlagal v nepremičnine, se pravi v hiše, ki jih ni moč prodati v nekaj urah ali nekaj dneh; bil je odprt in torej izpostavljen razpoložljivosti na tržišču; ocenjevanje vrednosti je bilo zaupano neodvisnim izvedencem, ki pa jih je izbirala družba sama.

Premičninski skladi, katerih nastanek sega v prejšnje stoletje, so bistveno drugačni: vlagajo v vrednotnice (obveznice, državne vrednotnice in v delnice), ki jih je moč nemudoma prodati na tržišču; njihovo vrednost določa borza ali monetarni trg, na katera skladi prav gotovo nimajo vpliva; ustrojeni pa so tako, da lahko brez večjih težav preživijo krizna obdobja na finančnih tržiščih. Seveda tudi ti skladi lahko doživijo hude pretrse, vendar pride do tega le v primeru slabega upravljanja in ne zaradi njihove narave same.

Ali se malemu in srednjemu varčevalcu splača izbrati alternativni način vlaganja svojih prihrankov tako, da jih zaupa izvedencem, ki jih bodo v njegovem imenu »obračali« s kupo-prodajo in tako skušali izvleči čim višjo stopnjo zasluga?

Če se ob teh alternativnih virih vlaganja u-

stavimo pri skupnih investicijskih skladih, ki so najbolj primerne oblike prav za drobne varčevalce, moramo bralce opozoriti na nekaj njihovih temeljnih značilnosti. V Italiji deluje trenutno 23 skupnih skladov, ki jih ureja državni zakon št. 77 iz leta 1983 in ki delujejo na načelu »prodaje na dom«. Tako kot banke tudi skladi nadzoruje osrednja Banca d'Italia, njihov prvotni namen pa je svetovanje in pomoč varčevalcem pri vlaganju njihovih prihrankov. Zasebnik namreč tako prepusti skladu upravljanje s svojim kapitalom, ki ostane izključno njegova last. Poprečna vloga, ki jo varčevalci zaupajo skladom, znaša 15 milijonov lir, lahko pa začnejo tudi z minimalno vsoto enega milijona. Vloga je ponavadi naravnana na srednje in dolgoročno obdobje, zato pri skladih ni smotno vlagati prihrankov za manj kot enoletno obdobje. Lastnik vloženega kapitala ne more vplivati na izbiro investiranja, ki ga zanj izvaja sklad in ki ga vsake tri do šest mesecev obvešča, kako je vložil njegove prihranke. Skupni skladi si z diferenciranim načinom vlaganj (zaupani kapital razdelijo na različne vrste investicij) zagotovijo čim manjšo stopnjo tveganja, povrh pa klijentov ne bremenijo z davčnimi odtegljaji. Po zakonu morajo vrniti vložena sredstva v največ petnajstih dneh od prejema klijentove zahteve. Če skupni sklad, katerega smo zaupali svoje prihranke, propade, nam banka, s katero je sklad pogodbeno vezan, izda vrednotnice v znesku, ki smo ga zaupali določenemu skladu.

Prihodnjic si bomo poglobljevali nekatere največje skupne investicijske sklade.

(vb)

Majske upravne volitve so že na vratih

Slovenci moramo odbiti demagoški politični napad na okoliške občine

Majske upravne volitve bodo zelo pomembna politična preizkušnja za vseh pet uprav, ki so v pretekli mandatni dobi vodile okoliške občine na še pokrajine. Tudi zato, ker smo prav v teh dneh ob običajnih in pričakovanih predvolilnih polemikah, ki sodijo v demokratično dialektiko, priča hudemu demagoškemu napadu na okoliške napredne uprave, ki ima za cilj razbitje »nevarnega rdečega obroča« okoli mestne skupnosti. Tarča te kampanje sta v prvi vrsti miljska in devinsko - nabrežinska občina, kjer hočejo nekatere konservativne in sredinske sile (zlasti KD in LpT) avtomatično »presaditi« tržaško koalicijo v tamkajšnja občinska sveta in potisniti komuniste v opozicijo.

Volitve so zelo pomembne tudi za Slovence, ki živijo od Milj do Štivanja, saj bo tudi od njihovih pravih izbir odvisno, ali bodo okoliške občine ostale v rokah naprednih sil. Treba bo zato odločno podpreti tiste sile, ki so v svoje programe vvrstile upravno dobrobit posameznih krajevnih stvarnosti, sožitje in boj za manjšinske pravice. Kot vedno pa bodo zelo pomembno vlogo igrale preference posameznim slovenskim kandidatom.

V miljski občini je naklonjenost do Slovencev pokazala le napredna Lista Frausin, ki je že v pretekli mandatni dobi stvarno izvajala obveznosti do naše tam živeče narodnostne skupnosti. Vsak slovenski glas drugim listam bi bil nepotreben in bi pomenil razpršitev glasov. V občinskem svetu so doslej sedeli trije Slovenci, eden od teh, neodvisni Jurij Vodopivec, je bil pet let tudi odbornik in se je izkazal kot pripravljen in vesten upravitelj. Na Listi Frausin poleg Vodopivca kandidira tudi predsednik Društva Slovencev miljske občine Kiljan Ferluga, ki je že dolgo let duša in akter tamkajšnjega slovenskega kulturnega in družabnega življenja. Med kandidati sta tudi Peter Viola in Marjan Vatovec. Na občinskih volitvah se ne predstavlja SSK, ki je leta 1980 pozvala svoje somišljenike naj podprejo slovenske kandidate na Listi Frausin. Pričakovati je, da bo to storila tudi sedaj, medtem ko je ta stranka letos predstavila svojo listo le na volitvah za izvolitev rajonskega sveta v Štarmarju.

Bolj kot v miljski občini pa je zapleten položaj v Devinu - Nabrežini. Tukaj imajo tam živeči Slovenci ves interes, da se spet obnovi in po možnosti še okrepi koalicija med KPI, SSK in PSI, ki je v preteklih petih letih uresničila skoraj vse zastavljene programe. Ta koalicija nima stvarnih in verodostojnih političnih alternativ. Tudi tukaj igrajo zelo pomembno vlogo preferenčni glasovi, kar velja posebno za slovenske volilce PSI, ki morajo 12. in 13. maja oddati preferenčni glas slovenskemu nosilcu liste Igorju Tuti.

V Dolini so komunisti in socialisti v koaliciji zelo dobro upravljali občino in nekatere pobude tamkajšnje uprave pri uveljavljanju kulture sožitja in zaščite narave so lahko za zgled celotni tržaški skupnosti. KPI in PSI si zato zaslužita nadaljnje zaupanje občanov, kot tudi SSK, ki je v vseh teh letih vodila do uprave korektno

in ustvarjalno opozicijo. V dolinski občini se letos prvič predstavlja LpT, ki je že v polemiki s KD in s PSDI za mesta v občinskem svetu.

Problem zase sta zgoniška in repenabrska občina, kjer bodo volitve po večinskem sistemu, čeprav igrajo tudi tukaj pomembno vlogo preferenčni glasovi. Napredni listi (sad sodelovanja med KPI, PSI in neodvisnimi)

imata tako v Zgoniku kot v repenabrski občini zelo dobre možnosti, da bosta tudi nadaljnjih pet let vodili občini. Važno vlogo v obeh občinah igra tudi SSK, ki je doslej sicer vodila konstruktivno opozicijo do uprav, njena nadaljnja prisotnost v obeh občinskih svetih pa je važnega pomena za celotno našo narodnostno skupnost. (st)

Volilni pobudi nabrežinske PSI in SSK

Devinsko - nabrežinska sekcija PSI prireja danes ob 18. uri v gostilni Gruđen v Šempolaju slovenski socialistični praznik. Na srečanje so vabljeni predvsem vsi člani in kandidati PSI, kot tudi vsi krajevni prebivalci. V prostem razgovoru bodo člani sekcije predstavili kandidatno listo za bližnje volitve in podrobneje obravnavali razne točke iz socialističnega programa, zlasti kar zadeva slovensko narodnostno problematiko v občini in izven nje. Med srečanjem bo govor tudi o pretekli mandatni dobi in o vlogi socialistov pri upravljanju občine. Prisoten bo tudi dosedanji predstavnik slovenskih socialistov Srečko Colja, ki kot znano, ne kandidira več. Ob tej priložnosti mu bo stranka izrazila priznanje za njegovo delo in njegov trud na političnem področju v vseh teh letih. Prisotni bodo tudi predstavniki raznih občinskih socialističnih sekcij in vodstvo slovenske komisije iz Trsta. Poskrbljeno bo tudi za prigrizek.

Drevi ob 20.30 pa bo devinsko - nabrežinska sekcija SSK predstavila somišljenikom in širši občinski javnosti rezultate ankete o upravnih in političnih vprašanjih občine, ki jo je pravkar izvedla in nato računalniško obdelala. Srečanje bo v čitalnici nabrežinske občinske knjižnice. Glavno poročilo bo imel Bojan Brežigar.

Občni zbor Zadruga za Kulturni dom Prosek-Kontovel

V dvorani na Proseku kmalu spet prireditve

Dvorana Kulturnega doma Prosek - Kontovel je po vsem nared: pretekli petek si je prostor ogledala pokrajinska nadzorna komisija za javne lokale, ki je ugotovila, da dvorana v celoti odgovarja varnostnim predpisom, in zatem izdala dovoljenje za uporabo dvorane za prireditve.

To nadvse spodbudno vest je na ponedeljkovem občnem zboru Zadruga za Kulturni dom Prosek - Kontovel sporočil članom predsednik upravnega odbora Milan Čuk. Z dovoljenjem za uporabo dvorane je tako kronan trud odbora, ki si je zadnja leta prizadeval predvsem za ureditev dvorane, s katero bo kulturno in družbeno življenje v obeh vaseh lahko končno spet zaživel s polno paro.

Dovoljenje za uporabo dvorane je najpomembnejša vest, ki je izšla iz ponedeljkovega občnega zbora Zadruga, med rezultati delovanja v zadnjem letu pa gre gotovo omeniti dokončni zaključek kupoprodaje celotne stavbe Kulturnega doma. Postopek za nakup stavbe se je začel aprila 1980. leta, zaključil pa februarja letos.

Poleg teh pozitivnih točk, je predsednik Milan Čuk v svojem poročilu omenil tudi nekatera še odprta vprašanja. V prvi vrsti podporo v višini 145 milijonov lir, ki jo je Kraška gorska skupnost dodelila Kulturnemu domu Prosek - Kontovel kot protivrednost za razlaščenca zemljišča. Zadruga je predložila KGS dokumentacijo, da bi dobila prvi del prispevka, še sedaj pa čaka na izplačilo, da bi z njim povrnila vsaj del posojil, s katerimi so člani omogočili zaključek del v dvorani.

Čuk se je obregnil še ob delikatno vprašanje govorice in natečevanje o delu Zadruga po vasi. »Dela so se odvijala s nekoliko počasnim tempom iz več razlogov: čakali smo na dovoljenje za pokritje terase, da ne bi voda pronicala skozi teraso v vhod v dvorano, ta načrt pa je bil zavrnjen. Zato smo morali pokriti teraso s katranom, naknadno smo opravili še več popravil in zamenjali dotrajan napušč. Največ zasluga za to delo gre odborniku Danilu Kočmanu in podpredsedniku Alojzu Kapunu, ki sta tudi poskrbela, da je bilo ob pregledu komisije v dvorani vse urejeno.« je poudaril Čuk. Dela bi bila lahko že prej dokončana, če ne bi zaradi hude zime v dvorani popokali grelci. Popravila so se zavlekla za dva meseca.

Blagajniško poročilo je nato podal Alojz Bukavec, poročilo nadzornega odbora pa Josip Starc.

Ob začetku občnega zbora so se člani spomnili preminulih članov Zadruga Bernarda Daneva in Franca Rupla ter sprejeli v Zadrugo kot novega, 125. člana Aleksija Timeusa, potrdili pa so tudi sprejem Marija Černjave v odbor, kjer bo zamenjal Justa Fabjana.

V razpravi, ki je »pretrpela« tudi nekaj povsem neumestnih posameznih posegov, je bilo največ govora o uporabi dvorane in zemljišča »na Balancu« ter o potrebi po srečanju med predstavniki Zadruga in predstavniki drugih kulturnih in športnih društev iz obeh vasi, da bi se skupno domenili o delovanju v sklopu Kulturnega doma Prosek - Kontovel. Predsednik Čuk je v tej zvezi že napovedal bližnji sestanek z drugimi vaškimi organizacijami.

Včeraj odprt nov sedež krožka ARCI nad Barkovljami

Most sožitja med Slovenci in Italijani

»Datum odprtja prenovljenega sedeža ARCI v Rumeni hiši nad Barkovljami ni bil naključno izbran in sovpada s proslavami 40. obletnice osvoboditve.« je v uvodnem nagovoru dejal predsednik krožka ARCI — Rumena hiša Antonino Ingrao. V nadaljevanju je vse prisotne spomnil na pomen, ki ga je imela Rumena hiša za časa odpora za celotno mestno prebivalstvo in poudaril željo, da bi novoodprti sedež ARCI predstavljal most prijateljstva, ki bi združeval v medsebojnem sožitju Slovence in Italijane.

Slavnostni govor ob otvoritvi se-

deža je imela v slovenščini senatorka Jelka Gerbec. Poudarila je pomen odprtja tega sedeža, ki naj bi združeval tukajšnje prebivalstvo obeh narodnosti in predvsem italijanski narodnosti nudil boljše poznavanje slovenskega naroda v Italiji, njegove zgodovine in vloge, ki so jo Slovenci odigrali v osvobodilnem gibanju. »Namen krožka mora biti tudi ta, da širi napredne ideje in si prizadeva za premagovanje tistih mračnih sil, ki jih slovenska prisotnost v teh krajih še vedno moti.« je nadaljevala Gerbec, ki se je v svojem posegu dotaknila tudi problemov v zvezi s sprejetjem zakona za globalno zaščito Slovencev v Italiji. Za čim hitrejši potek izglasovanja tega zakona si bo prizadeval tudi krožek ARCI, ki bo po volitvah tudi sprejel pri senatni komisiji v Rimu, ki obravnava to zadevo.

Senatorica Jelka Gerbec je nato v prisotnosti številnega občinstva prerezala trak in s tem tudi uradno odprla prenovljeni sedež ARCI.

Rock koncert v Cristallu

Rock koncert za odprtje novih javnih lokalov za mlade in njihova udejstvovanja — to je pobuda, ki jo bosta v nedeljo v gledališču Cristallo izvedla Nenasilno združenje in koordinacijska skupina »Il posto delle fragole«. Na koncertu bodo nastopili ansambli Backside, Crew ERA, Sense of fault ter — kot gostje — Gino D'Eliso, Witz orchestra in koprška rock skupina Deseti brat.

Prireditve so podprli tudi nekateri mladi tržaški glasbeniki in pevci (Angelo Baiguera, Alfredo Lacosegliaz, Graziella Rota, Gabriele Centis) ter skupina docentov tržaškega konservatorija Tartini.

Prošnje za suplence v občinskih vrtcih

Tržaška občina obvešča vzgojitelje, ki bi želeli poučevati kot supplenti v tržaških občinskih otroških vrtcih v šolskem letu 1985/86, da lahko naslovijo svoje prošnje za suplence na občino. Vse potrebne informacije nudi oddelek II - osebe, ob delavnikih od 8.15 do 12.30. Rok za predstavitev prošenj (na kolkovanem papirju) zapade ob 12. uri dne 21. maja letos. Prošnje sprejema urad za predložitev dokumentov (soba št. 32).

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame

Frančiške Regent vd. Danev

se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali, nosilcem krste, darovalcem cvetja, g. župniku in pevskeму zboru V. Mirk.

Žalujejo družine Danev

Kontovel, 26. aprila 1985

26. 4. 1979

26. 4. 1985

Ob 6. obletnici smrti dragega

Pepija Jercoga

se ga spominjajo

žena Olga ter sinova Nevio in Aldo

Dolina, 26. aprila 1985

Množična delegacija iz Postojne se je poklonila spomenu padlih

V sredo se je mudila v Trstu množična delegacija nekdanjih borcev in predstavnikov družbenopolitičnih organizacij iz Postojne. Gostje so se poklonili spomenu obešenih talcev v Ul. Ghenga (nacisti so usmrtili tudi več Postojnčanov) ter položili venec na pokopališču pri Sv. Ani. Spremljali so jih predsednik in tajnik VZPI - ANPI Calabria in Košuta ter jugoslovanski konzul Marjan Banko. Udeležili so se tudi svečanosti v Rižarni

Na Proseku občni zbor članov Društvene gostilne

V soboto, 20. aprila, so se zbrali na rednem občnem zboru člani Društvene gostilne s Proseka. Od 118 vpisanih članov je bilo prisotnih kar 81, katere je v imenu upravnega odbora pozdravil in se jim zahvalil za udeležbo predsednik društva Ivan Ban, ki je podal tudi poročilo upravnega odbora. Pred branjem poročila je Ban pozval vse prisotne, da se z enominutnim molkom oddolžijo spomenu šestih članov, ki so umrli v teku leta. Odbor je v poslovnem letu imel 12 izrednih in 30 rednih sej, na katerih so odborniki obravnavali in reševali probleme društva. Odbor si je kot vedno prizadeval za nakup čimboljših vrst vina in tudi letos se je posebno uveljavila prodaja domačega vina. Nato se je Ban dotaknil malih običajnih popravil v gostinskem obratu kot tudi v kleti. Odbor je dodelil dvema članoma podporo za nasad 230 novih trt, obenem so bila podpora, kot običajno, deležna tudi domača društva, kot tudi člani, ki so bili v poslovnem letu na zdravljenju. V teku leta niso izključili nobenega člana, na novo pa je bilo sprejetih pet članov (Boris Pertot,

Egon Bukavec, Dario Kante, Josip Čuk, Stelio Kermac). Ob koncu svojega poročila se je Ban zahvalil še gostilničarkama Anici in Mariji in njunima soproga za plodno in požrtvovalno delo v gostinskem obratu.

Izčrpano blagajniško poročilo je podal blagajnik Silvester Umek, nakar je predsednik nadzornega odbora Bruno Rupel v svojem poročilu podčrtal, da je upravni odbor v najboljšem redu opravil svojo nalogo in zato je pozval prisotne, da odobrijo obračun. Občni zbor je enoglasno sprejel obračun za poslovno leto 1984. (B.R.)

● Tržaška Trgovinska zbornica obvešča, da te dni razpošilja po pošti nakaznice za vplačilo letnih prispevkov 1985, ki so jih dolžna nakazati vsa podjetja, družbe, ustanove in organizacije, ki se v tržaški pokrajini ukvarjajo z gospodarsko dejavnostjo. Nakaznice so že izpolnjene tudi z zneski, ki jih morajo nakazati posamezna podjetja nepreklicno do 1. junija letos. Obveznost velja tudi za tista podjetja, ki so svojo dejavnost opustila po 1. januarju 1985.

Kako spreminjamo poitalijančene priimke v izvirno slovensko obliko?

Prejeli smo in rade volje objavljamo:

Spreminjanje poitalijančenih priimkov v izvirno slovensko obliko bi moralo vzbuditi veliko večjo pozornost v naši narodni skupnosti. V tem smislu je pred letom in pol odbor SKGZ dal pobudo, vendar je svoje delo premalo reklamiral. Navodila, ki jih je lahko kdorkoli dobil na sežu Kmečke zveze, ZSSDI in SKGZ so bila pri enem postopku pomanjkljiva. Zato bi rad obnovil navodila za vse tiste, ki želijo menjati priimek v izvirno slovensko obliko in predvsem mladim ter študentom, ki imajo poleti nekaj več časa.

Sam sem se začel ukvarjati s tem pravilom junija '84. Na žalost sem zaradi pomanjkljivih in napačnih informacij začel s postopkom na sodišču, ki ni odgovarjal »mojim potrebam«.

Razlikovati je namreč treba med dvema postopkoma:

a) če je bil menjan priimek našemu predniku ali nam samim z dekretom, je potreben postopek na prefekturi (ripristino del cognome);

b) če je bil menjan priimek zaradi nepazljivosti naših prednikov in malomarnosti uradnikov brez dekreta (d'ufficio) opravimo menjavo priimka na sodišču (rettifica cognome).

Zaradi tega se moramo najprej zanimati, kateri je naš primer. To lahko storimo na anagrafskem uradu občine, v kateri se je rodila oseba, ki so ji menjali priimek. Tu izvedemo številko in datum dekreta, če le-ta obstaja.

Če dekret obstaja nadaljujemo tako:

1. Poiščemo dekret
- a) nekaj dekretov hrani Odsek za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici, Ul. Petronio 4, urnik: 8.00 - 13.00;
- b) nekaj dekretov hranijo v državnem arhivu, Ul. Lamarmora 17, urnik: 8.30 - 13.30, tudi ob sobotah;
- c) nekaj dekretov je bilo natisnjenih v uradnem listu (Gazzetta ufficiale). Fotokopijo lista lahko dobimo v mestni knjižnici (Biblioteca civica), Trg Hortis 4, urnik: 8.30 - 13.30 in 17.00 - 19.30, sobota samo zjutraj;
- č) če v vseh teh krajih ne dobimo našega dekreta, se bo morala prefektura zadovoljiti s fotokopijo fotokopije, ki jo lahko dobimo direktno na anagrafskem uradu (leta ne bo overovljena).

Na anagrafskem uradu tržaške občine — Passo Costanzi 2 — vprašajmo po gospodu Mirazu.

2. Dobimo skupni anagrafski list (certificato cumulativo) osebe, ki želi menjati priimek. Ta dokument vsebuje družinski list, potrdilo o državljanstvu in potrdilo o bivališču. Na navadnem papirju.

3. Prošnjo na kolkovanem papirju za 3.000 lir.

»Prefekturi v Trstu

Podpisani... anagrafski podatki... poročen z... anagrafski podatki... in v imenu in interesu svojih mladoletnih otrok... anagrafski podatki... prosim za menjavo priimka v izvirno slovensko obliko... (chiede il ripristino del cognome nella forma originaria), saj ga je fašistična oblast nasilno spremenila v obliko... (in quanto cambiato per ordine di autorità fascista).

Prošnji prilagam...

Lastnoročni podpis
(moža in žene)

Za vsakega polnoletnega sina je treba predložiti prošnjo posebej (seveda tudi vse ostale dokumente v dvojni kopiji).

4. Vsi ti dokumenti zadostujejo le v primeru, da je oseba, ki želi menjati priimek že zapisana na dekretu. Če pa so fašistične oblasti potujčile priimek enemu izmed naših prednikov, moramo dokazati potomstvo z zgodovinskim družinskim listom (stato di famiglia storico). Naročimo ga na anagrafskih uradih občine, v kateri je živel ali živi naš prednik. Dokument čakamo približno 20 dni in je tudi najdražji dokument: plačali bomo namreč 10.000 lir za vsako osebo, ki je na njem napisana (oče, mati in vsi sinovi, četudi so umrli kmalu po rojstvu).

5. Če je izvirnen priimek vseboval strešico je ta na dekretu opuščen. Zato je dobro, da se predloži dokument, iz katerega je razvidna pravilna oblika priimka. Tak dokument je rojstni in krstni list (Copia integrale dell'atto di nascita e battesimo), ki ga dobimo v župnijskem uradu, kjer je bila oseba, ki so ji menjali priimek, krščena.

Vse te dokumente s prošnjo predložimo na prefekturi, II. nadstopje, soba 62, vsak dan razen sobote, od

9. do 11. ure. Postopek traja približno teden dni. V tem času pošlje prefektura dekret na občino, v kateri imamo stalno bivališče. Ko menjajo podatke v računalniku (3 do 5 dni) nam bo občinski sel prinesel dekret domov. Od tega trenutka lahko dobimo dokumente z novim priimkom. S fotokopijo dekreta (original hranimo!) poskrbimo, da se spremeni naš priimek v šoli, na delovnem mestu, pri vojakihi itd.

Kot že rečeno, pa bomo postopali popolnoma drugače v primeru, da je bil priimek poitalijančen kar v uradu (d'ufficio).

1. Najprej bo moral interesent poskrbeti za izpisek svojega rojstnega lista (Copia dell'atto integrale di nascita).

2. Da dobimo dokument pod točko 1. moramo nasloviti na Državno pravdnitvo (Alla Procura della Repubblica di Trieste) sledečo prošnjo:

Podpisani... anagrafski podatki... prosim za izpisek rojstnega lista za menjavo priimka (chiede il rilascio dell'atto integrale di nascita ad uso rettifica cognome).

Prošnjo napišemo na dva kolkovana papirja za 3.000 lir in jo predložimo na sodnijo, drugo nadstopje, soba 302, gospa Castellano, urnik: 9.00 - 12.00, tudi ob sobotah. Čez 10 dni nam sodišče izda dovoljenje, s katerim naročimo izpisek rojstnega lista na anagrafskem uradu občine, v kateri smo se rodili. Dokument dobimo v približno 15 dneh.

3. Predložiti moramo tudi rojstni list, iz katerega izhaja izvirna obli-

ka priimka. Po možnosti naj bi bil to rojstni list očeta ali deda ali strica (na vsak način ožjega sorodnika). Rojstni list dobimo brez težav v župnijskem uradu, kjer je bila oseba, ki so ji menjali priimek, krščena. Na ta dokument moramo prilepiti kolek za 3.000 lir.

4. Ko imamo dokumenta pod točko 1 in 3., moramo nasloviti prošnjo za menjavo priimka na kolkovanem papirju za 700 lir (atti giudiziari) na sodišče.

Podpisani... anagrafski podatki... prosim za vrnitev poitalijančenega priimka... v izvirno slovensko obliko... (chiede la rettifica dal proprio cognome errato... nella forma originaria...)

Prošnjo dodamo še en bel kolkovan papir za 700 lir.

5. Oba dokumenta in prošnjo predložimo na sodišču, drugo nadstopje, soba 241, gospod Rubini, urnik: 9.00 - 12.00.

6. Odločbo (sentenza di rettifica), ki jo izda sodnija po približno 3 mesecih nesemo (lahko tudi osebno) na anagrafski urad občine, v kateri smo se rodili. V teku 10 dni menjajo podatke v računalniku. Od takrat lahko dobimo dokumente z novim priimkom.

Kot vidite, ni menjava priimka tako zapleten posel kot mnogi mislijo. Mnogo bolj zapleten je bil zame, ko sem brez primernih informacij hodil iz urada v urad in zgubljal dragocen čas.

In ni bilo zaman!

A. S.

Kulturni dom

OB 40-LETNICI OSVOBODITVE

MITING

Zamisel in izbor:
Miroslav Košuta

Režija:
Jože Babič

PREMIERA:

v torek, 30. aprila, ob 20.30

PONOVITVE:

v četrtek, 2. maja, ob 20.30

v torek, 7. maja, ob 16.00

v nedeljo, 12. maja, ob 16.00

Za abonma in izven

gledališča

VERDI

Danes, 26. t. m., ob 20. uri (reda B in F) druga predstava Janačkove opere »Jenufa«.

Jutri, 27. aprila, pa bo na sporedu deveta in zadnja predstava Verdijeve opere »Macbeth«. Predstava bo ob 17. uri. Dirigent Aldo Turchetti.

ROSSETTI

Danes, 26., ob 20.30, red 2. petek, bo skupina Cooperativa Teatro Mobile, ki jo vodi G. Bosetti, predstavila delo »Assassinio nella cattedrale« T. S. Eliota. Režiser G. Patroni Griffi. V abonmaju odrezek 9.

Jutri, 27. t. m., ponovitev ob 16. uri in 20.30. Predzadnja predstava.

CANKARJEV DOM - LJUBLJANA

Velika dvorana
V sredo, 8. maja, ob 20. uri: Tokijsko oratorijsko združenje - Koncert zbor in orkestra.

Mala dvorana

Danes, 26. aprila, ob 19. uri: Zbežite sence, vzidi čisti dan - Večer lirike upora. Večer v počastitev 40-letnice upora. Recitira Marijan Benedičič.

Okrogla dvorana

Še danes, 26. aprila: Kulturni teden ljubljanskih srednješolcev.

PRIMORSKO DRAMSKO

GLEDALIŠČE

Danes, 26. t. m., ob 19.30: M. Frayn »Hrup za odrom«. Govorjenje v slovenskem ljudskem gledališču v Celju.

Danes, 26. t. m., ob 20. uri: M. Jesih »Pravopisna komisija«, gostovanje SLG iz Celja v gledališki dvorani v Solkanu.

TEATRO CRISTALLO

Jutri, 27. aprila, ob 20.30: koncert skupine Devil Claws »Heavy metal«.

V nedeljo, 28. t. m., ob 20.30 do 23.30: koncert z Blackside, Crew, Era, Sense of Fault (Glasbena oprema), G. D'Eliso, Witz orkester in ansambel Deseti brat iz Kopra.

LEKARNE V OKOLICI

Boljuneč: tel. 228-124, Bazovica: tel. 226-165, Opčine: tel. 211-001, Zgonik: tel. 225-596, Nabrežina: tel. 200-121, Sesljan: tel. 299-197.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

DRUŠTVO
SLOVENCEV
MILJSKE
OBČINE

in Društvo zamejskih likovnikov

pod pokroviteljstvom
Tržaške pokrajine
in miljske občine

prirejata

SKUPINSKO RAZSTAVO

V BENEŠKI HIŠI V MILJAH
OD 26. APRILA DO 2. MAJA

Otvoritev danes ob 18.30

Krožek za družbene
in politične vede
PINO TOMAŽIČ

v Trstu

vabi

danes, 26. t. m., ob 20.30
v prostore sekcije KPI »E. Berlinguer« na nabrežinskem trgu na

Srečanje s tovariši
pri Tribuni, časopisu za
kritiko znanosti in
Knjižnici za revolucionarno
teorijo (KRT)

Razgovor z uredniki bosta vodila
tovariša LEO ŠEŠERKO in
WALTER ŠKERK

ŽUPNIJSKA SKUPNOST DEVIN
FANTJE IZPOD GRMADE
DEKLIŠKI ZBOR DEVIN

prirejajo jutri, 27. t. m., ob
20.30 v župni cerkvi v Devinu

ORGELSKI KONCERT

Skladbe J. S. Bacha bo izvajal
organist

prof. HUBERT BERGANT

Vljudno vabljeni!

kino

Ariston 17.00 — 22.15 »Reuben, Reuben«.

Komedija.

Eden 15.30 — 22.10 »Marina pim-pom«.

Prepovedan mladini pod 18. letom.

Fenice 17.00 — 22.00 »Urla del silenzio«.

Excelsior 17.30 »Cotton club«. Režija: Francis Coppola. Richard Gere.

Nazionale Dvorana št. 1 15.40, 18.30 in 21.30 »Amadeus«. Za vsakogar.

Dvorana št. 2 16.00 — 22.00 »Il mistero del cadavere scomparso«. Za vsakogar.

Dvorana št. 3 16.00 — 22.00 »Affamate di sesso caldo«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Mignon 17.00 — 22.15 »Beverly Hills cop«.

- Un piedipiatti a Beverly Hills. Eddie Murphy.

Grattacielo 17.00 — 22.15 »L'avventura degli Ewokse«.

Aurora 16.30 — 22.00 »2010, l'anno del contatto«.

Capitol 16.30 — 22.00 »Terminator«. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Vittorio Veneto 16.00 — 22.00 »Brodway Danny Rose«. Woody Allen in Mia Farrow.

Lumiere 16.00 — 22.00 »1941, allarme a Hollywood«. John Belushi.

Alcione 16.00 — 22.00 »Taxi driver«. Robert De Niro. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Radio 15.30 — 21.30 »Calde«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

mali oglasi

IŠČEMO hišno pomočnico za 4 ure dnevno v okolici Sesljana. Tel. št. 200-131 ali št. 200-862.

PRODAM opel ascono diesel, letnik '79, v odličnem stanju. Tel. na št. 299-145 od 14. do 19. ure.

OSMICO je odprl Just Škerlj v Saležu 44. Toči belo in črno vino.

PRODAM elektronske orgle, cena 300 tisoč lir. Tel. na št. 040/200-780 od 13.30 do 14.30.

PRODAM 10 stotov nebaliranega sena. Tel. na št. 040/227-411.

IŠČEMO snažilko 2 uri tedensko. Tel. na št. 040/757-640.

PRODAM motor 125 honda paris - dakar, letnik '84 (junij), 5.000 km. Tel. na št. 422-777.

OSMICO je odprl Frandoli, Slivno. Toči belo in črno vino.

IŠČEMO sposobno osebo za opremo in prodajo pohištva. Pisati na Oglasi oddelk Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6 - 34137 Trst, pod šifro »Sposobne«.

ODDAM V NAJEM v Križu čistilnico - sprejemnico oz. likalnico, resno namenjeni osebi po zelo ugodni ceni. Izvešljanje ni nujno. Tel. 040/912-741 in 200-617.

OSMICO je odprl v Zagradcu št. 1 Zvonko Ostrouška. Toči belo in črno vino.

OSMICO ima Alojz Milič - Repen 49.

PRODAM dva položna in nezazidljiva terena različnih velikosti. Tel. na št. 040/824-294 v večernih urah.

PRODAM motorni kolesi peugeot 103 in tomos avtomatik. Tel. 040/226-113.

SLOVENSKA SKUPNOST

priređi
v nedeljo, 28. t. m.
ob 16. uri v Mavhinjah

PROSLAVO

ob 40-letnici osvoboditve
in 10-letnici deželne
Slovenske skupnosti

Govorili bodo:

Rafko Dolhar, Andrej Bratuž
in Bojan Brezigar

Pri kulturnem programu bosta sodelovala Godba na pihala Nabrežina in pevski zbor Fantje izpod Grmade.

Prireditve bo ob vsakem vremenu

Novi odbor

KD J. Rapotec

Občnemu zboru KD Jože Rapotec je 10. t. m. sledil sestanek, na katerem so si izvoljeni odborniki porazdelili funkcije. Tako je prevzel predsedniško mesto Damjan Locatelli, namestnik predsednika je Milan Kraljič, tajnik Mitja Rapotec, blagajnik Dorjan Žerjul in gospodarja Evgen Bandi ter Mirko Bandi. V novem odboru sodelujejo še Boris Bandi, Gabriella Bandi, Stojan Kocjančič, Geni Kozina in Dario Kraljič.

Društvo bo 18. maja organiziralo v sodelovanju s KD Primorsko iz Mačkolj proslavo ob 40-letnici osvoboditve.

včeraj-danes

Danes, PETEK, 26. aprila

ZDESLAV

Sonce vzide ob 6.00 in zatone ob 20.05 — Dolžina dneva 14.05 — Luna vzide ob 9.44 in zatone ob 1.38.

Jutri, SOBOTA, 27. aprila

BISTRA

Vreme včeraj: temperatura zraka 10 stopinj, zračni tlak 1016,5 mb ustaljen, veter 4 km na uro jugozahodnik, vlaga 50-odstotna, nebo rahlo oblačno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 11,4 stopinje.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 8.30 do 20.30)

Trg S. Giovanni 5, Trg sv. Jakoba 1, Ul. dei Soncini 179, Ul. Revoltella 41, Zgonik, Milje (Mazzinijev dvorec 1). (od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30) Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 20.30 dalje)

Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6, Zgonik, Milje (Mazzinijev dvorec 1).

razna obvestila

VZPI-ANPI prireja v sodelovanju z vašimi organizacijami praznik 40-letnice osvoboditve v Križu. V torek, 30. aprila, kulturni predvečer v Domu A. Sirka in kres; v sredo, 1. maja, prvomajsko slavlje v Ljudskem domu in na nogometnem igrišču. Sodeluje TPZZ P. Tomažič. Začetek ob 15. uri pred vaškim spomenikom.

SKD Barkovlje, TPK Sirena, VZPI-ANPI, krožek ARCI Rumena hiša, sekcija KPI M. Matjašič vabijo vse na počastitev padlih na barkovljanskem pokopališču, ki bo v torek, 30. t. m., ob 17. uri. Nastopili bodo zbor M. Pertot, otroci šole F. S. Finžgar in Battisti ter recitator Joško Lukeš.

Mladinski mešani zbor Glasbene matice obvešča, da bo vaja danes, 26. t. m., ob 19.30 na Glasbeni matici.

V ponedeljek, 29. t. m., ob 20.30 bo v Društvu slovenskih izobražencev srečanje s prevajalcem Francem Husujem. Predstavila ga bo Fedora Ferluga Petronio.

prispevki

Namesto cvetja na grob pok. Petra Gregorića darujeta Dušan in Anamarija Kalc 25.000 lir za SKD Barkovlje in 25.000 lir za SPK Sirena.

V isti namen darujejo Enzo, Irma in Marino Faraglia 25.000 lir za SKD Barkovlje in Mimi Kralj 25.000 lir za SPK Sirena.

Ob prvi obletnici smrti dragega brata daruje Gina z družino 10.000 lir za Godbeno društvo Prosek in 10.000 lir za SKD Barkovlje.

Namesto cvetja na grob Ludvika Starca daruje družina Kemperle 10.000 lir za pevski zbor V. Mirk.

V spomin na dragega Carmela Sedmaka ob 9. obletnici smrti v Avstraliji darujejo mama, sestra in brat 15.000 lir za spomenik padlim v NOB v Križu.

Namesto cvetja na grob pok. none darujejo Nadja, Boris in mama 50.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel. 50.000 lir za dramsko skupino J. Štoka in 50.000 lir za sklad M. Čuka.

Namesto cvetja na grob Franca Rupla darujeta Vesela in Josip Starc 10.000 lir za amaterski oder J. Štoka.

V spomin na očeta Franca daruje Dario Rupel z družino 50.000 lir za amaterski oder J. Štoka.

Prispevajte za

Dijaško matico

Mi in prizadeti otroci

— Rubrika sklada »Mitja Čuk« —

Ko se otroci in mladostniki znajdejo v resnejših težavah

Kako gleda socialna delavka na mladinske in posebne primere.

V dolgem pogovoru, ki sva ga imeli s socialno delavko Sonjo Baiss, sva se dotaknili splošnih problemov mladine. Sonja je poudarila pomen urejene družine predvsem za čustveni razvoj otroka, prikazala problem osamljenosti pri mladostnikih in nakazala rešitve, ki se ji zdijo primerne. Pri tem je izrazila svoje prepričanje, da mladim najbolj primanjkuje prostor, v katerem bi svobodno izražali sami sebe, tudi s tem, da bi ničesar ne delali, kot to sedaj lahko počenajo na vaškem trgu. Starši pa bi s tem, da vsaj bi bil tak prostor zagotovljen, vsaj vedeli, kje so njihovi otroci in se o trestih nekaterih strahov.

Najin pogovor je nato zajel področje posebnih težav pri otrocih in mladostnikih. Pokazalo se je prepričanje, da bi se na tem področju moralo storiti mnogo več za starše otrok s težavami. Mnogokrat bi bila rešitev, po prepričanju socialne delavke Sonje Baiss, v tem, da bi z zakonom priznali materi prizadete otroka status »naravnega operaterja«, kar pomeni, da bi za to, da bi se sama ukvarjala s svojim otrokom, dobila ustrezno

finančno podporo. Na tak način bi dosegli, da bi bila z otrokom figura, ki bi mu mogla najustrezneje pomagati, mati pa ne bi bila podvržena kritikam, da izgublja čas, ker bi za to dobivala plačo in utrdila bi se ji tudi samozavest. Tako priznanje pa bi odprlo pot tudi večji avtonomiji pri razpolaganju s časom.

Govor je bil nato o pozitivnosti zakona o integraciji prizadetih otrok v šolo in družbo, v smislu, da je ta zakon kljub vsem svojim pomanjkljivostim povzročil, da so problemi prizadetih otrok prišli iz domov in zavodov v zavest širše družbe.

V tiem sončnem popoldnevu se slišijo Sonjine besede kot vedra želja za vse starše otrok, ki jih pri razvoju ovirajo takšne ali drugačne težave:

»Staršem bi torej morala biti zagotovljena svoboda do organizacije vzgoje, izobraževanja, zdravljenja svojega otroka, pa tudi do preživljanja prostega časa s svojim otrokom ob ustreznih ekonomskih podpori. Na ta način bi starši lahko prišli tudi do alternativne za svojega otroka.«

NADALJEVANJE PRIHODNJIČ

beležke

V Kopru deluje v okviru Delavnice in Obalnega društva za pomoč prizadetih Planinski odsek, ki skrbi za to, da je življenje otrok s težavami čim bolj pestro. V okviru teh delovnih enot, ki za svoje planinarjenje organizirata različne izlete, se je porodila misel, da bi prišlo do srečanja med tistimi, ki imajo otroke s težavami onkraj meje in starši takih otrok pri nas. Srečanje bo odprto vsem, tudi tistim, ki takih težav nimajo osebno, pač pa jim je pri srcu ta problem.

O srečanju bomo še podrobneje poročali, vendar naj vam že vnaprej povemo, da se bo odvijalo na Slavniku, v nedeljo, 9. junija letos. Dostop je mogoč peš ali z avtomobili. Vsem, ki jih to srečanje zanima bomo poslali podrobnejši program, če nam bodo posredovali svoj naslov.

V torek, 23. tega meseca smo se srečali starši otrok s težavami in predstavniki sklada »Mitja Čuk« na sestanku, da bi preliminarno govorili o organizaciji poletnega centra na Opčinah. Zal je bila udeležba skrom-

na iz razumljivega razloga, je bil že večer pred tem sestanek pri psihopedagoški ekipi. Vsi pa vemo, kako težko je razpolagati z več prostimi večeri v istem tednu. Med udeleženci je manjkalo, žal, tudi povabljeni predstavnik psihopedagoške službe.

Ugotovili smo, da so starši čvrsto odločeni, da organizirajo tudi letos poletni center na Opčinah, da po možnosti odpravijo morebitne pomanjkljivosti in težijo k boljši izvedbi, predvsem kar se tiče prevozov. Predstavniki sklada »Mitja Čuk« pa so se obvezali, da bodo nudili najširšo pomoč pri organizaciji centra: tako s finančne kot s praktične strani.

Za vse, ki vas zanima poletni center na Opčinah, sporočamo, da bo naslednji sestanek o tem načrtu v torek, 30. aprila ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opčinah. Vabimo vas k čim številnejši udeležbi, da bi mogli kasneje pri organizaciji zajeti vse probleme, ki se lahko centra tičejo in jih ustrezno rešiti.

Sklad »Mitja Čuk«, Narodna ul. 79, p.p. 2046, 34016 OPČINE, tel. 212175.

Duševno prizadeti otroci

Pri veliki skrbi za našo mladino, da bi se za življenje dobro usposobila, nikakor ne smemo pozabiti na tiste, ki potrebujejo prav posebno pomoč in razumevanje. To so duševno prizadeti otroci. Srečujemo jih skoro vsak dan in večkrat vzbujajo s svojo zunanostjo in vedenjem našo pozornost. Na igriščih plaho stojijo ob strani svojih vrstnikov, ki se nemoteno vključujejo v igre; drugič opazimo, da se grobo vedejo s tistimi, ki so neobgljeni ali manjši; včasih srečamo tudi tistega, ki ga mati iz sramu skriva doma. Pa še in še bi lahko naštevali.

Kaj je pravzaprav duševna nerazvitost. Znanstveno imenujemo trajno okvaro možganov, ki je vzrok duševne nerazvitosti oligofrenija. Ta »bolezen« najboljši prizadene razum, vendar sta običajno motena tudi čustvovanje in volja. Duševno nerazvitost delimo v lažjo, srednjo in težjo. Ne moremo je, žal, popolnoma odpraviti, vendar z zgodnjo diagnozo in ranim urjenjem ter uravnavanjem vseh otrokovih nagnjenj in sposobnosti lahko negativne posledice defekta zmanjšamo.

Vzrokov za duševno prizadetost je več in jih je pogosto težko ugotoviti. Potrebni so vztrajni pregledi zdravnikov, razgovori s starši in sorodniki, da se čim bolj približamo pravi ugotovitvi. Veliko primerov duševne nerazvitosti je posledica vnetja možganov in možganskih mren, ki so večkrat posledica kužnih bolezni. V nekaterih primerih zasledimo duševno prizadete otroke, ki so svojo prizadetost podedovali po starših, posebno, če so si starši v bližnjem krvnem sorodstvu. Vzroki za duševno prizadetost so tudi spolna bolezen sifilis, rdečke v nosečnosti, težak porod, nepravilno

delovanje žlez ščitnic (čeprav se danes to omili s pravnimi zdravniškimi posegi) in še in še...

Kako opazimo, da je otrok »drugačen«? Najpogosteje opazijo drugačnost že same mame, predvsem, če imajo že izkušnje s prejšnjimi otroki. Psihofizični razvoj je počasnejši in se zelo razlikuje od normalnega. Najprej se zdi, da je otrok mirnejši, vendar, ko se nekateri značilni znaki normalnega razvoja ne pojavijo, moramo postati pozorni, da je nekaj narobe. Otrok se pozneje smehlja (če se), pozno se zaveda svoje okolice, predmeti v okolju ne vzbujajo njegovega zanimanja, le posebno izraziti dogodki ga vzbudijo iz otopelosti telesno je slaboten in nespreten. Pozneje so razlike še izrazitejše: zaostali govor, slabo prepoznavanje predmetov, zvokov, brezbriznost do igrar in nesposobnost privajanja na osebno čistočo.

Drugačnost onemogoča normalno vključitev v družbo, zato takih otrok vrstniki po navadi nimajo radi, ker so ali pretopi ali preveč nemirni in se ne znajo pravilno vesti. Takim otrokom moramo priskočiti na pomoč čim bolj zgodaj tako doma, kot pozneje v predšolski in v šolski dobi. Potrebujejo predvsem veliko potrpežljivost, nežnost, skrb in doslednost. Zelo pomembna je tudi vloga matere in vsega družinskega okolja, v katerem otrok preživi največ svojega časa. Če so z družino povezane vse strukture, ki imajo kakršen koli stik z otrokom in se metode njegovega vzgajanja pravilno analizirajo, načrtujejo usklajujejo med seboj, dopolnjujejo in redno preverjajo, se otrokova hiba gotovo zmanjša.

Uredila: Jelka Cvelbar

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

10.00 Televideo
11.55 Vremenske razmere
12.00 Dnevnik - kratke vesti
12.05 Pronto... Raffaella? - opoldanski program z Raffaello Carrà
13.30 Dnevnik
13.55 Dnevnik - 3 minute o...
14.05 Pronto... Raffaella - zadnji poziv
14.15 Una vita difficile - film
16.10 Primmissima - kulturne zanimivosti
16.40 Risanke
17.00 Dnevnik - kratke vesti
17.05 Pomeridiana
18.05 Clap clap
18.50 Italia sera - Dogodki in osebnosti

19.35 Almanah in vremenske razmere
20.00 Dnevnik
20.30 Tribuna elettorale
21.25 Monica Vitti: »Passione mia - un omaggio al cinema« - 4. del
22.30 Dnevnik
22.40 Professione pericolo - TV film
23.35 Dnevnik in vremenske razmere
23.45 Il beato Angelico - umetnost

Drugi kanal

10.00 Televideo
11.55 Che fai, mangi? - Oddaja o prehrani
13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
13.25 Dnevnik - Kratke vesti
13.30 Tribuna elettorale - PRI - PSDI
13.50 Capitol - TV serija
14.30 Dnevnik - kratke vesti

14.35 - 16.00 Tandem - aktualnosti - igre
16.00 Risanke
16.25 Tečaj angleškega jezika
16.55 Due e simpatia
17.30 Dnevnik - Kratke vesti
17.35 Iz parlamenta
17.40 Vediamoci sul due
18.30 Športna poročila
18.40 Cuore e batticuore - TV film
19.45 Dnevnik 2
20.00 Dnevnik - šport
20.30 Aboccaperta
21.50 Tuono blu - TV film
22.40 Dnevnik - večerne vesti
22.50 Facce piene di pugno - zgodba boksarjev
23.45 Tuttocavalli - kronika
24.00 Dnevnik - zadnje vesti

Tretji kanal

11.45 Televideo
15.10 Šola in vzgoja
15.40 Animali selvatici a Roma - vzgojna oddaja
16.10 Terni: kolesarstvo
17.05 Sto mest Italije
17.25 Galleria di dadaumpa
18.15 L'orecchiccio - glasbena oddaja
19.00 Dnevnik
19.35 Egizi: uomini del passato futuro
20.05 Sistemi educativi a confronto - Japonska in Italija
20.30 La fuga del generale - nadaljevanka
21.50 Dnevnik
22.25 Le avventure del buon soldato Svejk - po romanu Jaroslava Haška
23.20 La Roma di Edmund Purdom

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana

8.45, 10.35 Šolska TV
17.30 Poročila
17.35 Doživljaji mačka Toša - lutkovna nanizanka
17.35 Grizli Adams - nanizanka
18.25 Obzornik ljubljanskega območja
18.40 Podelitev priznanj OF - reportaža
19.10 Risanke
19.20 Cik-cak
19.24 TV in radio nocoj
19.26 Zrno do zrna
19.30 Dnevnik
19.55 Vremenske razmere
20.05 Ko se korenin zavemo - dok. serija
21.00 Ne prezrite
21.15 Mike Hammer - nanizanka
22.10 Dnevnik in poročila s seje CK ZKJ

22.50 Na zapadu nič novega - ameriški film

Koper

14.15 TV novice
14.20 YU made music - glasbena oddaja
15.00 Izvirna past. - TV nadaljevanka
15.00 Risanke
17.00 Delta - medicinska oddaja
17.55 TV novice

18.00 Športna oddaja
19.00 Odprta meja

V današnji Odprti meji bodo na sporedu tudi naslednje vesti:

TRST — TRŽIČ — Povzetek proslav ob 25. aprila

TRST — Osrednja proslava dneva vstaje italijanskega naroda

TRST — Skupni proglas slovenskih in italijanskih organizacij ob 40-letnici osvoboditve

TRST — Spomenika Kmečke zveze Pertinijo o globalni zaščiti

NABREŽINA — Prihod štafete prijateljstva

NABREŽINA — Proslava 25. aprila in 40-letnice osvoboditve na šoli »Igo Gruden«

GORICA — Občni zbor Kmečke banke

TRST — Zaključek predavanj Narodne in študijske knjižnice

SPORT

GORICA — Turnir ženske odbojke

TRST — Nogomet: Primorac - Kras

19.30 TVD - Stiščice

19.50 Z nami pred kamero - rubrika

20.25 Mojzes - TV film

21.35 Iskalci zlata - TV film

22.25 TVD - Vse danes

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5

11.30 Tuttinfamiglia - kviz
12.10 Bis - vodi Mike Bongiorno
12.45 Il pranzo è servito - vodi Corrado
13.25 Sentieri - nadaljevanka
14.25 General hospital - TV film
15.25 Una vita da vivere - nadaljevanka
16.30 Il selvaggio mondo degli animali
17.00 Due onesti fuorilegge - TV film
18.00 Zero in condotta - TV film
18.30 Help - glasbena igra
19.30 Zig zag - kviz
20.30 Dynasty - TV film
21.30 Hotel - TV film
22.30 Lottery - TV film
23.30 Športna oddaja

RETEQUATTRO

10.30 Alice - TV film
10.50 Mary Tyler Moore - TV film
11.15 Piume e paillettes - novela
12.00 Febbre d'amore - TV film
12.45 Alice - TV film
13.15 Mary Tyler Moore - TV film
13.45 Tre cuori in affitto - TV film
14.15 Brillante - novela
15.10 Batman - risanke
15.30 Flash Gordon - risanke
16.10 I giorni di Brian - TV film
17.00 All'ombra del grande cedro - TV film
18.00 Febbre d'amore - TV film
18.50 Piume e paillettes - novela
19.25 M'ama non m'ama - igra
20.30 W le donne
23.00 Mr. Hobbs va in vacanza - filmska komedija

ITALIA 1

11.30 Sanford and Son - TV film
12.00 Agenzia Rockford - TV film
13.00 Chips - TV film
14.30 Azzurro '85 - spektakel
17.00 Bim Bum Bam - risanke
18.00 L'uomo da sei milioni di dollari - TV film

19.00 Charlie's angels - TV film
20.00 Lady Georgie - risanke
20.30 Azzurro '85
23.00 I servizi speciali di Italia 1
23.30 Legittima difesa - film

TELEPADOVA

14.00 Marcia nuziale - TV film
14.30 Adolescenza inquieta - TV film
15.15 Luisana mia - TV film
15.45 Lacrime di gioia - TV film
16.15 Rubrika
16.30 Risanke
16.30 Adolescenza inquieta - TV film
19.00 Marcia nuziale - TV film
20.30 Illusione d'amore - TV film
21.30 La saga del Padrino - TV film
22.30 L'onorevole Capanna e gli elettori

23.00 Eurocalcio

24.00 Votare: sì, ma per chi

TRIVENETA

14.00 Squadra speciale anticrimine
14.30 I diavoli rossi - film
16.00 Filmski program
16.30 Risanke
17.00 Le pазze storie di Dick Van Dyke - TV film
17.30 I pericoli del settimo continente - TV film
18.00 Brothers & Sisters - TV film
18.30 Garrison's commando - TV film
19.30 Tom Horne - TV film
20.30 Le spie - TV film
21.30 Squadra speciale anticrimine - TV film

TELEFRIULI

14.30 Andrea Celeste - TV film
15.20 Gli eroi di Khartoum - film
16.50 Risanke
17.30 Rassegna di tappeti orientali
18.30 Dokumentarec
19.00 Telefriuli sera
19.30 Andrea Celeste - TV film
20.30 Fogolar
22.45 Telefriuli notte
23.05 Da qui all'eternità - nadaljevanka

RADIO

RADIO TRST A

8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 - 9.00 Dobro jutro po naše: Narodnozabavna glasba; 7.40 Pravljica; 8.10 Na goriškem valu; 8.40 Slovenske popevke; 9.00 - 13.00 Dopoldanski program: Glasbeni mozaik; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.00 Oddaja za srednjo šolo; 11.20 Glasbeni potpuri; 11.30 Beležka; 11.40 Glasbeni potpuri; 12.00 Sestanek ob 12.00: Po poteh Ludwiga II., 12.20 Glasbeni potpuri; 13.20 15. mladinski pevski festival v Celju; 13.40 Glasbena priloga; 14.10 - 17.00 Radijsko popoldne: Povejmo v živo; 15.00 V svetu filma; 16.00 Iz svetovne zakladnice pripovedništva; 16.30 Glasbeni listi; 17.10 - 19.00 Zadnji sklop: Mi in glasba; Naborna glasba; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Glasbena priloga.

RADIO KOPER

(Slovenski program)

13.30, 14.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme - prometni servis; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 6.50 Objave; 7.00 II. jutranja kronika; 7.20 Tržnice; 7.30 Jutranji servis; 8.00 Zaključek; 13.00 Otvoritev - Danes na valu Radia Koper, mladinska oddaja, Objave, EP, Pesem tedna; 15.00 Jeklotehna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Studio ob 17.00: Enotni kulturni prostor; 18.00 Zaključek.

RADIO KOPER

(Italijanski program)

7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.30 Radijski koledar; 7.00 Dober dan; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Popevka tedna; 10.10 Chiedetelo alla stilista; 10.35 Prost vstop; 11.30 Na prvi strani; 12.00 Glasba po željah; 12.30 Danes se govori; 14.30 Glasbeno popoldne; 15.00 Oddaja o kulturi in umetnosti; 18.00 Beseda in glasba; 18.45 Country music; 20.00 Zaključek sporeda.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 Poročila; 6.00 - 9.00 Jutranja oddaja; 9.00 Radio tudi mi; 10.30 Pesem skozi čas; 11.00 Odprti prostor; 11.10 Tosca dei gatti; 11.32 Spomini Renza Montagnani; 12.03 Via Asiago tenda; 13.20 Glasbeni weekend; 13.30 Karavana; 13.36 Master - glasba dan za dnem; 15.03 Radiouno za vsakogar; 16.00 Il Paginone; 17.30 Jazz; 18.30 Večerna glasba; 19.15 Svet motorjev; 19.25 Verska oddaja; 19.30 Na naših trgih; 20.00 La Fonit - Cetra predstavlja; 20.30 Il magnifico Gabriele - komentar; 22.49 Iz parlamenta; 23.05 Telefonski poziv.

RADIO 2

7.30, 8.30, 9.30, 12.30, 15.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 - 8.00 Jutranja oddaja; 8.05 Radio 2 predstavlja; 8.45 Matilde - radijska priredba; 9.10 Discogame; 10.30 Radiodue 3131; 12.10 Deželni program; 12.45 Tanto è un gioco; 15.00 I promessi sposi; 15.42 Omnibus; 17.32 Diventaron famosi; 18.32 Ure ob glasbi; 21.00 Radiodue sera jazz; 21.30 Radiodue 3131 - nočni program.

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00 Poročila; 6.00 Prometne informacije; 6.45 Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Druga jutranja kronika; 7.20 Sprehodi po tržnici; 7.35 Prometne informacije; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Radijska šola za nižjo stopnjo; 8.35 Glasbena pravljica; 8.45 Naši umetniki mladim poslušalcem; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Ali poznate; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.00 Na današnji dan; 12.10 Vedri zvoki; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti; 13.00 Iz naših krajev - Iz naših sporedov; 13.20 Osmrtnice, obvestila in zabavna glasba; 13.30 Od melodije do melodije; 13.50 Človek in zdravje; 14.05 Antonin Dvořák: Simfonične variacije; 14.30 - 15.25 Popoldanski mozaik; 15.00 Radio danes, radio jutri, Obvestila; 15.25 EP; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Obvestila in zabavna glasba; 16.00 Vrtljak želja in EP; 17.00 Studio ob 17.00, glasba; 18.00 Vsa zemlja bo z nami zapela...; 18.15 Gremo v kino; 18.55 EP; 19.00 Radijski dnevnik; 19.25 Obvestila in zabavna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Pojemo in godemo; 20.00 Zakaj imamo radi; 21.00 Poročila; 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih - glasba; 22.00 Našim po svetu; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 - 24.00 Iz glasbene skrinje; 22.50 Literarni nokturno - Karel Destovnik - Kajuh; Okupacija; 00.05 - 4.30 Nočni program.

Pred spomeniki so se naši ljudje oddolžili spominu padlih Slovesna počastitev 40-letnice vstaje

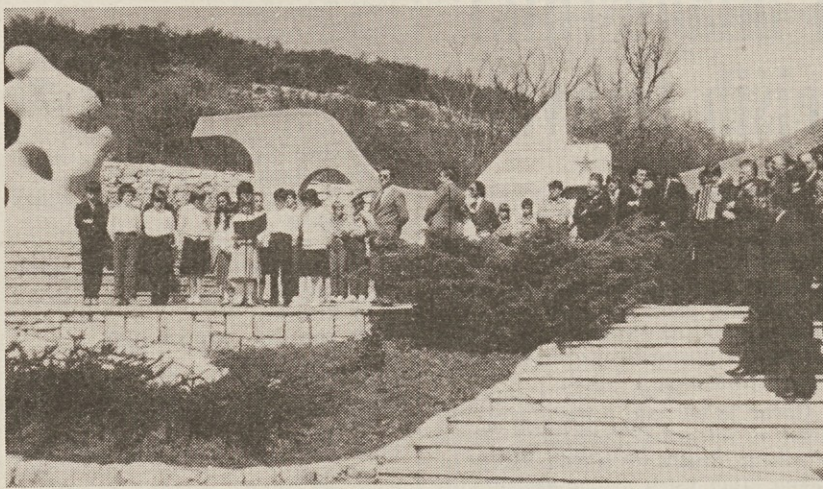

V vseh naših krajih so zastopniki borcevskih organizacij, kulturnih društev ter občin v teh dneh počastili spomin padlih borcev za svobodo. Svečanosti so vsako leto ob tem času, ob dnevu ko v vsej državi proslavljajo obletnico splošne vstaje proti nacistom in fašistom v Severni Italiji. Letos so svečanosti dobile še poseben pomen, kajti minilo je že 40 let od zmage nad fašizmom. Zaradi tega tudi toliko televizijskih in radijskih razprav ter objavljanja spominskih člankov v časopisju.

Pri nas so te manifestacije dobile še poseben pomen. Za nas Slovence je imela osvoboditev pred štiridesetimi leti še posebno važnost. Nismo

le dočakali osvoboditve, marveč smo pridobili spet javno naše narodnostne pravice, ki nam jih je fašizem nasilno odvzel v začetku dvajsetih let.

Zastopniki Slovenske kulturno - gospodarske zveze ter borcevskih sekcij ter mladinske organizacije so že v sredo zvečer položili vence na glavnem goriskem pokopališču ter na grajskem dvorišču, kjer je bilo streljanje talcev. Vence so domačini položili v sredo zvečer tudi v Pevmi. Včeraj zjutraj sta bili svečanosti v Podgori in v Štandrežu pred tamkajšnjima spomenikoma. V Podgori je govoril Ivan Bregant, pel je zbor Andrej Paglavac. V Števerjanu je govoril Stanko Marušič, recitirala

sta Erik Bensa in Dino Paulin, pel je zbor Oton Župančič.

V sovodenjski občini so se spominske slovesnosti pričele že v sredo zvečer v Gabriju, kjer so se poleg 40. obletnice osvoboditve spomnili tudi 5. obletnice postavitve partizanskega spomenika. Pred spomenikom so peli zbori KD Skala, Sovodenjski nonet, dekliški zbor KD Slovenec iz Boršta in mešani zbor Oton Župančič. Na slovesnosti je govoril župan Vid Primožič, vence pred spomenik pa so položili predstavniki zveze borcev, KD Slovenec, občinske uprave in KD Skala. Včeraj dopoldne so bile podobne slovesnosti, s polaganjem vencev občinske uprave, VZPI - AN PI in društev tudi na Vrhu, na Peči

in v Sovodnjah. Govoril je župan Primožič, peli so združeni zbori, v Sovodnjah pa so sodelovali tudi osnovnošolski otroci. V Doberdobi so bile komemoracije s polaganjem vencev pred spomeniki v vseh krajih te občine. Priložnostni program so oblikovali pevci zborov Jezero, Hrast in Dol - Poljane, na Poljanah, v Dolu in Jamljah pa tudi osnovnošolski otroci z recitacijami. Pred obeležji so govorili v Jamljah Silvano Semolič, v Dolu Mirko Peric, na Poljanah pa Zvonko Frandolič.

Tudi goriški župan je položil včeraj vence pred nekatere spomenike in obeležja. Večja svečanost je bila v Ločniku. Tam so sodelovali predvsem italijanski borci za svobodo.

Pomlajen in razširjen odbor goriške Kmečke banke

V našem včerajšnjem poročilu o 76. občnem zboru članov Kmečke banke nismo mogli, zaradi pozne ure, objaviti vseh podatkov o poteku občnega zbora. Člani so poročilo upravnega odbora, ki ga je prebral predsednik Ksaverij Leban, skupno z lanskoletno bilanco, soglasno odobrili, potem ko so čuli tudi poročilo nadzornikov, ki ga je podal Silvan Mesesnel. Sledile so volitve novega odbora, ki je, skladno s pravili, razširjen od prejšnjih pet na sedem članov. Odbor je tudi precej pomlajen, vanj so bili izvoljeni zastopniki različnih kategorij in tudi različnih krajev. V odbor so bili izvoljeni obrtnik Livio Antonič, arhitekt Jože Čej, kmetovalec Joško Gravner, trgovec Andrej Kosič, trgovec Ksaverij Leban, univerzitetni profesor Vladimir Nanut (je tudi podpredsednik deželne finančne družbe Friulia) ter odvetnik Karlo Primožič. V nadzorni odbor so

bili izvoljeni kot predsednik Silvan Mesesnel, kot člana Štefan Bukovec in Mirko Hmeljak, kot namestnika pa Aleš Hoban in Veri Nanut. Odbor se je takoj sestel. Za predsednika je bil ponovno izvoljen Ksaverij Leban, za podpredsednika pa odv. Karlo Primožič.

DANES V NOVI GORICI Slovesnost ob dnevu Osvobodilne fronte

V velikih dvorani Kulturnega doma v Novi Gorici bo danes, ob 17.30 svečanost ob dnevu Osvobodilne fronte. Podelili bodo tudi priznanja OF, Zveze sindikatov in Zveze združenih borcev. Kulturni spored bodo oblikovali komorni mešani zbor Nova Gorica, pod vodstvom Štefana Mavrija, Goriški pihalni orkester ter člana PDG Mira Lampe in Milan Vodopivec.

Več kot sto udeležencev na ocenjevalni vožnji

Več kot sto predstavnikov naših društev, krožkov in organizacij se je včeraj udeležilo ocenjevalne avtomobilске vožnje, ki sta jo v okviru proslav ob 40-letnici osvoboditve pripravila TO Združenja slovenskih športnih društev v Italiji in Mladinski odbor SK

GZ. Prireditve (končne rezultate bomo objavili v jutrišnji številki) je povsem uspela, saj se je tekmovanja udeležilo 35 avtomobilskih posadk, ki so iz Jamelj prevozile skoraj 70 km dolgo progo do Travnika v Gorici. Med potjo so tekmovalci morali poznati spretnosti orientacije, odgovarjati so na vprašanja o naši polpretekli zgodovini ter naših organizacijah. K temu pa je treba dodati še posebno spretnostno vožnjo z avtomobili v Doberdobi, oziroma krajiš poligon v Sovodnjah.

Med potjo so bile postavljene razne kontrolne postaje in med nalogami, ki so bile predvidene, je bilo treba tudi prečkati mejo. Skratka zanimiv prispevek našim praznovanjem 40-letnice.

Na sliki: udeleženci avtorelija pred odhodom v Jamljah.

V nedeljo odprti gostinski lokali

V tem in naslednjem tednu ne velja obvezna tedenska zapora trgovin. Tak ukrep je sprejelo goriško županstvo ob priložnosti državnih praznikov 25. aprila in 1. maja.

Z ozirom na nedeljski množični shod krvodajalcev pa bodo v nedeljo lahko izjemoma odprti tudi javni lokali, ki so sicer ob nedeljah zaprti.

Iz bolnišnice

Včerajšnja kolesarska dirka po poteh Goriške se je končala precej dramatično. V krminski bolnišnici je na zdravljenju, zaradi zloma leve noge in drugih poškodb, Ezio Verzegnassi. Rani se je v prometni nesreči včeraj, okrog 16. ure, na cesti med Krminom in Plešivom. Verzegnassi je na motornem kolesu spremljal dirko, pri tem pa je trčil v avtomobil, ki je pripeljal z nasprotni smeri. Zdravil se bo predvidoma dva meseca.

Partizanski film v Kulturnem domu

V okviru pobude Skok v kino, ki jo pripravlja Kinoatelj, bo danes, 26. t.m., ob 20.30 v Kulturnem domu dokumentarni film Paola Gobettija »Le prime bande«, ki govori o nastanku partizanskega gibanja v Piemontu.

Gre za realistični prikaz dogodkov iz takratnih časov, pri katerih so sodelovali vidni predstavniki partizanskega gibanja. Sam režiser je sin Piera Gobettija, priznanega antifašista, ki je deloval z Gramscijem, Rossellijem in je avtor knjige »Rivoluzione liberale«.

Dramska skupina iz Štandreža jutri v Parizu

Na povabilo Slovencev, ki žive v Parizu, gredo člani štandreške dramske skupine v francosko prestolnico, kjer bodo jutri, v soboto, 27. aprila, nastopili z igro Milijonarji v oblakih, ki jo je napisal Franc Povše. Igro so predstavili prvič v domačem domu letos januarja, ko so praznovali dvajsetletnico delovanja svoje dramske družine. Igro so ponovili doslej sedemkrat v različnih krajih in sicer v Gorici, v Doberdobi, v Ricmanjih, v Devinu, pri Sv. Ivanu in v Braniku.

V Fari predavanje o astronomiji

Ob desetletnici ustanovitve kulturno - astronomskega društva iz Fara so pripravili vrsto predavanj, ki pričajo o zadnjih iznajdbah, oziroma tehnikah pri opazovanju naše nebesne oble.

Prejšnji teden je profesor na tržaškem observatoriju dr. Mauro Meserotti predaval o radioastronomiji: danes, v petek, pa bo o opazovanju z infrardečimi žarki govoril dr. Steno Ferluga, profesor na tržaški astronomske fakulteti. Zadnje predavanje (vse se odvijajo v kulturno - športnem središču v Fari) pa bo 10. maja, ko bo o poletih v vesolje govoril dr. Pierluigi Selvelli.

razna obvestila

Slovensko planinsko društvo priredi v nedeljo, 28. t.m., voden izlet za osnovnošolske otroke in starše iz Gabrij na Vrh z ogledom jamskega doma. Odhod ob 9. uri s trga v Gabriju, povratek, med 14.30 in 15. uro. Zelo zmerne hoje je za slabo uro v vsako smer. V primeru zelo slabega vremena izleta ne bo.

V pisarni delavskega zbora CGIL v Gorici in drugih krajih na Goriškem dajejo strokovno pomoč pri izpolnjevanju davčnih obrazcev 740.

Sekcija VZPI - ANPI za Dol in Jamlje priredi v nedeljo, 5. maja, ob 14. uri piknik pri Legiši v Sabličih. Vabljeni člani, njihovi družinski člani in prijatelji. Hrano naj prinese vsakdo s seboj iz nahrbtnika.

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško bo imelo svoj redni občni zbor v soboto, 4. maja, ob 16.30 v mali dvorani Kulturnega doma. Po poročilih predsednika, tajnika in blagajnika bo razprava, izvolili bodo tudi nov odbor. Vabljeni vsi člani društva ter drugi upokojenci.

Ravnateljstvo goriskega plavalnega bazena javlja, da bo ta zaprt v soboto, 27. aprila, od 17. ure dalje. Na sporedu so namreč plavalne tekme.

kino

Gorica

VERDI 17.15-22.00 »Urla del silenzio«.
VITTORIA 17.30-22.00 »Ulla — la manicule in calore«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
CORSO 18.00-22.00 »Innamorarsi«.

Tržič

EXCELSIOR 18.00-22.00 »Uno scandalo perbene«.
COMUNALE Zaprto.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.00 in 20.00 »Prvaki postelje«.
SVOBODA 20.00 »Morilec z metroja«.
OB 22.00 »Mačji sindrom«.
DESKLE 19.30 »Lov na zeleni diamant«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Pontoni & Bassi, Raštel 52, tel. 833-49.

Hadrijan Corsi, trgovec, že dvajset let občinski svetovalec v Števerjanu in več kot deset član Briške gorske skupnosti, kjer je zadnjih pet let tudi predsednik, je nosilec kandidatne liste Slovenske skupnosti za občinske volitve v Števerjanu 12. in 13. maja. Za kandidaturu se je odločil potem ko je uvidel, da je treba dati mladim ljudem, ki se bodo v prihodnji mandatni dobi pričeli ukvarjati z upravljanjem občine, nekaj koristnih nasvetov kako se na tem področju dela. Eno je namreč biti aktiven na društvenem in na kulturnem področju, drugo pa biti aktivno soudeležen v javni upravi, kjer imaš vsak dan opravka z najrazličnejšimi zakoni, ki jim moraš stalno slediti. Na listi Slovenske skupnosti, ki je doslej upravljal števerjansko občino, je namreč prišlo do precejšnje pomladitve kandidatov.

Zanimalo nas je najprej, kaj imajo kandidati SSK v načrtu glede javnih del v prihodnjem mandatnem obdobju. Corsi nam je odgovoril: »Veliko je bilo v preteklosti napravljeno. Nujno pa je dograditi vodovodno omrežje. Tega se je občina lotila v prejšnjih letih. Vsako poletje smo imeli precej nevarnosti z dobavo vode. Usposobiti moramo vodovod, da bo teh težav enkrat za vselej konec. Posodobiti moramo cestno omrežje. Naše ceste so bile rari-

di raznih del prekopane. Treba bo nanje položiti plast asfalta. Marsikje pa bomo morali omiliti ovinkte ter razširiti naše občinske ceste. Prilagoditi jih moramo današnjemu prometu. Prizadevali si bomo, da bo Cesta vina in češenj pokrajinska ter da se enkrat za vselej uredi tudi vprašanje lastništva. Vrtec bomo morali na kak način povečati. Njegove kapacitete so danes premajhne za naše potrebe. Prilagoditi bomo morali staro šolsko poslopje za potrebe starih občanov, ki bodo lahko ta našli zatočišče.«

In že smo pri socialnem vprašanju. Corsi nam je o tem takole dejal: »Skrb za stare občane je nekaj važnega. Ne bomo uredili le prej omenjenega doma. Poskrbeti moramo za oskrbo starčkov na njihovem domu. To je bolj učinkovito kot da stare ljudi damo v razne domove in konec koncev občino to stane manj.«

Seveda zavzema v Brdih primarno važnost gospodarstvo. Nosilec liste SSK meni o tem takole: »Moramo se prilagoditi gospodarskemu položaju. V industriji ne bomo kar tako na lepem izšli iz krize. Ta zajema tudi naše specializirano kmetijstvo, naše

vinogradništvo. Ljudje, ki se za to odločajo morajo pridelovati kvalitetno vino, drugače bo po njih. Za pridelek bo treba iztržiti čimveč. Tudi to mora biti primarna skrb občinske uprave. Gledati pa moramo tudi na razvoj kmečkega turizma in seveda opremiti naš kraj za sobotni in nedeljski turizem s kvalitetnimi gostilnami.«

Kar se tiče odnosov s sosednimi občinami je Hadrijan Corsi dejal, da je treba razviti določen odnos z Gorico, na katero so Števerjanci navezani. Stalne stike je treba imeti z Novo Gorico, še zlasti z briškim področjem. Posebno pozornost je treba posvečati obmejnim furlanskim občinam. Dobre odnose pa je treba imeti z Briško gorsko skupnostjo, tudi v zvezi z različnimi konzorcialnimi službami, s pokrajinsko upravo (ta naj zares in čimprej zgradi cesto Jazbine - Gradiškuta - Ločnik) ter z deželno upravo. In še z vsemi slovenskimi občinami ter političnimi komponentami za doseglo globalne zaščite. Najti pa bo treba tudi dobre stike s slovenskimi občinami na Koroškem, na kar se pri nas prerado pozablja.

Slovenska kulturno-gospodarska zveza in Vsesdržavno združenje partizanov Italije vabita na

PROSLAVO 40. OBLETNICE OSVOBODITVE

ki bo jutri, v soboto, 27. aprila 1985, ob 20. uri, v KULTURNEM DOMU V GORICI

80 plodnih let Milka Bambiča v znamenju likovnega dela

Naš tržaški slikar, umetnostni kritik, ilustrator ter častni predsednik Društva zamejskih likovnikov, bo danes, 26. aprila, slavil svojo 80. letnico. Prav na ta dan bodo v obnovljeni beneški palači v Miljah odprli skupinsko razstavo 24 umetnikov, vključenih v Društvo zamejskih likovnikov in med temj bo na razstavi s svojimi novimi slikami navzoč tudi naš tokratni slavljencec.

Vpr.: Kako se človek počuti, ko slavi tako visok življenjski jubilej?

Odg.: Veste, 80 let ni malo in če me kdo nanje še spomni s čestitkami, ali proslavljanjem, potem se naenkrat čutim star. Mnogo mojih prijateljev in znancev je že medtem pomrlo — jaz pa sem tukaj še živ ter se počutim mlad in poln novih idej in novih načrtov.

Vpr.: Torej drži za vas pregovor, da ima človek toliko let, kolikor jih čuti?

Odg.: Zame bo to držalo, kajti počutim se dobro, imam še veliko življenjske sile, vedno še kaj novega »pogruhtam« in to mi vliva pogum in voljo do življenja.

Vpr.: 80 let je že takšna starost, da lahko človek napravi tudi nekaj obračun nad svojim življenjem, nad tem, kaj je dobrega ustvaril. Na kaj bi se na primer sedaj, ob najinem razgovoru, z veseljem spomnili?

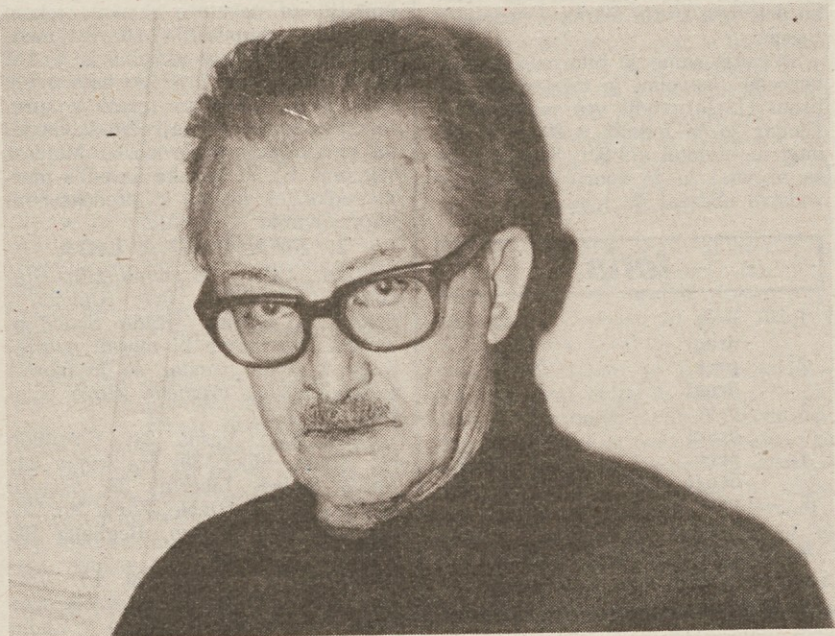
Odg.: Veliko je bilo v mojem življenju lepih trenutkov. Rojen sem bil leta 1905, torej v času velikih prelomnic, tako na kulturnem, političnem, kot tudi znanstvenem področju. Kot deček sem vse to doživljal in vsrkaval vase. Kaj se v tem trenutku spominim, ste me vprašali? Morda se boste nasmejali, če vam povem, da mi je ostal v neizbrisnem spominu tisti dan, pred tolikimi in tolikimi leti, ko sem na primer videl nad Zavljami leteti slovenskega letalca Vidmarja.

Vpr.: Katere etape iz vašega življenja bi vi našli kot najpomembnejše?

Odg.: Veste, jaz sem zelo mnogostranski človek. Lepo me je opisal naš Milče Škrap (njegova obletnica Jugoslavije, ki je potekal od 18. do 20. aprila v Novem Sadu. Treba je povedati, da je večina udeležencev, sodeč po njihovih sodbah in reagiranjih ob njegovem izteku, z njih zadovoljna. Seveda so se slišali tudi manj pomirjujoči glasovi, kot npr., komu je bil tak kongres, kot se je pokazal na koncu, sploh potreben — toda zdj se, da so ti glasovi vseeno ostali v manjšini. Sodijo k tistim, ki so pred začetkom tega mnogoglasnega zbora napovedovali, če ne celo terjali, naj pisatelji na kongresu izpričajo voljo po enotnosti jugoslovanske kulture, oziroma svojo pripadnost jugoslovanskemu patriotizmu postavijo pred svoje nacionalne »barve«.

To se ni zgodilo: velika večina udeležencev je dostojanstveno zavračala poskuse »unificiranja«, zabrisovanja razlik med kulturami jugoslovanskih narodov na račun nadnacionalnega »jugoslovenstva«. Po drugi strani pa je res, da nihče izmed nad 90 diskutantov v vseh treh dneh razprav ni postavil pod vprašaje ne ustavne ureditve jugoslovanske federacije niti političnega sistema. Pač, nekdo, kot bomo povedali v nadaljevanju, je zahteval spremembo sistema, toda z vso svojo ideološko usmeritvijo vred v avditoriju ni dobil podpore. Pač pa je kongres sprejel več pomembnih predlogov: med njimi je najzanimivejša zahteva, naj se iz jugoslovanskega kazenskega zakonika izloči člen, ki predvideva kazeno za »mnenjske delikte«, pa tudi, naj v bodoče ob javnih razpisih ne bi več terjali od kandidata potrebnega »moralnega politične kvalifikacije«. Sprejel je tudi celo vrsto predlogov, ki se nanašajo na zares porazen položaj jugoslovanskega založništva, zaradi katerega se knjig v Jugoslaviji tiska čedalje manj, njihove cene pa vrtoglavo naraščajo.

V posebnem »Glasilu javnosti« je kongres spregovoril tudi o 40-letnici osvoboditve in pomenu boja za mir v svetu. Morda je zanimivo,

spoznanja, da potrebujejo naši ljudje nekaj takega, kar bo šlo v širino. Zato sem se posvetil ilustratorstvu in tu sem opravil toliko dela, kot ga na primer prej v desetletjih ni bilo storjenega.

Vpr.: To se pravi, da je vaše stanovanje natrpano z vsemi vašimi izdelki, slikami, risbami, načrti, itd.?

Odg.: Ja, mislim, da bi bil potreben vodič. Ogromno imam vsega. Skušam sicer nekaj uničiti, a še vedno je vsega veliko. Mogoče pa me bo nek dan prišlo, da bom vse zažgal in tako prišel do delo umetnostnim kritikom — je v šali še pristavil.

Vpr.: Delali ste z mladimi, za mlade. To pomeni, da imate mlade radi, da ste radi v njihovi družbi?

Odg.: Vidite, družba mladih me ohranja mladega. Danes, na žalost, nimam več veliko priložnosti, da bi delal z mladimi. Rad se spominjam na dobo, ko sem delal ilustracije za revijo »Galeb«. Zgodilo se je, da sem samo za eno številko pripravil kar 50 ilustracij in sam napravil tudi strip. Bil sem tu tudi prvi, ki sem uvedel barvni tisk, ker sem si želel, da bi imeli naši otroci v rokah kaj lepega, privlačnega. Poskrbel sem, da je izšla tudi šolska knjiga v barvah. To je bilo mogoče samo zato, ker sem se zadovoljil z minimalnim honorarjem. Pa mi ni žal.

Vpr.: Še vedno delate. Se je vaš odnos do slikarske umetnosti z leti kaj spremenil?

Odg.: Prof. Sergio Moles je ob

moji razstavi v Miljah napisal, da sem bil toliko korekten in moralno pošten, da sem prenehal s slikanjem, ko sem začel pisati kritike.

Vpr.: Bi šli, torej po isti poti dalje? Ne bi ničesar spreminjali?

Odg.: Mislim, da ja. Morda bi bil nekoliko bolj radikalen in napadalen v svojih sodbah o drugih. Tisti, ki bodo videli dve moji sliki na miljski razstavi, bodo vedeli, kako danes mislim in kakšno je moje gledanje in ustvarjanje.

Vpr.: Ste umetnostni kritik ter spremljate dogajanje na tem področju. Kako gledate na naše mlade umetnike?

Odg.: Vedno sem si prizadeval, da bi dobili tudi mi čim več novega naraščaja. Kot kritik sem napisal okrog 2000 kritik v našem dnevniku in to o slovenskih, pa tudi italijanskih umetnikih. Mnoge moje kritike je objavilo tudi italijansko časopisje, kar smatram za še posebno pomembno in pohvalno. Med mladimi sem odkril marsikatero novega umetnika, nekateri bodo tudi na tej skupinski razstavi v Miljah.

Vpr.: Naše želje, tovariš Bambič so ob tej vaši obletnici, da bi bili še veliko let čili in zdravi. Kakšne so pa vaše?

Odg.: V življenju sem dobil razna priznanja ter zlate plakete. Želel bi, da bi prišlo še kakšno priznanje od naših kulturnih instanc. Morda bom to še dočakal?!

NEVA LUKEŠ

Janačkova opera Jenufa zadnja premiera Verdija

Tržaško operno gledališče je za konec svoje operne sezone postavilo na oder Janačkovo opero »Jenufa«, ki je bila v Trstu sicer že uprizorjena pred kakimi dvajsetimi leti, ki pa je prav zaradi tolikšne časovne oddaljenosti pri nas malo znana in morda tudi zato manj vabljiva. To bi bilo mogoče skлеpati po odsotnosti precejšnjega števila premierskega občinstva in po relativni hladnosti, s katero je bila sprejeta.

In vendar gre za opero, ki je na prelomu stoletja predstavljala prvovrsten dogodek predvsem zaradi svoje glasbene govorice, ki je vnesla v operni svet nov svež duh, ki je vnesla vanj življenje tako, kakršno v resnici lahko je in ki se prav zaradi tega oddaljuje od stereotipne italijanske melodrame »ottocenta«, za katero je značilna uglajena romantična muzika, ki je sama sebi namen. Gre v bistvu za realistično opero, čeprav ji tudi ta vzdevek ne ustreza povsem, ker Janačkova muzika izrisuje skozi peto govorico tudi psihološke značilnosti njenih akterjev v luči trdega realizma podeželskega življenja, sicer še vedno uklenjenega v strasti in predsodke podedovanih tradicij, a že usmerjena v konkretnost socialne vsebine življenja. To seveda ne pomeni, da se Janaček v svoji Jenufi odreka melodiji kot vodilni niti tragične zgodbe s pozitivnim koncem. Sploh ne; kot je po eni strani njegova muzika pisana na besede in njihovi pravi pomen, tako se psihološki nagibi v njej izražajo skozi melodijo, ki nikakor ne more skriti (gotovo tudi noče) narodnega ljudskega moravskega melosa, ki daje v prefinjeni in mojstrski Janačkovi transpoziciji delu svojstven šarm.

Zgodba je povzeta iz proznega teksta Gabriele Preissiove, pisateljice resničnih družbenih in socialnih motivov in obravnava dramo mlade Jenufe, razpete med ljubeznijo do Steva (s katerim ima tudi otroka) in dvorjenjem njegovega polbratra Laca v spletu tragičnih odločitev mežnarice Buryje, da umori njenega otroka zato; da bila spet prosta oziroma osvobodjena grešnega sadu svoje ljubezni do Steva, in da bi lahko vzela Laca, ki jo, za razliko od pijančevanju vdanega Steva, resnično ljubi brez predsodkov in želi popeljati v novo življenje. Zgodba so tako tudi konča, torej ne s tragično ali patetično smrtjo njenih nosilnih junakov, pač pa z optimistično noto, ki jo narekuje realizem življenja. Resnično torej ne melodrama, pač pa realistična zgodba z ustrežajočo muziko.

Glasbena postavitev Jenufe prav zato ni lahka in brez pomembnejših pridržkov je treba reči, da se je mladi dirigent Julijan Kovatchev (Kovačev) tega dobro zavedal, saj je njegovo muzikalno vodstvo slonelo na čvrstem obvladanju partiture, poznavanju Janačkove glasbene psihologije in melosa. To mu je omogočilo, da je orkestru z jasno razčlenjeno kretljivo posredoval svoje interpretativne nagibe in da je orkester tako v muzikalnem govoru kot v melodičnih pasajah dosegal lepe zvočne učinke, čeprav se seveda ni mogel do skrajnih podoživljanj vključiti v Janačkov muzikalni svet ljudskega melosa. Tudi za režijo Giulia Chazalletesa na sicer preprosti toda učinkoviti sceni Ulisseja Santichija, je mogoče reči, da je ustrezala in zlasti v množičnem prizoru v prvem dejanju zadovoljila.

Manj prepričljivi, z izjemo sopranistke Marie Luise Nave v vlogi mežnarice Buryje, katere spev v drugem dejanju je bil eden od umetniških vrhuncev celotne predstave so bili vokalni solisti. Carmen Lavani v naslovni vlogi Jenufe je bila glasovno preveč zadržana in njeni čustveni in psihološki poudarki so učinkovali preveč zunanje. Tenorist Carlo Bini je bil glasovno medel Laca (igralsko je bilo vsekakor boljše), tenorist Valerio Grazioli, ki se mora glasovno še sprostiti, je pel Steva brez potrebne življenjskosti staro Buryjo je pela mezzosopranistka Mirna Pecile bolj z znanjem kot z lepoto glasu. V ostalih vlogah so nastopili še Francesco d'Artegna, Vito Susca, Cinzia De Mola, Gloria Scalchi, Marisa Zotti, Fulvia Ciano, Liana Rotter (lepa pojava kot Jano) in Lidia Gastaldi.

Zbor je solidno uvežbal Andrea Giorgi, baletni vložek v prvem dejanju je izvajal gledališčni baletni zbor v skromni koreografiji Tuccia Rigana. (jk)

Uspehi mladih piranskih glasbenikov

Mladi piranski glasbeniki so se v minulih letih že večkrat izkazali kot izredno nadarjeni, saj na številnih tekmovalnih pogosto zanjejo nagrade. To se je pripetilo tudi na zadnjem zveznem tekmovalnem učencev in študentov glasbe Jugoslavije, ki je bilo minuli petek, soboto in nedeljo v Skopju. V skupini od trinajstih do petnajstih let je edini prvo nagrado prejel 14-letni trobentar Andrej Jureš. Prav tako je v skupini od sedemnajst do devetnajst let edini prejel prvo nagrado 18-letni tubist Gorazd Grešak.

V skupini najmlajših je poleg štirih drugih, prvo nagrado prejela tudi 10-letna Renata Jureš, rogistka. Drugo nagrado pa na tem zveznem tekmovalju je prejel tudi 14-letni trobentar Denis Bratovič.

Z 9. kongresa Zveze pisateljev Jugoslavije, ki je bil v Novem Sadu Soočanja o družbenih in nacionalnih temah

Kongres, kakršnega smo pričakovali — kongres upanja — kongres razlik v enotnosti — kongres svobodnih razprav: to so najpoglavnejše »ocene« 9. kongresa Zveze pisateljev Jugoslavije, ki je potekal od 18. do 20. aprila v Novem Sadu. Treba je povedati, da je večina udeležencev, sodeč po njihovih sodbah in reagiranjih ob njegovem izteku, z njih zadovoljna. Seveda so se slišali tudi manj pomirjujoči glasovi, kot npr., komu je bil tak kongres, kot se je pokazal na koncu, sploh potreben — toda zdj se, da so ti glasovi vseeno ostali v manjšini. Sodijo k tistim, ki so pred začetkom tega mnogoglasnega zbora napovedovali, če ne celo terjali, naj pisatelji na kongresu izpričajo voljo po enotnosti jugoslovanske kulture, oziroma svojo pripadnost jugoslovanskemu patriotizmu postavijo pred svoje nacionalne »barve«.

To se ni zgodilo: velika večina udeležencev je dostojanstveno zavračala poskuse »unificiranja«, zabrisovanja razlik med kulturami jugoslovanskih narodov na račun nadnacionalnega »jugoslovenstva«. Po drugi strani pa je res, da nihče izmed nad 90 diskutantov v vseh treh dneh razprav ni postavil pod vprašaje ne ustavne ureditve jugoslovanske federacije niti političnega sistema. Pač, nekdo, kot bomo povedali v nadaljevanju, je zahteval spremembo sistema, toda z vso svojo ideološko usmeritvijo vred v avditoriju ni dobil podpore. Pač pa je kongres sprejel več pomembnih predlogov: med njimi je najzanimivejša zahteva, naj se iz jugoslovanskega kazenskega zakonika izloči člen, ki predvideva kazeno za »mnenjske delikte«, pa tudi, naj v bodoče ob javnih razpisih ne bi več terjali od kandidata potrebnega »moralnega politične kvalifikacije«. Sprejel je tudi celo vrsto predlogov, ki se nanašajo na zares porazen položaj jugoslovanskega založništva, zaradi katerega se knjig v Jugoslaviji tiska čedalje manj, njihove cene pa vrtoglavo naraščajo.

V posebnem »Glasilu javnosti« je kongres spregovoril tudi o 40-letnici osvoboditve in pomenu boja za mir v svetu. Morda je zanimivo,

da je svojo skrb razširil tudi na ekološko problematiko, česa si najbrž še pred leti ne bi bilo mogoče zamišljati.

Uvodni referat je na kongresu prebral, dosedanj predstnik zveze pisateljev Jugoslavije, makedonski dramatik in romanopisec Kole Čašule. Analizo aktualne družbene in politične, pa seveda književniške problematike se je lotil z vidiki izročil jugoslovanskega revolucionarnega boja, ki so ga bojevali vsi jugoslovanski narodi in ki je tem narodom prinesel nacionalno osvoboditev. Ostro je zavrnil vse tiste, ki dosežke tega boja »želijo razvrednotiti«, rešitve za izhod iz sedanje hude gospodarske in dužbene krize v državi pa vidijo na načela starojugoslovanske politike, torej k »eni naciji« in unitarni jugoslovanski kulturi. Obenem se je Čašule zavzel za popolno ustvarjalno svobodo, in požel buren aplavz, ko je rekel, da je »hudo za revolucijo, ki jo lahko spodkopuje ena pesem, ena gledališka predstava ali ekscen...« V nadaljevanju je ostro kritiziral dejstvo, da imajo v jugoslovanskih šolah vse manj mesta humanistični predmeti, zavrnil pa tudi znana »skupna jedra« za osnovne šole, ki so jih v Sloveniji že lani zavrnil — pravi v vsej državi, saj bi pomenu uvajanje pouka predvsem srbohrvaške literature na račun nacionalne, v tem primeru slovenske književnosti.

Predsednik srbskega pisateljskega društva Miodrag Bulatović je svoj referat zasnoval na povsem drugačnih izhodiščih: ironično, v njemu lastnem slogu je napadel in razvrednotil samobitnost posameznih nacionalnih kultur v Jugoslaviji, pri čemer je potrebno po »unitarnosti« videl v razdrobljenosti jugoslovanskega gospodarstva in posameznih, v resnici komaj predstavljivih, »ekscenzih« v posameznih nacionalnih okoljih. Dosleden svojim »vizijam« je tudi predlagal, da bi preoblikovali Zvezo pisateljev Jugoslavije v zvezo »enakopravnih članov, se pravi pisateljev«, kar pomeni, da naj ne bi več funkcionirala tako kot doslej, ko jo tvorijo posamezna društva iz

republik in oseb pokrajin: tudi zveza bi naj zadobila unitarnosti, »enotnejši« značaj — in ne bila več kopija delegatskega sistema, ki temelji na enakopravni zastopanosti narodov v pomembnih jugoslovanskih političnih telesih. Kajti Bulatović je menil, da se mora spreminiti »tudi ta sistem«, ker da ne ustreza več času.

Res je njegov referat, ki je bil spisan duhovito in anekdotično, doživel mnogo ploskanja med samim branjem, (kaže, da je bilo na kongresu veliko udeležencev iz njegovega društva, pa tudi njihovih somišljenikov) — toda kmalu tudi zavračanje, kakršnega ni bil deležen noben kongresni tekst. Mogoče je zapisati, da njegove — in tudi nekaterih drugih, ki so mislili v podobni smeri — zamisli o potrebi po »unitarnosti« sploh niso naletele na pozitiven sprejem. Prvi je njegovo ironično stališče do »regionalnih literatur« zavrnil Ciril Zlobec, ki je (v slovensčini) govoril o nacionalni samobitnosti. Opozoril je, da je boljše povezovanje med kulturami mogoče le na podlagi spoznavanja in spoštovanja vsega tistega, kar sleherni narod ali narodnost v državi najbolj značilno in usodno opredeljuje, rekel pa je tudi, da zdaj mogoče ni ravno najbolj ugoden trenutek za strpno razpravo o teh rečeh, češ da smo preveč »napetih živcev«. Njegova misel o spoštovanju razlik med kulturami in pravico do samobitnosti narodov je med mnogimi zbudila odobravanje — med Makedonci pa zlasti njegova želja, da bi kdaj na podobno prireditve pripeljali makedonske pisatelje iz svojega zamejstva: tako kot so tri avtorje v svoji delegaciji v Novem Sadu imeli prav Slovenci.

Bulatoviča je naslednji dan ostro napadla predsednica hrvaškega pisateljskega društva Marija Peaković — Mikuljan, vprašujoč se med drugim, kdo mu daje pravico do tega, da kot kakšen »nadgazda« blati jugoslovanske narode. Njegove tendence po »unifikaciji« so zavrnil še nekateri makedonski, pa tudi albanški in drugi avtorji.

Sicer pa se je druga polemika spletla okrog tako imenovane »bele knjige«, ki jo je lanj »izdelal« hrvaški CK ZK in v njej ostro napadel kritično misleče pisatelje iz vse države. Povedati velja, da so navzoči z veliko večino obsodili tako »belo knjigo« kot vsakršno etiketiranje, se pravi preganjanje kritičnega mišljenja in pisanja. Za večjo svobodo pri javnem obravnavanju aktualnih problemov so se jasno zavzeli tudi pisci s Kosova — Albanci, češ v isti državi mora biti stopnja svobode enaka za vse. Odgovarjali so nekateri srbski avtorji, opominjajoč jih, da je na Kosovu na delu »kontrarevolucija«, in terjali, naj se albanski pisci odločneje distancirajo od akterjev in klime v pokrajini, spričo katere se Srbi še naprej selijo na sever.

Skratka, razprava je bila več kot živahna, brezkompromisna, ni zaobšla domala nobene kočljive teme, toda ostala vendar na intelektualni ravni. Svoboda mnenj je pri tem prihajala do izraza kot še nikoli doslej. Sicer pa je bil zadnji pisateljski kongres — leta 1975 v Beogradu.

Slovenska delegacija je na kongresu imela zelo vidno vlogo: podporo so dobila stališča, ki jih je Društvo slovenskih pisateljev nekako zagovarjalo že med pripravami na kongres. Zanimanje je zbudilo tudi dejstvo, da so v tej delegaciji (15 članov) bili trije avtorji iz »zamejstva«: dva iz Trsta (Ivanka Hergold, Miroslav Košuta) in eden iz Celovca (Valentin Polanšek). Poleg Cirila Zlobca so v slovensčini podajali svoje referate še Miloš Milken, Tone Partljič in Veno Taufer, razpravljali pa so še Dimitrij Rupel, Igor Torkar in Tone Peršak.

Ob koncu kongresa je bila tudi redna skupščina Zveze pisateljev Jugoslavije. Osrednja »zanimivost« skupščine so bile volitve: za novega predsednika Zveze so za eno leto soglasno in jugoslovanskega književnika Cirila Zlobca.

JOŽE HORVAT

Košarka: povratne polfinalne tekme play-offa MILANSKI SIMAC PRVI FINALIST

Po sinočnjih povratnih polfinalnih srečanjih play-offa ima milanski Simac že zagotovljeno mesto v finalu, saj je bil znova boljši od Berlonija, čeprav za en sam koš razlike. Med Scavolinijem in Indesitom pa bo morda potrebna tretja tekma. Rekli smo morda, ker je na igrišču sicer zmagal Scavolini, vendar je malo pred koncem prišlo do splošnega pretepa (zaradi Silvestra) in bi disciplinska komisija zmagalo znala prisoditi Indesitu, ki je že zmagal v prvi tekmi.

Berloni — Simac 90:91 (45:44)

BERLONI: Cagliaris, Mandelli 3, Della Valle 20, Vecchiato 2, May 21, Morandotti 22, Carrara, Gibson 22. SIMAC: Boselli 5, D'Antoni 5, Bariviera, Premier 22, Meneghin 7, Shoene 14, Carroll 38.

PM: Berloni 10:15, Simac 13:17; PON: Vecchiato (37).

TURIN — Samo devet minut pred krajem je Berloni šv v vodil s 72:64, vendar v preostalih minutah ni zdržal pred napadi Carrola, Schoeneja in Premiera in je podobno kot v

prvi tekmi zgubil le z enim samim košem razlike.

Scavolini — Indesit 116:111 (60:52)

SCAVOLINI: Fredrick 25, Gracis 12, Magnifico 2, Costa 6, Tillis 29, Silvester 27, Zampolini 15, Del Monte, Berti.

INDESIT: Dell'Agnello 12, Carra-ro 4, Donadoni 9, Gentile 8, Davis 17, Oscar 38, Ricci 13, Generali 10, Scaranzin.

PM: Scavolini 28:29, Indesit 33:40; PON: Magnifico (26), Costa (35), Tillis (36), Davis, Generali in Silvester (39).

PESARO — Ko je do kraja manjkalo samo 50 sekund (pri izidu 113:107 za domače), je Silvester s pestjo sunil v obraz Davisa, ki ga je skušal zadržati. Izbruhnil je splošen pretep, tako da so šele varnostne sile znova vnesle red na igrišče. Še najbolj jo je skupil Oscar, ki zaradi močnega udarca v brado ni mogel nadalje-

vati srečanja. Sedaj je možno, da bodo zmagalo prisodili Indesitu, sicer bo potrebna tretja tekma v nedeljo v Caserti.

Srečanje samo je bilo zelo lepo in borbeno. Scavolini je z izrednim Tillisom (12:13) vodil ves prvi polčas, vendar jo je Indesit v 29. min. dohitel in prehitel (79:80). Scavolini pa se ni vdal in je znova povedel ter vodstvo obdržal do konca.

totip		
1. — prvi	1	X
drugi	2	1
2. — prvi	X	1 2
drugi	X	2 1
3. — prvi	2	1
drugi	2	X
4. — prvi	1	X X
drugi	1	X 2
5. — prvi	2	1
drugi	X	1
6. — prvi	X	1
drugi	1	2

KLJUB PORAZU PROTI REALU

Inter še upa

MADRID — Kot je bilo pričakovati, bo Inter vložil priziv po dogodku, do katerega je prišlo na predvčerajšnji povratni polfinalni tekmi pokala UEFA z Real Madridom. Kot znano, je v 29. minuti steklena kroglica zadela v glavo Bergomija, ki je za nekaj časa celo zgubil zavest in tekme ni mogel nadaljevati. Glede na dva podobna primera (leta 1971 med Interjem in Borussia ter novembra lani med Celticom in dunajskim Rapidom), je možno, da bodo srečanje ponovili. V tem primeru bi ga znova odigrali v Španiji, vendar ne več v Madridu.

Da je upanje Interja (ki je sicer gladko zgubil s 3:0) utemeljeno, dokazuje tudi bojazen, ki jo je zaznali v španskih nogometnih krogih. Pri Real Madridu so sicer priznali, da je bil Bergomi zadet, vendar pravijo, da udarec ni bil tako hud, da ne bi mogel srečanja nadaljevati in da so ga zamenjali iz taktičnih razlogov.

Severne Koreje ne bo v Seul?

HONGKONG — Kot je izjavil namestnik severnokorejskega zunanjega ministra, se Severna Koreja ne bo udeležila olimpijskih iger v Seulu leta 1988.

V amaterskih nogometnih prvenstvih Doberdobci samo izenačili

Včerajšnji praznični dan so v amaterskih nogometnih prvenstvih izkoristili za nekatere zaostale tekme (v 2. AL, v skupini I in M 3. AL), medtem ko je bilo v skupini L 3 AM na sporedu že 11., torej predpredzadnje kolo. Naše ekipe so igrale s spremljivo srečo. Še največja škoda je, da ni zmagala doberdobska Mladost (skupina L), ki bi tako naredila morda odločilni korak k predčasnemu napredovanju v 2. AL.

2. AMATERSKA LIGA

IZIDI: CGS - Begliano 2:2; Giarizzole - Fortitudo 0:1; Opicina - Stock 1:0; Domio - Radio Sound odložena (to tekmo bi morali odigrati že v sredo, vendar so jo morali zaradi slabega vremena znova odložiti).

LESTVICA: Vesna 33; Fortitudo 31; Zauze, Stock 30; S. Sergio 29; Radio Sound, Libertas 28; Isonzo, Opicina 24; Giarizzole, Zarja 20; Domio 19; C.E. Prisco, Begliano 18; CGS 17; Aurisina 13.

PRIHODNJE KOLO (28. 4.): Vesna - CGS; Libertas - C.E. Prisco; Stock - Aurisina; Begliano - Radio Sound; Fortitudo - San Sergio; Giarizzole - Zarja; Domio - Isonzo; Zauze - Opicina.

3. AMATERSKA LIGA

SKUPINA I

Juventina — Azzurra 1:1

STRELEC za Juventino: Medeat.

JUVENTINA: Jug, Costa, Sturm, Medeat, Krpan, Tavcar, Del Negro, Vižintin, Panico, Lauri, Caiazzo.

V zaostalem srečanju goriške skupine sta se štrandreška Juventina in goriška Azzurra razšli ob izidu 1:1, kar brez dvoma ne zadovoljuje štrandrežev, ki bi si zaslužili nekaj več v srečanju s predzadnjo na lestvici.

Potek tekme same je precej pogojeno, imeli vseskozi terensko premoč, a niso bili nikoli nevarni. Edino priložnost je imel Perossa, ki je silovito streljal na nasprotnikova vrata, toda brez uspeha. (M. Tul)

Gaja — Sant'Anna 4:1 (2:1)

GAJA: Kante, Maks Grgič (od 80. min, Tome), Kalc, Vrše, Marko Rismondo, Stranščak, Branko Grgič, Bačerj (od 75. min. Simonut), Boris Rismondo, Pečar, Alfieri.

SKUPINA L

Staranzano — Mladost 0:0

MLADOST: Zanier, Lakovič, Pahor, Uljan, Marizza, Šuligoj, K. Ferfolja, Gergolet, G. Ferfolja, Kobal, Lavrenčič.

Kraševci so si zapravili edinstveno priložnost v borbi za napredovanje, saj bi jim ob morebitni zmagi proti Staranzanu zadostovala le še točka v nedeljo proti Krasu in bi bili predčasno v 2. amaterski ligi.

V gosteh proti solidnemu Staranzanu so Mattiussijevi varovanci odigrali, taktično gledano, morda najboljšo tekmo v letošnjem prvenstvu. Priložnosti za gol niso imeli sicer veliko, toda z nekoliko več učinkovitosti bi morda odnesli celotni izkupiček. Največjo priložnost so imeli v 19. min., ko jim je sodnik, ki enkrat toliko zasluži pohvalo, dosodil enajstmetrovko, ki pa jo je Uljan zastreljal. (zf)

Primorje — Kras 0:2 (0:2)

STRELCA: v 4. min. Košuta, v 36. min. Padovan.

PRIMORJE: Micor, Antoni, Castriotta, Bezin, S. Husu (od 46. min. Roiaz), V. Husu, Milkovič (od 66. min. Zaccaria), Olivo, A. Husu, Livan, Coslovich.

KRAS: Benvenuti, Sukan, Šuc, Vilalta, Terčon, Puntar, Blažina, Milčič, Košuta, Petelin, Padova.

Pozitivna serija Krasa se nadaljuje. Krasovci so namreč na Proseku zaslužno premagali Prosečane, ki so tokrat igrali daleč pod svojimi sposobnostmi. Gostje so namreč že

v prvem polčasu pokazali več volje do zmage in že v 4. min. igre je spretni Košuta izkoristil gnečo v kazenskem prostoru Primorja ter povedel.

Prosečani niso imeli niti moči, da bi reagirali in tako se je igra vse do 36. min. prvega polčasa, ko so gostje podvojili, odvijala pretežno na sredini. (H.V.)

IZIDI 24. KOLA: Staranzano - Mladost 0:0; Barbarians - San Nazario 1:9; Fossalon - Primorec 4:1; Sagrado - San Marco 2:2; Primorje - Kras 0:2; Fogliano - Italcantieri 5:0; počitek: Romana.

LESTVICA: Mladost 34; Fossalon 33; Fogliano 31; San Marco 27; San Nazario 25; Staranzano 24; Primorec 23; Kras 22; Sagrado 19; Primorje 18; Italcantieri 15; Romana 12; Barbarians 1.

PRIHODNJE KOLO (28. 4.): San Nazario - Fogliano; Sagrado - Barbarians; Primorec - Primorje; Staranzano - Romana; Mladost - Kras; Italcantieri - S. Marco, počitek: Fossalon.

SKUPINA M

Breg — GMT 0:1 (0:1)

BREG: Gersinich, Olenik, Igor Tul (Jerman), Grizoni, Paoletti, Perossa, Albertini, Mondo, Jež, Lovriha, Paoli (14 Kraljič).

Brežani so po nedeljskem nezaluzenem porazu odločno startali na zmago. V uvodnih minutah je vse kazalo, da jim bo to tudi uspelo, toda v nadaljevanju res niso izpolnili pričakovanj in so povsem razočarali, igra je postala raztrgana in se je omejevala na sredino, dokler niso gostje v 42. min. povedli.

V drugem polčasu so »plavi« pritisnili nasprotnika na njegovo polovico, imeli vseskozi terensko premoč, a niso bili nikoli nevarni. Edino priložnost je imel Perossa, ki je silovito streljal na nasprotnikova vrata, toda brez uspeha. (M. Tul)

Gaja — Sant'Anna 4:1 (2:1)

GAJA: Kante, Maks Grgič (od 80. min, Tome), Kalc, Vrše, Marko Rismondo, Stranščak, Branko Grgič, Bačerj (od 75. min. Simonut), Boris Rismondo, Pečar, Alfieri.

Gajejci so tokrat na domačih tleh nadigrali nasprotnika in tudi zaslužno zmagali. Igra je bila vseskozi precej živahna, a tudi groba, tako da je moral sodnik večkrat pokazati rumeni karton. Prvi zadetek je padel že v 10. minuti po zaslugi Pečarja, ki je priselben izkoristil podajo Bačerja. Pet minut zatem so gostje remizirali s prostega strela.

Odtlej pa so zeleno - rumeni prevzeli igro v svoje roke in znova povedli z Maksom Grgičem, ki je z glavo potisnil žogo v mrežo ter s presingom tudi v 2. polčasu nadzorovali nasprotnika. Tekla je 6. minuta, ko je Pečar znova prišel do gola. Gostje pa se niso predali in bi kmalu zmanjšali zaostanek, če ne bi bilo na gol črti Vršeta. V 75. minuti so gajejci četrtič zatresli nasprotnikovo mrežo, in sicer po zaslugi Maksa Grgiča. (Kalc)

IZIDI ZAOSTALIH TEKEM: San Luigi - Sant'Andrea 3:2; Rabuiese - Chiarbola 0:0; Olimpia - Supercaffè 2:1; Breg - GMT 0:1; Gaja - Sant'Andrea 4:1; Campanelle - San Vito 2:2; Union - Roianese 0:1.

LESTVICA: San Luigi 35; Olimpia 34; Supercaffè 32; San Vito 30; Rabuiese 27; Gaja 26; Campanelle, GMT 23; Breg 22; Chiarbola 17; Sant'Andrea 16; Sant'Anna 11; Roianese 10; Union 8.

PRIHODNJE KOLO (28. 4.): GMT - Sant'Anna; Supercaffè - San Vito; Chiarbola - Union; Sant'Andrea - Campanelle; San Luigi - Gaja; Rabuiese - Breg; Olimpia - Roianese.

kratke vesti - kratke vesti

Sovjetska zveza v vodstvu

PRAGA — Po sedmem kolu svetovnega prvenstva v hokeju na ledu (skupina A) je lestvica naslednja: 1. SZ 10 točk (5 tekem), 2. ZDA 9 (6), 3. Kanada 7 (5), 4. ČSSR 7 (5), 5. Finska 4 (6), 6. Švedska 4 (5), 7. NDR 2 (8), 8. ZRN 1 (6).

Vrsta kolesarskih tekem

RIM — Gianni Bugno, 21-letni kolesar iz Monze, je zmagal na 40. izvedbi dirke za »VN osvoboditve«. Bugno je na cilju prehitel rojaka Orlandija ter Čehoslovaka Jurco in Klaso. Dirke se je udeležilo 299 tekmovalcev iz 28 držav, ki so morali prevoziti skupno 121.900 km.

Na 40. izvedbi »VN industrije in trgovine« v Pratu se je uveljavil Moreno Argentin, ki je bil najhitrejši v skupnem naletu. Sledijo: Moroni, Lejarreta (Šp.), Beccia, Paganessi, Worre (Dan.), Majer (Av.), Van Der Velde (Niz.), Wilson (Av.) in Randi.

Zica ne bo v Ascoli

VIDEM — Zico ne bo danes skupaj z ostalimi igralci Udineseja odpotoval na gostovanje v Ascoli, kjer bo v nedeljo izredno pomembno sre-

čanje za obstanek v prvi ligi. Kot znano, je Zica že po dveh minutah srečanja med Udinesejem in Romo izredno močno udaril Righetti. Očitno si brazilski as od udarca še ni opomogel.

Danes pa bi moralo videmsko sodišče objaviti sklep glede priziva, ki so ga vložili Zicovi branilci proti odločitvi, da mu iz previdnosti zadrži-jo dve tretjini plače. Kot znano, so Zica osumili prepovedanega iznosa valute.

Milan izenačil

LIVORNO — V prijateljski nogometni tekmi je včeraj Milan igral neodločeno 2:2 (0:2) v gosteh pri Livornu. Zadetka za Milan sta dosegla Di Bartolomei (13. min.) in Manzo (25. min.).

V drugi včerajšnji prijateljski tekmi pa je Sampdoria kar s 7:0 odpravila enajsterico Formie.

Camataru v Lizbonu

LIZBONA — Napadalec Universtatice iz Craiove in romunske državne nogometne reprezentance, Rodion Camataru, bo prestopil k Benfici. Za prestop manjka samo še potrdilo romunske vlade.

danesh igra za vas

Franc Armani

Franc Armani je že dolga leta član Slovenskega planinskega društva iz Trsta. Odbornik SPDT je že bil od leta 1956 do 1959, to nalogo pa opravlja tudi od 1979 do danes. Pri SPDT je v zadnjih letih odgovoren za izletniško dejavnost in je torej tudi njegova zasluga, da je tako pestra in raznolika. Našo bližnjo in daljno okolico pozna kot svoj žep, to pa je seveda porok, da izlet uspe. V društvu tudi opravlja funkcijo gospodarja.

Prejšnji teden je Zvezdan Babič pravilno zadel sedem izidov.

totocalcio		
Ascoli - Udinese	1	X
Atalanta - Milan	X	2
Avellino - Sampdoria	X	
Como - Torino	1	X 2
Inter - Cremonese	1	
Juventus - Fiorentina	1	
Roma - Napoli	1	X
Verona - Lazio	1	
Cagliari - Parma	1	
Genoa - Bologna	1	
Pisa - Perugia	1	X
Taranto - Triestina	1	X 2
Varese - Bari	X	

obvestila

SK KRAS

ODSEK ZA OTROŠKO TELOVADBO priredi v nedeljo, 28. t. m., ob 40. obletnici osvoboditve OTROŠKI TEKMOVALNI ORIENTACIJSKI POHOD. Zbirališče v Zgoniku pri občinskem spomeniku ob 9. uri. S sabo prinesite vse potrebno in bodite točni!

SD POLET

vabi vse otroke od 8. do 10. leta starosti, da se udeležijo tečaja minibasketa. Tečaj bo na igrišču Poleta na dvorišču Prosvetnega doma na Opčinah, in sicer ob četrtni od 17. do 18. ure in ob sobotah od 15. do 17. ure. Vse informacije v baru na Pikelcu ob večernih urah. Tečaj je brezplačen. Vabljeni!

ŠPORTNA ŠOLA TRST

sporoča, da se bo sobotno plavalno prvenstvo slovenskih osnovnih šol Trsta in Milj začelo na Alturi ob 17.15 in ne ob 15.00, kot je bilo prvotno javljeno.

PRIMOTOR KLUB

obvešča svoje člane, da bo zbirališče za odhod na mednarodno motosrečanje v

Vittoriu Venetu v nedeljo, 28. t. m., ob 8. uri na Trgu Oberdan. Priporočamo točnost!

ŠAHOVSKA KOMISIJA ZSSDI

vabi vse slovenske šahiste, da se udeležijo šahovskega hitropoteznega turnirja, ki bo jutri, v soboto, 27. t. m., na sedežu Poleta na Konkonski ul. 1. Turnir prireja Polet pod okriljem ZSSDI ob priliki športnih tekmovanj ob 40-letnici osvoboditve. Začetek bo ob 15. uri, vpisovanje (brezplačno) pa je pred začetkom turnirja. Prvih osem uvrščenih članov ZSSDI se bo uvrstilo v finale za zamejskega šahovskega hitropoteznega prvenstva.

SPDT

vabi svoje člane na daljšo poletno turo po vrhovih Jugoslavije in na Olimp v Grčiji, ki bo ob 8. do 18. avgusta. Izlet prireja Obalno planinsko društvo iz Kopr. Vpisovanje na sedež društva (Ul. sv. Franciška 20, 3. nadst.) v torek, 30. t. m., in v torek, 7. maja, od 20. do 21. ure, ko je v teku odborova seja. Vse informacije pri Ervinu Gombaču (tel. št. 754-742).

V organizaciji KD Kras iz Dola in s Poljan

V nedeljo za »memorial R. Devetak«

Na Goriškem šport ni v ospredju samo v okviru raznih prvenstev in drugih srečanj, ampak tudi raznih turnirjev, ki jih prirejajo športna oziroma kulturna društva. Ena takih pobud, in sicer »memorial Romano Devetak«, to je turnir v malem nogometu, bo v organizaciji KD Kras iz Dola in s Poljan. Turnir bo letos prvič na sporedu in ga prireja-jo v spomin na Romana Devetaka, mladega vaščana iz Dola, društvene-ega odbornika in člana moškega pevskega zbora Kras. Letos namreč poteka prva obletnica Devetakeve.

Na turnirju se bo pomerilo osem ekip in sicer pet iz zamejstva (Dol - Poljane, Doberdob, Vrh, Sovodnje in Štandrež) ter tri iz Slovenije (Opatje selo, Vojsčica in Sela na Krasu). Moštva so bila z žrebanjem razdeljena v dve skupini. V prvi skupini so Vrh,

Štandrež, Opatje selo in Doberdob, medtem ko drugo skupino sestavljajo Dol - Poljane, Sela na Krasu, Sovodnje in Vojsčica. Igrali bodo po sistemu »vsak proti vsakemu«. Prvovvrščeni ekipi se bosta zatem srečali z drugovrščnimi, zmagujoči moštvi se bosta nato pomerili za 1. mesto, ostali dve pa za tretje.

Prvi dve tekmi bodo odigrali v nedeljo, 28. t. m. in sicer ob 15. uri Dol - Poljane — Sovodnje ter ob 17. uri Vrh — Štandrež. (zf)

Nova Gorica na republiškem šahovskem finalu

KOPER — Na finalnem prvenstvu Primorske v šahu za »pokal maršala Tit« je v hotelu Riviera tekmovalo šest občinskih prvakov. Zmagala je Nova Gorica, ki se je tako uvrstila

na republiški finale, drugi je bil Tolmin, tretji pa Koper. (J. Kreft)

Prohaska k Perugii?

DUNAJ — Po pisanju avstrijskega dnevnika »Kurir« naj bi bil italijanski drugoligaš Perugia, ki je tudi eden glavnih kandidatov za prestop v A ligo, zainteresirana za avstrijskega nogometaša in reprezentanta Herberta Prohaska, ki je trenutno član dunajske Austrie.

Cosmosa ne bodo razpustili

EAST RUTHEFORD (New Jersey) — Predstavniki Cosmosa so odločno zanikali, da je društvo pred izpustom. Vesti v tem smislu so se namreč začele širiti zaradi velikega deficita (milijon in pol dolarjev), ki so si ga nakopali pri Cosmosu.

Jutri ob 15.00 na sedežu Poleta na Konkonelski ulici Šahovski turnir Poleta za vse

Športno društvo Polet prireja ob 40-letnici osvoboditve pod okriljem ZSSDI vrsto športnih in rekreacijskih prireditev, od katerih bo prva na sporedu že jutri.

Na sedežu Poleta na Konkonelski ulici 1 bo namreč s pričetkom ob 15. uri na sporedu hitropotezni šahovski turnir odprt za vse. Udeležili se ga bodo lahko zamejski Slovenci in italijanski šahisti, pa tudi igralci iz Slovenije in drugod. Vpisovanje je pred začetkom turnirja samim in je brezplačno. Igralo se bo po mednarodnih pravilih brzopoteznega šaha, vsak igralec pa bo imel na razpolago pet minut na tekmo za razmišljanje. Prvi tri-

Božidar Filipovič

je uvrščeni bodo dobili pokale.

Na jutrišnjem turnirju je važna novost ta, da se bo prvih osem plasiranih članov ZSSDI uvrstilo v finale letošnjega zamejskega hitropoteznega prvenstva, ki bo tokrat na sporedu že tretjič zaporedoma. Zamejski šahovski prvak je bil pred dvema letoma državni prvokategornik Egon Pertot, ki je bil najboljši v skupnem seštevku štirih turnirjev. Drugo mesto je osvojil Božo Filipovič, tretje pa Dušan Jelinčič. Lani se je sistem zamejskega prvenstva nekoliko spremenil, saj je en sam turnir odločal o končnem zmagovalcu. Ta je bil mojster Filipovič pred Dragom Bajcem in Pertotom.

Letos je torej spet novost, ki bo dala končni zamejski lestvici objektivnejšo sliko. Finale brzopoteznega prvenstva pa bo po predvidevanjih sredi maja, udeležili pa se ga bodo tudi najboljši zamejski goriški šahisti. Tudi tokrat sta favorita Filipovič in Pertot, ki sta zadnja leta najboljša zamejska šahista.

NA PIONIRSKEM FESTIVALU

Ekipi ZSSDI

prvo mesto

ZSSDI — ŠSD Miren 59:36 (29:16)
ZSSDI — Pavlica 4, Gregori, Danieli,

Prelec 1 (1:2), Azman 5 (1:2), Sterni 5 (1:1), Presl, Dolez, Oberdan 16 (0:2), Bajc 8 (0:3), Arena 20 (2:5).

V Semedeli pri Kopru je bil četrtfinale pionirskega košarkarskega festivala, na katerem so sodelovale ekipe ŠSD Miren, OŠ JPV Koper in ekipa ZSSDI. V prvi tekmi so Koprčani premagali ekipo iz Mirna, nato so se naši spoprijeli s poraženci iz prve tekme in gladko zmagali.

ZSSDI — OŠ JPV Koper 56:54 (25:31)
ZSSDI: Pavlica, Gregori, Danieli 2, Prelec (0:2), Azman 20, Sterni, Presl, Dolez, Oberdan 10 (2:4), Bajc 7 (1:2), Arena 17 (1:3).

V zadnji tekmi je ZSSDI zaslužno premagal ekipo iz Kopra. Domačini so bili boljši v prvem delu tekme, nato pa so si naši opomogli in so z dobro obrambo zaostanek nadoknadili in zmagali. Pohvaliti je treba vso ekipo za pokazano požrtvovalnost, še posebej pa Areno, ki je bil v napadu in pod košema neustavljiv, ter Bajca, ki se je izkazal v obrambi.

Košarkarski festival je torej vestransko uspel, za to pa moramo pohvaliti vse udeležence, ki so se podali v Semedelo.

KONČNI VRSTNI RED

1. ZSSDI; 2. OŠ JPV Koper; 3. ŠSD Miren.

(Luka Furlan)

mladinski nogomet - tedenski komentar

Nujna poglobljena razprava o združevanju

Tudi pri mladinskem nogometu je v zadnjih časih dosti govora o združevanju sil. Po dolgih letih in po primeirih visokouvrščenih Jadrana, Mebla pa tudi Friulexporta in ekipe najmlajših Krasa, se vedno bolj konkretno zamisel združene ekipe. Kaj mislijo o tem naša društva in kako se za to zavzemajo, smo vprašali Borisa Gombača, tajnika ŠD Breg in Borisa Primožiča, trenerja naraščajnikov Zarje.

BORIS GOMBAČ: »Naše stališče lahko v glavnem takole sintetiziramo: društvo Breg je že dalo svoje predloge glede združenja ekip. V par besedah je bil ta predlog sledeč: primerno bi bilo združevanje sil že v prvih kategorijah — cicibanov — tako, da bi ekipa skupno doraščala in pridobivala na homogenosti in pripravi.

Idealno bi bilo, da bi to ekipo spravili na za vse dostopen kraj — v mesto. Na misel nam hitro pade Sv. Ivan, kajti pri Borovem objektu »1. maj« je tudi nogometno igrišče. Pogodba Bora s Triestino, ki trenutno razpolaga s tem igriščem, bo stekla prihodnje leto. Mislim, da bi bilo primerno, da bi to dejstvo izkoristili in ustvarili kar se tiče nogometa nekaj športni center v mestu.

Konkretno ni za novo združeno ekipo še nič določenega, čeprav je dosti govora o ekipi Under 18, ki bi morala biti združena ekipa. Doslej je bil o tem govor na mnogih sejah, vsekakor so možnosti uspeha take ekipe v zelo konkurenčnih prvenstvih zelo relativna.

Mislim, da bi taka združena ekipa lahko dosegla maksimalno prvo amatersko ligo. Vsekakor je združevanje zelo delikatno vprašanje, ki potrebuje mnogo časa.

BORIS PRIMOŽIČ: »Mislim, da je za naš nogomet, ki je zašel v rahlo krizo, nujno uvesti kaj novega. Združena ekipa bi prišla v pravem trenutku, saj sedaj razpolagamo Slovenci s precej dobrimi mladimi elementi, ki nastopajo tudi v članskih ekipah.

Na žalost je idej mnogo, stališča naših društev pa so precej oddaljena med sabo.

Dosti je tako imenovanega kampanilizma in vse preveč je pogojev, ki jih društva nalagajo po sejah, ko razpravljajo o tem, argumentu. Edino je, da se vsi skupaj vsedemo k isti mizi in se lotimo diskusije. Važno je, da vsaj kaj začnemo, kajti za naš nogomet je že nastopil skrajni čas.

M. Tul

Jutri na Alturi v organizaciji ŠŠ - TS Plavalno prvenstvo osnovnih šol

Jutri bo na Alturi tradicionalno plavalno prvenstvo tržaških in miljskih slovenskih osnovnošolcev, ki ga prireja športna šola Trst v okviru osnovnošolske olimpiade. Zanj se je prijavilo več kot 200 mladih plavalcev. Udeležba bo, seveda, v višjih razredih precej večja kot v nižjih, kjer mnogi otroci še ne obvladajo dovolj plavalne veščine.

Zaradi zasedenosti bazena je moralo vodstvo tekmovanja uro začetka prenesti na kasnejši čas in sicer se bo odvijalo po teh približnih časih: 1. razredi naj pridejo v bazen ob 17. uri, da se bodo pravočasno preoblekli. Start prvošolcev bo predvidoma ob 17.15, drugošolcev ob 17.30,

tretješolcev ob 17.50, četrtušolcev ob 18.20 in petošolcev ob 18.50. Razumljivo je, da so ti časi zgolj indikativni, zlasti, ker vsi kandidati za nastop še niso poslali svoje prijave.

Naj opozorimo mlade plavalce, da morajo imeti za nastop tudi obvezno čepico, priporočljiva pa je tudi brisača, da se vanjo ogrnejo, ko čakajo na start.

Lanski nastop v plavanju je prinesel vzpodbudne rezultate in glede na to, da je zanimanje za to športno zvrst med našimi osnovnošolci vedno večje, ne dvomimo, da bomo tudi letos videli borbene in kakovostne nastope.

-boj-

iz planinskega sveta

Rekreacija SPDT

Drevi se ob 20.30 na stadionu »1. maj« nadaljuje rekreacija za člane SPDT, ki jo že deveto sezono zaporedoma vodi prof. Giani Furlanič. Rekreacija je odprta za vse, zaključila pa se bo čez kak mesec.

Izlet na Olimp

SPDT ima že vrsto let odlične odnose z Obalnim planinskim društvom iz Kopra. Tržaški planinci

Prizor z nedeljskega izleta SPDT v okviru delovanja ŠŠ-TS: vlečenje vrvi

so se že večkrat z njimi podali na večdnevne poletne izlete v razna gorovja Jugoslavije in drugod, tako da je prijateljstvo med člani obeh društev res trdno.

Bratsko planinsko društvo iz Kopra prireja letos od 8. do 18. avgusta izlet na Olimp in na nekatere vrhove jugoslovanske transverzale. Na ta izlet so vabljeni tudi člani SPDT. Vpisovanje je v torek, 30. aprila, in v torek, 7. maja, na sedežu SPDT (Ul. sv. Frančiška 2/2 nadst.) ob 20. do 21. ure, ko je v teku odborova seja. Predplačilo znaša 50 tisoč lir, vse informacije pa lahko dobite pri tajniku SPDT Ervinu Gombaču (tel. 754742).

Na programu so razen na Olimp načrtovani še vzponi na najvišji vrh Prokletij Džeravico (2656 m), na Komove (2484 m) in še na Dinaro (2656 m). Izletniki - planinci si bodo med drugim ogledali Meteore s svojimi samostani in vrtoglavi stolpi. Še enkrat bodo obiskali Prespanski in Ohridsko jezero in Ohrid ter si ogledali Prizren, Džakovico in Dečane ter še Peč, Nikšić in Gacko, pa zopet Mostar.

Prevoz bo z naročenim avtobusom, prenočevanje pa je predvideno v avtokampih, razen pod vrhom Olimpa, kjer bodo prenočili v planinski koči. Za prehrano mora poskrbeti vsak udeleženec sam, potrebna pa je tudi popolna oprema za taborjenje.

naše šesterke v raznih prvenstvih

NA TRŽASKEM 1 MOŠKA DIVIZIJA

Končan je prvi del osnovnega prvenstva tudi v A skupini 1. moške divizije. V sklepnem delu turnirja četverice za napredovanje v D ligo bosta igrala UTAT Vecchia Pallavolo in Le Volpi. Odbojkarji Bora so se morali zadovoljiti z nevhvaležnim tretjim mestom.

IZIDI ZADNJEGA 14. KOLA: ASS DI Suban 1965 - Le Volpi 0:3; DLFAC Opicina - Volley Club Trst 1:3; UTAT Vecchia Pallavolo - Sistiana 3:0.

KONČNA LESTVICA

UTAT Vecchia Pall.	12	11	1	34:5	22
Le Volpi	12	10	2	32:8	20
BOR	12	9	3	29:11	18
Volley Club Trst	12	6	6	19:23	12
ASSDI Suban 1865	12	2	10	9:33	4
ASSDI Suban 1865	12	2	10	11:31	4
DLFAC Opicina	12	2	10	10:33	2

1. ŽENSKA DIVIZIJA

Breg — Le Volpi B 3:0
(15:5, 15:12, 15:11)

BREG: Velikonja, Maranzina, Tavčar, Elena in Elizabet Žerjal, Možina, Manmanwal, Komar in Zobec.

V anticipirani tekmi 15. kola so mlade brežanke zanesljivo premagale drugo postavbo Le Volpi, čeprav niso zaigrale tako kot znajo. Na igrišče so vstopile vse razpoložljive igralke.

IZIDI 14. IN 15. KOLA: Kontovel Electronic Shop - Sokol 1:3; Inter 1904 - Volley Duke 80 3:1; Le volpi B - Le Volpi Abitare 2:3; Club Altura - Breg 0:3; CUS Trst - Prevenire 1:3; Breg - Le Volpi B 3:0.

LESTVICA: Breg 30; Le Volpi Abitare in Sokol 20; Prevenire 18; Club Altura Trst 14; Le Volpi B in CUS Trst 12; Inter 1904 8; Kontovel Electronic Shop 6; Volley Duke 80 0.

UNDER 15 — ŽENSKE

SKUPINA B

Ricreatori Comunali - Breg 2:0
(15:5, 15:6)

BREG: Kocjančič, Giorgi, Sancin, E. in T. Žerjal, Pečar, Glavina, Brájník, Koren in Laurica.

Mlade brežanke so pokazale napredek, a še vedno premalo, da bi proti bolj izkušenim nasprotnicam odščipnile v dveh setih še kakšno točko več.

IZIDI 11. KOLA: Sloga A - Virtus A 0:2; Montasio - Centro D'Aosta 2:0; Ricreatori Comunali - Breg 2:0.

LESTVICA: Virtus A 18; Inter 1904 16; Montasio in Ricreatori Comunali 10; Sloga A 8; Breg 2; Duca D'Aosta 0.

SKUPINA A

IZIDI 11. KOLA: Sloga B - Sokol 2:0; CUS - Virtus B 2:0; OMA Linea Vogue - Bor 1:2.

LESTVICA: Sloga B 18; OMA Linea Vogue in Bor 14; Sokol 10; CUS Trst 6; Virtus B 2; Kontovel Electronic Shop 0.

G. F.

NA GORIŠKEM

Prvenstva se počasi iztekajo in odločilni boji v nekaterih ligah so že mimo. V 1. moški diviziji sta Mossa in Grado strla odpor svojih nasprotnikov, Val pa se še bori za tretje mesto. Ostale slovenske ekipe so izločene iz boja za vrh.

Prav gotovo zanimivejše je v 1. ženski diviziji, kjer se za dve razpoložljivi mesti borijo tri ekipe, od teh dve slovenski. Dom Agorest ali Olympia, ena od dveh bo torej gotovo napredovala v D ligo, možno pa je, da napredujeta celo obe. Dvojni uspeh slovenskih barv ogroža le Intrepida iz Mariana, ki ima na skupni lestvici točki manj. Olympia bo igrala še trikrat, domovke in Mariano pa štirikrat.

Veliki uspehi se nam obetajo tudi v moški konkurenci under 15, kjer je Val še utrdil svoj položaj na čelu lestvice. V zadnjem času dobro napredujejo tudi Jamlje.

1. MOŠKA DIVIZIJA

Arci Pieris — Soča 3:2
(15:4, 15:11, 9:15, 12:15, 4:15)

SOČA: M. in R. Černic, Sirk, Fajt, Malič, Gergolet, Gintin, Ferfolja, Jarc, Oretti, Kovic.

Proti solidni ekipi Pierisa se je šesterka Soča dobro izkazala. Naši fantje so neurejeno pričeli srečanje toda v odločilnem petem setu pa so žal ponovno popolnoma popustili.

Olympia — Mossa 0:3
(0:15, 2:15, 6:15)

OLYMPIA: Maraž, Spacapan, Cotič, Devetak, Kosič, Ciglič, Tercič, Maraž, Batistič.

Naši fantje so to srečanje zaigrali nemotivirani, kar je v glavnem negativno vplivalo na končni izid srečanja.

Soča — Grado 0:3
(2:15, 0:15, 5:15)

SOČA: M. in R. Černic, Sirk, Fajt, Ferfolja, Kovic, Jarc.

Proti ekipi iz Gradeža je šesterka Soče zaigrala v okrnjeni postavi, uspela zbrati vsega skupaj 7 točk, kar je resnično skromen izkupiček.

IZIDI

Mossa - Torriana 3:0, Volley ball Krmin - Grado 2:3, Pieris - Soča 3:2,

Grado - Torriana 3:0, Olympia - Mossa 0:3, San Luigi - Torriana 0:3, Val - Volley club Krmin 3:2, Soča - Grado 0:3.

LESTVICA: Mossa 28, Grado 26, Pieris 22, Val 20, San Luigi GO in Lucinico 16, Volley club Krmin 12, Torriana 10, Soča in ACLI Ronchi 8, Olympia 4.

PRIHODNJE KOLO: Lucinico - Val (jutri ob 20.30 v Ločniku); Grado - Ronchi; Volley ball Krmin - Olympia (jutri ob 17.45 v Krminu); Pieris - Val (3. 5. ob 21.00 v Pierisu); Ronchi - Torriana; Mossa - Krmin.

1. ŽENSKA DIVIZIJA

Dom Agorest — Grado 3:0
(15:10, 15:4, 15:6)

DOM AGOREST: Primožič, Kojanec, Kocjančič, Humar, Orel, Plet, Roner.

Domovke so brez večjega truda beležile novi dve točki na lestvici. Igralke Gradeža pa so prišle do svojih točk le kadar so Goričanke popustile v zagrizenosti. (D. R.)

IZIDI

Canon - Grado 0:3, Mariano - Torriana 3:0, Libertas Krmin - Torriana 3:1.

LESTVICA: Dom Agorest in Olympia 18, Intrepida 16, Libertas Krmin 12, Torriana 8, Canon in Grado 4, Fincantieri 2.

PRIHODNJE KOLO: Grado - Olympia (4. 5. ob 20.30 v Gradežu); Canon - Torriana; Intrepida Mariano - Dom Agorest (6. 5. ob 20.00 v Marianu).

UNDER 15 MOŠKI

Libertas Gorica — Olympia 2:0
(15:6, 15:4)

OLYMPIA: Cotič, Spacapan, Bregant, Degrassi, Bertolini, Peric, Dornik, Corsi, Terpin, Brájník, Lutman.

Proti solidni ekipi Libertas iz Gorice šesterka Olympia ni mogla prekositi častnega poraza. Ne glede na končni izid obeh setov so plavi v določenih trenutkih dobro zaigrali.

Fincantieri — Olympia 0:2
(6:15, 13:15)

Naši so zlasti v prvem setu povsem nadigrali domačine in obenem potrdili, da so za stopnjo boljši od nasprotnika.

Volley ball Krmin — Jamlje 0:2
(12:15, 11:15)

JAMLJE: A. in M. Tomsič, Černic, Radetič, Soban, Okretič, Tomasi, Stanziani, Pahor, Černic P., Nacini, Čevdek.

Ekipa Jamlj, katero sestavljajo mlado odbojkarji iz doberdobške in sovodenjske občine, iz kola v kolo igra bolje.

IZIDI: Krmin - Jamlje 0:2, Fincantieri - Olympia 0:2, Jamlje - Naš prapor 2:0, Torriana - Fincantieri 2:0, Olympia - Val 1:2, Lucinico - Volley Krmin 2:0, Val - Torriana 2:0, Naš prapor - Lucinico 0:2, Libertas GO - Olympia 2:0.

LESTVICA: Val 20, Olympia in Libertas GO 16, Jamlje in Torriana 12, Naš prapor, Krmin in Lucinico 4, Fincantieri 0.

PRIHODNJE KOLO: Volley ball - Naš prapor (jutri ob 15.00 v Krminu); Jamlje - Val (28. 4. ob 9.00 v Štandrežu); Libertas GO - Jamlje (jutri ob 16.00 v Gorici); Fincantieri - Krmin; Olympia - Torriana (30. 4. ob 19.00 v Gorici); Val - Lucinico (2. 5. ob 18.00 v Štandrežu).

UNDER 15 ŽENSKE

SKUPINA A

Italcantieri — Dom Agorest 0:2
(13:15, 10:15)

DOM AGOREST: Ožbot, Furlan, Moretti, Hoban, Šfiligoj, Prinčič, Rinelli, Orel, Petarin.

Mlade domovke so v Tržiču potrdile, da spadajo med boljše igralke prvenstva in so se vrstnicam Italcantierija oddolžile za poraz v Gorici. Sicer so na tem srečanju pokazale dobro igro.

Dom Agorest — Ronchi 2:0
(15:6, 15:5)

DOM AGOREST: Paulin, Petarin, Rinelli, Prinčič, Šfiligoj, Nanut, Ožbot, Pintar, Furlan, Moretti, Hoban.

V zadnjem srečanju letošnjega prvenstva so Strgarjeve varovanke slavile gladko zmago proti ekipi iz Ronchi in se zasedle na končno 5. mesto, kar je vsekakor dober rezultat.

IZIDI ZADNJEGA KOLA: Olympia - Fincantieri 2:1, Lucinico - Sovodnje 2:0, Mossa - Libertas GO 0:2, Dom Agorest - Ronchi 2:0, San Luigi - Mossa 2:1.

KONČNA LESTVICA: Libertas GO in Mossa 28, Lucinico 24, Olympia 20, Dom Agorest 12, Sovodnje, Ronchi in Fincantieri 8, Farra 6 (Libertas GO in Mossa napredujeta v finalni del).

SKUPINA B

KONČNA LESTVICA: Corridoni 26, Fincantieri 20, Grado 18, Canon 16, Mariano 10, Torriana in Pieris 8, Ronchi 6 (Corridoni in Fincantieri napredujeta v finalni del).

Naročnina: mesečna 10.000 lir - celoletna 120.000 lir; v SFRJ številka 35.00 din, naročnina za zasebne mesečno 250.00, letno 2.500.00 din, za organizacije in podjetja mesečno 300.00, letno 3.000.00, letno nedeljski 800.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 50101 603 45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglosi - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir 1 st. vis 23 mm) 43.000 lir. Finančni in legalni oglosi 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglosi 550 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu Oglosi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglosnem oddelku PUBLIST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI

primorski dnevnik

26. aprila 1985

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD Stratto De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

Član italijanske
zveze časopišnih
založnikov FIEG

Dolina Aosta najbogatejša Bazilikata pa najrevnejša

RIM — Prebivalci avtonomne dežele Dolina Aosta se ponašajo z najvišjim letnim povprečnim dohodkom: nad 13 milijonov lir. Če pa upoštevamo edinole zaposlene deželane, tedaj se znesek povzpne kar do 27.388.000 lir. To izhaja iz uradnih statističnih podatkov še za leto 1982, kar pomeni, da je dohodek danes primerno višji.

Brž za Dolino Aoste najdemo na lestevici Lombardijo z 10.980.000 lir povprečnega dohodka po osebi. Na tretjem mestu je Ligurija z 10.897.000, na četrtem Emilija-Romagna z 10.264.000, na petem Piemont z 10.161.000 in tako naprej.

Povprečni letni dohodek na prebivalca v vsedržavnem merilu je leta 1982 znašal 8.323.000 lir, toda razlika med severnim in srednjim ter južnim delom Italije je prav občutna: 9.753.000 proti 5.732.000 lir. Dežela z najnižjim osebnim letnim dohodkom je Kalabrija s 4.814.000 lir. Takoj za njo je Bazilikata, kjer odpade na vsakega prebivalca sicer malenkostnih 5.494 tisoč lir, a kjer aktivna delovna oseba zasluži v povprečju približno polovico tistega, kar zasluži deželan v Dolini Aosta. Bazilikata je torej v absolutnem pogledu najrevnejša dežela v Italiji.

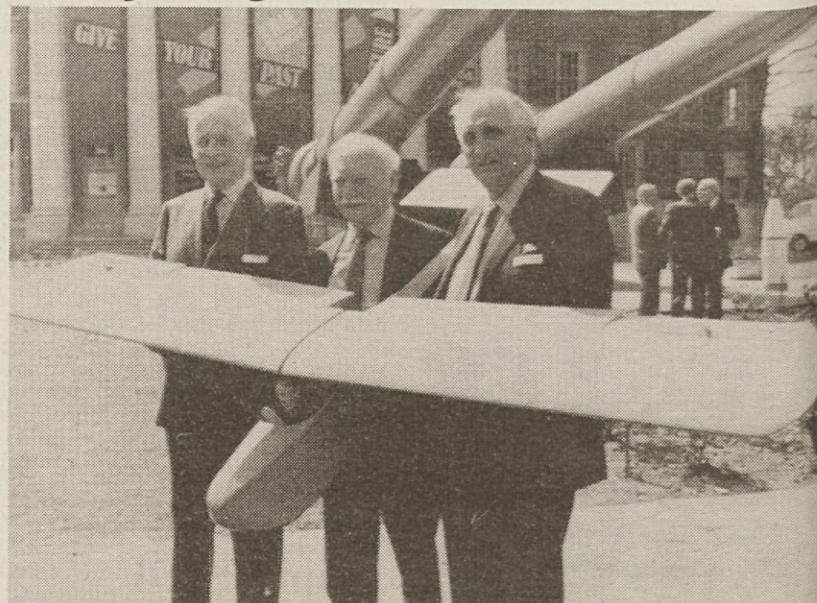
Številke iz statistik so marsikdaj varljive, ker imamo vedno ključev za njihovo tolmačenje. Prav zato je treba upoštevati stotisočglave množice brezposelnih, katerih je največ seveda na jugu države.

Na dražbi v galeriji Sotheby's 9 milijonov dolarjev za van Goghovo sliko

NEW YORK — V galeriji Sotheby's so pred sinočnjim z aplavzom pozdravili svojevrsten rekord: neznanec je na dražbi kupil van Goghovo sliko »Krajina z vzhajajočim soncem« za rekordno vsoto 9 milijonov dolarjev, kar v lirah pomeni približno 18 milijard. Prejšnji rekord je znašal 6 milijonov dolarjev, ki jih je prav tako neznan kupec odštel leta 1980 za van Goghov »Pesnikov vrt«.

Sredin večer v galeriji Sotheby's, ki je poleg slo-vite Cristie'sove najpomembnejša v New Yorku in mo-goče sploh na svetu, je petičnim udeležencem podaril še kopico podobnih emocij. Na dražbi je bilo vsega 54 umetnin iz zbirke bogate ameriške državljanke franco-skega rodu Florence Gould, ki je umrla pred dvema letoma. Vseh 54 del je hranila v svoji vili »El patio« blizu Cannesa. Med njimi je bila tudi slika »Ženska klovna Cha-u-ka«, ki jo je ustvaril Toulouse-Lautrec leta 1895. Na dražbi so jo prodali za 4,8 milijona dolarjev, kar spet predstavlja rekord za dela tega slikarja. V glavnem neznani kupci niso štedili niti v ostalih primerih. Watteaujevo »Ženo v naslanjaču« so prodali za 150 tisoč dolarjev, Coubertov »Šopek cvetic v razi« za 1,1 milijona dolarjev itd., tako da je bila tudi celotna prodaja večera rekordna: dosegla je 32 milijonov dolarjev, se pravi več kot 60 milijard lir.

Ni jim ga bilo treba rabiti

Sivolaso trojico britanskih oficirjev so med drugo svetovno vojno zajeli nacisti in jo zaprli v taborišče za vojne ujetnike. Možakarji so si skrivoma izdelali jadralno letalo, da bi z njim pobegnili, tega pa jim ni bilo treba, ker so jih zavezniške čete prej rešile. Na sliki model letala (Telefoto AP)

Odpustili uslužbenca zaradi telesne hibe

PESCARA — Vodstvo pivovarne Heineken - Dreher v Popoliju je brez vsake utemeljitve odpustilo 20-letnega Nicolò Santacroceja, ki ima od rojstva hibo na levi roki. Tovarniški svet je iz protesta oklical stavko, obenem pa zadevo predal sodstvu, tudi zato, ker prizadeti niti ni dovršil poskusne pripravniške dobe. V tovarni je bil pomočnik-analist. Dogodek gre tol-mačiti iz človeških, sindikalnih in mo-ralnih vidikov, pravijo v tovarniškem svetu in pripominjajo, da o problemu handikapiranosti ne more odločati po-djetje.

Zgodba (ali bajka) o samici jetija ki je zanosila s kitajskim kmetom

PEKING — Kitajski tisk posveča te dni do-kajšnjo pozornost prigodam tibetskega kmeta, ki trdi, da ga je pred časom ugrabila samica jetija (snežnega človeka). »Jetica« ga je baje po ugrabitvi posilila, nekaj časa kasneje pa je rodila, tako pravi tibetanski kmet, otroka, ki je bil popolnoma poraščen.

V svojih poročilih trdijo kitajski časopisi, da je bil kmet ugrabljen konec šestdesetih let v vasi Bujin v Tibetu in da ga je odpe-ljala »jetica«, po njegovem pričevanju močno kosmata v obrazu; bila je videti pol človek

in pol žival. Samica je svojega izvoljenca nato odpeljala v pečino, kjer ga je »posilila«; podrobnosti o posilstvu sicer v kitajskih časopi-sih ni zaslediti, vendar je po dveh letih pri-vekal na svet otrok, ki je bil prav tako ko-smat kot mati. Za časa njegovega bivanja v pečini je samica hranila ugrabljenega kmeta s kozjim mesom in z mesom jake. Ko mu je po treh letih uspelo pobegniti in se je vrnil v rojstno vas, je kmet bil videti močno posta-ran in hudo zdelan. Kaj je bilo z otrokom in zakaj je ta zgodba prišla v kitajske časopi-se s takšno zamudo, ni znano.

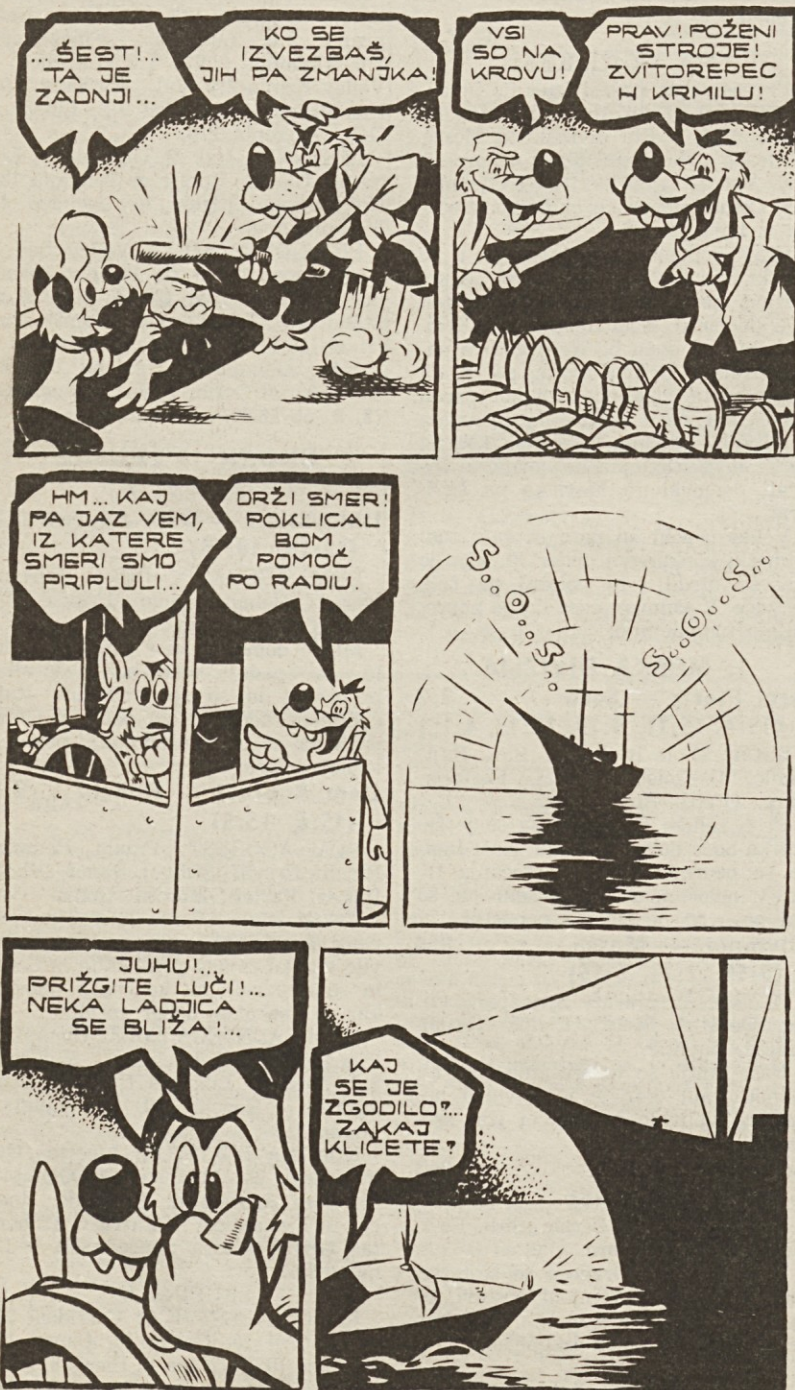
Opozorilo ekološke organizacije Greenpeace Severno morje onesnaženo

BRUSELJ — Mednarodna ekološka organizacija »Greenpeace« je sprožila akcijo za zaščito Severnega morja, ki je po njenih podatkih hudo onesnaženo: letno naj bi se vanj stekalo okrog 3,5 milijona ton kemičnih odpadkov. Na posebni tiskovni konferenci, ki so jo pri-redili v Ostendu, so predstavniki organizacije napove-dali, da bodo prijavili pristojnim oblastem vrsto indu-strijskih podjetij, ki so odgovorna za onesnaženje voda, med temi tudi obrate Bayer v Antwerpnu in National Leadconcern v Gandu. Hkrati se bo »Greenpeace« obr-nila tudi na vlade držav, ki mejijo na Severno morje, da bi sprejele vrsto ukrepov za zaščito voda. Poseben problem predstavljajo ladje, ki mečejo kemične odpad-ke v morje.

M. Muster:

61.

ČIKAGO

Palestincem v Cisjordaniji in Gazi grozita brezposelnost in stradanje

TEL AVIV — Palestinskemu prebivalstvu v Cisjor-daniji in Gazi iz dneva v dan bolj grozi množična brez-poselnost. Doslej je Damoklejev meč visel v prvi vrsti nad srednješolskimi in univerzitetnimi diplomiranci: vsa-ko leto konča študij na palestinskih šolah in univerzah okrog 4.000 mladih, ki za nobeno ceno ne dobijo službe ne v Izraelu ne na zasedenih območjih. Zaradi tega so mnogi morali s trebuhom za kruhom v arabske države ob Perzijskem zalivu, sedaj pa še tega ne morejo, ker so te države sprčo gospodarskih težav začele močno omejevati tokove priseljencev, četudi začasnih. Številke kažejo, da je do leta 1980 pripotovalo v te države letno 17 od sto Palestincev, danes pa znaša odstotek komaj še 3.

Brez dela bo ostalo tudi dosti Palestincev, ki se vsak dan vozijo na delo v Izrael: teh je vsega 80.000, zaposle-ni pa so pretežno na gradbiščih, v raznih tovarnah in v storitvenih panogah. Tudi Izrael pesti gospodarska kriza in raven brezposelnosti se je vzpela na 6 od sto dela-zmožnih. Minister za delo Kazav je napovedal boj neza-konitemu zaposlovanju, to pa v bistvu pomeni udarec pa-lestinski delovni sili: gre za 32.000 mož in žena, ki so zelo slabo plačani in brez vsake socialne in zdravstvene oskrbe, ki pa jim to tudi pomeni edini vir preživljanja.

Palestinski brezposelnosti v Cisjordaniji spet nimajo nobenih izglede, ker je gospodarstvo tudi tu zastalo: proizvodnja upada, kmetijstvo je v krizi, naložbe so se zmanjšale itd. V izraelskih krogih pripisujejo to skre-tno finančne pomoči iz arabskih držav proizvajalk nafte, zredčenju palestinskih izseljenskih pošilk, krizi v Liba-

nonu, posledicam vojne med Irakom in Iranom ter nazad-nje gospodarski stiski v samem Izraelu.

V resnici ni bilo Izraelu in Jordaniji nikdar do gospo-darskega razvoja Cisjordanije in Gaze, češ da bi razmah teh območij škodoval njunim interesom, Jordanija npr. strogo omejuje uvoz iz zasedenih teritorijev: uvoženo bla-go mora biti palestinsko, to se pravi, da mora biti izde-lano v tovarnah, ki so bile odprte po pristanku jordsanske vlade; poleg tega ti proizvodi ne smejo imeti nobenega sestavnega dela, prevoženega čez izraelsko pristanišče v Hajfi.

Izrael pa je vse do teh dni vodil jasno politiko zavi-ranja gospodarstva na zasedenih območjih s ciljem pri-siliti Palestince k izselitvi. Takšna politika pomeni seveda izrecen izziv Palestincem in botruje terorizmu, zato bo Peresova vlada brzkone ubrala drugačno pot: dovolila bo odprtje nove palestinske banke in nekaterih tovarn (pr-va bo cementarna). Ko je Peres to nedavno povedal šefu ameriške diplomacije Shultzu, mu je ta obljubil, da bo Washington namenil v tem letu razvoju Cisjordanije 10 milijonov dolarjev.

Toda razvojni načrti, ki gotovo ne pomenijo dobrodel-nega dejanja v korist Palestincev, ampak zgolj zaščito izraelskih interesov, so naleteli na odločno nasprotovanje tako pri izraelski desnici v okviru vladne koalicije (boji se postopnega nastanka palestinske države) kot pri vo-diteljih zasedenih območij (ker naj bi gospodarski raz-voj pomenil nadomestilo politični rešitvi celovitega pa-lestinskega problema). (dg)

Schroeder, človek z umetnim srcem, res živi, toda kako!

WASHINGTON — Bill Schroeder preživlja konce tedna doma. Človek, ki najdlje živi z umetnim srcem, la-hko torej občasno zapuša bolnišnico, kjer so mu onemoglo srce zamenjali z umetnim. Z njim pa »gredo« na dom tudi težki aparati, na katere je pri-klopljeno njegovo umetno srce.

To pa ni edina nevšečnost za Billa Schroederja, da se marsikdo upraviče-no sprašuje, ali ima sploh smisel ži-veti pod takimi pogoji. Po operaciji 25. novembra lani so bili zdravniki zelo optimisti, a povsem nepričakovano je malo kasneje Schroeder doživel možgansko kap, zaradi katere je med drugim izgubil spomin, s težavo go-vo-ri in je izgubil doberšen del svojih intelektualnih sposobnosti. S tem pa

še ni konec vseh nevšečnosti. Ekipa strokovnjakov, ki bedi nad njegovim življenjem, ni še pojasnila, zakaj je prišlo do možganske kapi. Marsikate-ri zdravnik sumi, da je vsega krivo umetno srce, v to sumi celo William Devries, ki je Schroederju vstavil u-metno srce, ki pa se obenem boji no-ve kapi. Da bi bila mera polna, morajo Schroederju vsak mesec zamenjati vso kri. Po vsem sodeč umetno srce »ubi-ja« rdeča krvna telesa, ali bolje re-čeno, črpanje umetnega srca je pre-grobo.

Ob vsem pa je bil storjen velik ko-rak naprej, navsezadnje se lahko sa-mo na napakah učimo, na žalost pa teh napak pri Schroederju do sedaj ni-so še ugotovili.

Robot opravil kirurški poseg

NEW YORK — Včeraj je po verjetnosti prvič na svetu robot sodeloval pri kirurškem posegu. Zgodilo se je v Memorial medi-cal centru v Long Beachu v zvez-ni državi Kaliforniji, kjer je ro-botizirana roka vrste »olea« vta-knila preiskovalno iglo v možgane bolnika, da bi izvela vzorec ra-kastih tkiv.

Robot je krmilil računalnik na osnovi podatkov, ki mu jih je v realnem času posredovala napra-va, s katero tudi sicer slikajo notranjost organizmov poljub-nih točkah. Kirurg je ves poseg le nadzoroval, bolnik, na kate-rem so prvič preiskovali robot, pa je moški star 52 let. Na nje-govo željo njegovega imena niso razodeli.